

Na osnovu člana 1. stav (6), člana 5. stav (1) tačka b) i člana 6. Zakona o Fiskalnom vijeću u Bosni i Hercegovini („Službeni glasnik BiH“, broj 63/08), Vijeće ministara Bosne i Hercegovine, Vlada Republike Srpske i Vlada Federacije Bosne i Hercegovine zaključuju

SPORAZUM O USVAJANJU DOKUMENTA GLOBALNI OKVIR FISKALNOG BILANSA I POLITIKA U BOSNI I HERCEGOVINI ZA PERIOD 2026-2028 GODINE IZMEĐU VIJEĆA MINISTARA BOSNE I HERCEGOVINE, VLADE REPUBLIKE SRPSKE I VLADE FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE

Izvršavajući nadležnosti Fiskalnog vijeća u Bosni i Hercegovini ustanovljenih Zakonom,

U nastojanju da održi kontinuitet unaprijeđenja koordinacije fiskalne politike u Bosni i Hercegovini,

Uvažavajući potrebu hitnog usvajanja budžeta na svim nivoima vlasti za 2026. godinu,

U cilju ispunjavanja jedne od osnovnih nadležnosti Fiskalnog vijeća u Bosni i Hercegovini, te postizanja makroekonomske stabilnosti i fiskalne održivosti svih nivoa vlasti, strane su saglasne o sljedećem:

I

Ovim sporazumom Vijeće ministara Bosne i Hercegovine, Vlada Republike Srpske i Vlada Federacije Bosne i Hercegovine usvajaju dokument „Globalni okvir fiskalnog bilansa i politika u Bosni i Hercegovini za period 2026 – 2028 godine“, na koji je data saglasnost na 6. sjednici Fiskalnog vijeća, održanoj u periodu od 24.04.2026. do 27.04.2026. godine.

II

Dokument „Globalni okvir fiskalnog bilansa i politika u Bosni i Hercegovini za period 2026 – 2028 godine“ čini sastavni dio ovog Sporazuma.

Predsjedavajuća
Vijeća ministara BiH
Barjana Krišto
Broj: FV 01-50-3-3-6/26

Predsjednik
Vlade Republike Srpske
Savo Minić
Broj: 04. 1. 925/26

Premijer
Vlade Federacije BiH
Nermin Nikšić
Broj: 01-02-369/2026

Bosna i Hercegovina
Fiskalno vijeće

GLOBALNI OKVIR FISKALNOG BILANSA I
POLITIKA
U BOSNI I HERCEGOVINI
ZA PERIOD OD 2026. DO 2028. GODINE

oktobar 2025. godine

Sadržaj

Sadržaj

Sadržaj.....	2
Sažetak	3
Uvod.....	4
Makroekonomski pokazatelji i projekcije za period od 2025. do 2028. godine	5
Realni sektor	6
Industrijska proizvodnja u BiH.....	10
Tržište rada u BiH.....	11
Cijene.....	13
Vanjski sektor	14
Vanjskotrgovinska razmjena	15
Strana direktna ulaganja	17
Projekcije prihoda od indirektnih poreza za period od 2025. do 2028. godine	20
Osnove i pretpostavke revidiranih projekcija prihoda od indirektnih poreza	20
1. Projekcije makroekonomskih pokazatelja, DEP.....	20
2. Tekuće politike u oblasti indirektnog oporezivanja	23
3. Trendovi naplate indirektnih poreza (2006-2024)	23
Revidirane projekcije prihoda od indirektnih poreza 2025-2028 (osnovni scenarij)	25
1. Tabela prikaz projekcija prihoda (2025-2028)	25
2. OMA, revizija projekcija prihoda od indirektnih poreza	27
3. Projekcija ukupnih prihoda od indirektnih poreza	27
Analitika projekcija prihoda od indirektnih poreza po vrstama	31
1. PDV	31
2. Akcize.....	36
3. Carine	45
4. Putarina.....	47
Rizici.....	49
Dodatak: Posljednje projekcije međunarodnih institucija	52
i. Projekcije Evropske komisije (EK).....	52
ii. Projekcije Međunarodnog monetarnog fonda (MMF)	52
iii. Projekcije Evropske centralne banke (ECB).....	53
Fiskalni ciljevi i fiskalne politike u BiH	54
Nivo i struktura javne potrošnje	54
Tabela pregled okvira budžeta	54
Institucije BiH.....	56
Federacija BiH	57
Republika Srpska	58
Brčko distrikt	59
BiH konsolidirano.....	60
Gornje granice zaduženja budžeta	61
Federacija BiH	61
Republika Srpska	61

Sažetak

Na osnovu analize makroekonomskih kretanja u BiH u prethodnom periodu, kao i sagledavanja uticaja ključnih unutrašnjih i vanjskih faktora od kojih zavisi razvoj, prema procjenama Direkcije za ekonomsko planiranje BiH (DEP iz septembra 2025. godine), predviđa se da će realna stopa rasta BDP-a u periodu od 2026. do 2028. godine iznositi 2,6%, 3,0% i 3,1%, susljedno.

Projekcije prihoda od indirektnih poreza u BiH za period od 2026. do 2028. godine, prema projekcijama Odjeljenja za makroekonomsku analizu Upravnog odbora Uprave za indirektno oporezivanje BiH (OMA) iz oktobra 2025. godine, pokazuju da će u 2026. godini u neto iznosu za raspodjelu iznositi 9.941,3 miliona KM, tj. da će se povećati za 4,6% u odnosu na 2025. godinu. U 2027. godini predviđa se rast sredstava za raspodjelu od indirektnih poreza od 4,2%, a u 2028. godini rast od 3,9%.

Treba podsjetiti da se projekcije prihoda od indirektnih poreza OMA-e temelje na projekcijama makroekonomskih pokazatelja DEP-a iz septembra 2025. godine, a uzimaju u obzir trendove naplate indirektnih poreza, te tekuće vladine politike u oblasti indirektnog oporezivanja. Nove projekcije prihoda od indirektnih poreza OMA-e temelje se na procjenama DEP-a iz septembra 2025. godine.

Predviđeni iznos sredstava za finansiranje institucija BiH, u skladu s prijedlogom Ministarstva finansija i trezora BiH, a koji proističu iz prihoda od indirektnih poreza za 2026., 2027. i 2028. godinu je na nivou od 1.020,5 milijuna KM. Preostali iznos prihoda od indirektnih poreza dijelit će se u skladu s važećim zakonskim propisima.

Fiskalni cilj u BiH za 2026. godinu je kontinuirano smanjenje primarnog deficita iskazanog u skladu sa Zakonom o Fiskalnom vijeću u BiH, kao razlika između tekućih rashoda i tekućih prihoda korigiran za iznos neto kamate, koji je u 2026. godini planiran u iznosu 1.195 mil. KM ili 1,96% projiciranog BDP-a za 2026. godinu.

Nivo javne potrošnje kao udio u BDP u periodu od 2026. do 2028. godine treba smanjivati s ciljem da ona konsolidirano na nivou BiH bude ispod 40% BDP, a u posmatranom periodu kretat će se od 44,5% do 43,1% procijenjenog BDP-a.

Gornje granice zaduženja budžeta u 2026. godini, iskazane kao iznos potreban za servisiranje ukupnih dugova ili postotak od BDP-a, u zavisnosti od zakonskog rješenja, predviđaju se u okvirima koje propisuju zakoni kojima je regulirano zaduživanje za svaki od nivoa vlasti.

Uvod

Dokument Globalni okvir fiskalnog bilansa i politika u Bosni i Hercegovini za period od 2026. do 2028. godine izrađen je na osnovu Zakona o Fiskalnom vijeću u Bosni i Hercegovini („Službeni glasnik BiH“, broj: 63/08), kojim je definiran sadržaj dokumenta. U vezi s tim dokument sadrži sve potrebne elemente koji su nositeljima fiskalne politike u Bosni i Hercegovini potrebni za izradu njihovih dokumenata okvirnih budžeta za period od 2026. do 2028. godine, kao i godišnjeg budžeta za 2026. godinu. Ti elementi su: fiskalni ciljevi definirani kao primarni fiskalni bilans (primarni suficit ili primarni deficit), projekcije ukupnih indirektnih poreza zasnovane na makroekonomskim projekcijama i njihova raspodjela za narednu fiskalnu godinu, kao i gornje granice zaduženja.

Navedeni elementi, čije usaglašavanje predstavlja osnovnu pretpostavku za budžetsko planiranje nositelja fiskalnih politika u BiH, čine suštinu fiskalne koordinacije u BiH. Bez njihovog usaglašavanja nije moguća koordinacija fiskalnih politika i očuvanje fiskalne stabilnosti, kako pojedinih fiskalnih suvereniteta, tako i Bosne i Hercegovine kao cjeline.

Prvo poglavlje dokumenta odnosi se na analizu i trendove makroekonomskih kretanja u BiH, koje je izradila Direkcija za ekonomsko planiranje BiH (DEP). U ovom dijelu date su projekcije osnovnih makroekonomskih pokazatelja, s posebnim fokusom na one makroekonomske veličine koje neposredno utiču na elemente fiskalne politike, prije svega na visinu javnih prihoda.

U drugom dijelu izvršena je analiza visine i strukture prihoda od indirektnih poreza i date su njihove projekcije za naredne tri godine, što je izradilo Odjeljenje za makroekonomsku analizu Upravnog odbora Uprave za indirektno oporezivanje BiH (OMA). Kako se ovi prihodi dijele između više fiskalnih subjekata u BiH, u ovom dijelu dati su i elementi raspodjele prihoda od indirektnih poreza, polazeći od postojećih propisa kojima se regulira ova oblast u BiH.

Treći dio dokumenta odnosi se na fiskalne ciljeve budžeta institucija BiH, Federacije BiH, Republike Srpske i Brčko distrikta BiH. Ovdje su također obrađeni osnovni elementi fiskalnih politika, kao što su: nivo javne potrošnje i politika javnog zaduživanja.

Makroekonomski pokazatelji i projekcije za period od 2025. do 2028. godine

Izvor: Direkcija za ekonomsko planiranje, septembar 2025.

U sljedećoj tabeli date su procjene i projekcije makroekonomskih pokazatelja BiH za period od 2025. do 2028. godine, koje su polazna osnova za projekcije ukupnih indirektnih poreza.

Tabela 1: Makroekonomski pokazatelji za period od 2023. do 2028. godine

Indikator	Zvanični podaci		Projekcije			
	2023.	2024.	2025.	2026.	2027.	2028.
Nominalni BDP u mil. KM	51.973	55.091	57.969	60.992	64.030	67.211
Nominalni rast u %	11,7	6,0	5,2	5,2	5,0	5,0
BDP deflator (prethodna godina = 100)	107,3	103,4	102,9	102,5	101,9	101,8
Realni BDP u mil. KM (prethodna godina = 100)	48.458	53.299	56.336	59.496	62.818	66.018
Realni rast u %	4,1	2,6	2,3	2,6	3,0	3,1
Inflacija mjerena indeksom potrošačkih cijena u %	6,1	1,7	3,9	2,8	2,0	1,9
Potrošnja u mil. KM	44.348	47.560	50.153	52.459	54.563	56.527
Realni rast u %	3,6	4,1	2,2	2,0	1,9	1,7
Vladina potrošnja u mil. KM	9.548	10.524	10.924	11.328	11.781	12.253
Realni rast u %	2,1	2,8	1,8	2,2	1,9	2,1
Privatna potrošnja u mil. KM	34.801	37.036	39.229	41.130	42.782	44.274
Realni rast u %	4,0	4,4	2,3	2,0	1,9	1,6
Investicije (bruto) u stalna sredstva u mil. KM	11.878	13.097	13.935	14.684	15.748	16.854
Realni rast u %	13,0	10,2	4,4	3,3	5,5	5,5
Vladine investicije u mil. KM	1.566	1.831	1.959	2.145	2.345	2.579
Realni rast u %	7,2	16,9	2,9	7,2	7,4	7,7
Privatne investicije u mil. KM	10.311	11.266	11.976	12.538	13.404	14.275
Realni rast u %	14,0	9,2	4,6	2,6	5,2	5,1
Uvoz u mil. KM	27.806	29.057	30.881	32.169	33.853	35.751
Nominalni rast u %	-1,5	4,5	6,3	4,2	5,2	5,6
Realni rast u %	-1,3	4,7	4,2	2,6	3,5	4,1
Izvoz u mil. KM	21.931	21.879	22.973	23.960	25.447	27.191
Nominalni rast u %	-0,5	-0,2	5,0	4,3	6,2	6,9
Realni rast u %	-1,2	-1,6	3,3	2,6	4,6	5,2
Nacionalna bruto štednja u % BDP-a	23,6	23,0	22,7	23,2	23,9	24,8
Bilans tekućeg računa u mil. KM	-1.157	-2.129	-2.550	-2.580	-2.542	-2.544

Rast u %	-42,2	84,0	19,8	1,2	-1,5	0,1
Bilans tekućeg računa u % BDP-a	-2,2	-3,9	-4,4	-4,2	-4,0	-3,8

Realni sektor

Ekonomska kretanja

Ekonomska kretanja u 2025. godini

Preliminarni statistički podaci za 2024. godinu (statistika nacionalnih računa, rashodovni pristup) ukazuju da je Bosna i Hercegovina u prethodnoj godini ostvarila ekonomski rast od 2,6%. S druge strane, trenutno raspoloživi podaci (kratkoročni indikatori i kvartalni nacionalni računi) ukazuju da je ovaj trend rasta ekonomske aktivnosti u zemlji nastavljen i tokom 2025. godine. Naime, prema podacima BHAS-a za K1 2025. godine (BDP, rashodni pristup, tromjesečni podaci) procjenjuje se da je realni rast BDP-a iznosio 1,7%. Ako se pažljivije posmatra struktura ekonomskog rasta u K1 2025. godine može se zaključiti da je domaća tražnja kroz povećanje potrošnje i investicija predstavljala glavni oslonac rasta, dok je doprinos trgovinskog bilansa bio blago negativan. Ako se ima u vidu zastupljenost ukupne finalne potrošnje u strukturi BDP-a od oko 2/3, može se konstatovati da je stopa rasta iste od 1,7% i doprinos ekonomskom rastu od 1,6 p.p predstavljala ključni nosilac rasta u zemlji. Detaljnije posmatrano, prema raspoloživim podacima BHAS-a za K1 2025. godine u Bosni i Hercegovini je rast privatne potrošnje iznosio 1,7%, uz doprinos rastu 1,3 p.p, dok je javna potrošnja uvećana za 1,6% i doprinos rastu od 0,3 p.p. Vrijedi istaći da su ova povećanja potrošnje ostvarena uprkos povećanju inflacije koja je u K1 2025. godine iznosila 3,4% što je nešto viši nivo cijena u odnosu na prethodnu godinu. Pored potrošnje, raspoloživi statistički podaci BHAS-a za K1 2025. godine ukazuju i na povećanje bruto investicija od 5,5% u odnosu na isti period prethodne godine uz pozitivan doprinos ekonomskom rastu od oko 1,0 p.p. Međutim, prilikom interpretacije doprinosa investicija u strukturi ekonomskog rasta u Bosni i Hercegovini potreban je određen nivo opreznosti s obzirom na to da se statistički posmatrano¹ u okviru investicija nalaze i zalihe. S druge strane, određeni pokazatelji iz vanjskog okruženja kao i preliminarni podaci o vanjskotrgovinskoj robnoj razmjeni u Bosni i Hercegovini su nešto povoljniji u odnosu na prethodnu godinu. Naime, prema podacima BHAS-a realni rast ukupnog izvoza je iznosio 0,4%, dok je istovremeno povećanje uvoza iznosilo 1,6% tako da je negativan doprinos ukupnom ekonomskom rastu iznosio 0,8 p.p. Na osnovu ovih kratkoročnih pokazatelja i raspoloživih makroekonomskih modela, **procjena DEP-a je da bi ekonomski rast na kraju 2025. godine mogao iznositi 2,3%.**¹ Procjenjuje se da bi domaća tražnja kroz povećanje finalne potrošnje i djelimično investicija trebala predstavljati glavno uporište ekonomskog rasta, dok je očekivani doprinos trgovinskog bilansa blago negativan. Naime, prema procjeni DEP-a za 2025. godinu rast finalne potrošnje iznosio bi 2,2%, tako da bi doprinos iste u rastu BDP-a iznosi 1,9 p.p. Detaljnije posmatrano, očekivani rast privatne potrošnje iznosio bi 2,3% uz pozitivan doprinos ekonomskom rastu od 1,6 p.p, dok je očekivani rast javne potrošnje 1,8% a doprinos rastu BDP-a 0,3 p.p.

Ovaj rast privatne potrošnje omogućen je zahvaljujući određenom povećanju plata i penzija, te povećanom prilivu doznaka građana iz inostranstva uprkos povećanju inflacije u zemlji u posljednjih nekoliko mjeseci. S druge strane, nešto viši nivo javnih rashoda na svim nivoima vlasti s ciljem zaštite životog standarda građana u sklopu borbe protiv inflacije bio je ključni razlog povećanja javne potrošnje u zemlji. Pored finalne potrošnje, tokom 2025. godine u Bosni

¹ Pogledati saopćenje BHAS, statistika nacionalnih računa za K1 2025. godine
https://bhas.gov.ba/data/Publikacije/Saopstenja/2025/NAC_04_2025_Q1_0_BS.pdf

i Hercegovini se očekuje pozitivan doprinos investicija s procijenjenom stopom rasta od oko 5% i doprinosom rastu od oko 1,3 p.p. Kada su u pitanju kretanja u vanjskom sektoru, vrijedi istaći da su ista u dosadašnjem periodu uglavnom ovisila o ekonomskim kretanjima u vanjskom okruženju, odnosno izvoznj tražnji. Posljednji raspoloživi podaci Eurostata ukazuju na postepenu stabilizaciju ekonomskih prilika u zemljama EU koje su istovremeno i glavna izvozna tržišta za bosanskohercegovačke izvozne proizvode. Naime, prema podacima Eurostata rast BDP-a u zemljama EU u P1 2025. godine iznosio je 1,7% što je znatno više u odnosu na isti period prethodne godine kada je stopa rasta iznosila 0,7%.² Ovi pokazatelji, kao i trenutna kretanja (P1 2025. godine rast robnog izvoza od 5,8%, rast robnog uvoza 4,5%) ukazuju da bi trend rasta vanjskotrgovinske razmjene trebao biti nastavljen. U skladu s tim, u 2025. godini prema projekcijama DEP-a se očekuje rast izvoza od 3,3% (2,9% izvoz roba i 4,0% rast izvoza usluga), dok je s druge strane očekivani rast ukupnog uvoza 4,2% (rast uvoza roba 4,2% i rast uvoza usluga 4,3%). Ovakva kretanja izvoza i uvoza u 2025. godini bi rezultirali povećanjem vanjskotrgovinskog deficita od 7,2% što bi u konačnici rezultiralo negativnim doprinosom istog u ekonomskom rastu od -0,9 p.p.³

Ekonomska kretanja u Bosni i Hercegovini u 2026. godini

Trenutno raspoloživi izvještaji međunarodnih referentnih institucija u 2026. godini ukazuju na nastavak trenda raste ekonomske aktivnosti kako u svijetu tako i u zemljama EU. U skladu s tim i u Bosni i Hercegovini se može očekivati nastavak trenda rasta ekonomske aktivnosti. Naime, prema projekcijama DEP-a a na bazi raspoloživih podataka i makroekonomskih modela u Bosni i Hercegovini se u 2026. godini očekuje realni rast BDP-a od 2,6%. Glave pretpostavke u osnovnom scenariju ekonomskih kretanja u Bosni i Hercegovini za 2026. godinu predstavljaju nešto povoljnije vanjsko okruženje (viša stopa ekonomskog rasta u zemljama EU i regiona), stabilizacija internih dinamika u zemlji. U skladu s tim, očekuje se da bi domaća tražnja kroz povećanje potrošnje i djelimično investicija trebala predstavljati glavno uporište projektovanog ekonomskog rasta, uz nešto pozitivniji doprinos vanjskog sektora u odnosu na prethodnu godinu. Prema projekcijama DEP-a, očekivani rast broja zaposlenih, nastavak trenda rasta plata, povećan priliv doznaka građana iz inostranstva uz očekivanu inflaciju od 2,8% bi trebali rezultirati porastom raspoloživog dohotka građana što bi omogućilo nastavak trenda rasta privatne potrošnje u Bosni i Hercegovini od 2,0%. Pored privatne potrošnje, planirana povećanja budžeta na svim nivoima vlasti ukazuju na mogući rast javne potrošnje sa očekivanom stopom rasta od 2,2%. Očekivana povećanja kako privatne tako i javne potrošnje ukazuju da se u 2026. godini u Bosni i Hercegovini može očekivati rast finalne potrošnje od 2,0% uz pozitivan doprinos ekonomskom rastu od 1,8 p.p. Ako se ima u vidu da finalna potrošnja u strukturi BDP-a u Bosni i Hercegovini učestvuje sa oko 85%, može se zaključiti da će ovaj projektovani rast potrošnje predstavljati ključno uporište ekonomskog rasta u zemlji. S druge strane, pored povećanja potrošnje uprkos određenim internim izazovima u Bosni i Hercegovini se očekuje i nastavak trenda rasta investicija. Međutim, očekivana stopa rasta investicija je nešto niža u odnosu na na prethodnu godinu i iznosi oko 4,5%, uz pozitivan doprinos ekonomskom rastu od skoro 1,2 p.p.

Pored domaće tražnje, u Bosni i Hercegovini se u 2026. godini očekuje nastavak trenda rasta vanjskotrgovinske razmjene. U skladu s tim, u 2026. godini u Bosni i Hercegovini se može očekivati povećanje ukupnog izvoza od 2,6%, pri čemu je očekivani rast izvoza roba 1,4% a rast izvoza usluga 5,4%. S druge strane, visok nivo domaće tražnje (porast potrošnje i investicije) rezultirao bi povećanjem ukupnog uvoza u Bosnu i Hercegovinu od 2,6%, pri čemu je očekivani rast uvoza roba 2,6% a uvoza usluga 3,2%. Ovakva kretanja izvoza i uvoza u 2026. godini

---

² <https://ec.europa.eu/eurostat/web/products-euro-indicators/w/2-06092024-sept#:~:text=Projekcije DEP-a, septembar 2025. godine>

rezultirali bi blagim povećanjem vanjskotrgovinskog bilansa od 2,6% uz negativan doprinos ekonomskom rastu od 0,4 p.p.

Projekcije ekonomskih kretanja za period 2027 - 2028. godina

Veoma važnu odrednicu za ekonomska kretanja u Bosni i Hercegovini u periodu 2027 - 2028. pored internih dinamika predstavljat će i ekonomska kretanja u vanjskom okruženju, naročito u zemljama EU27. Naime, posljednjih nekoliko godina svjetsku ekonomiju a samim tim i ekonomska kretanja u Bosni i Hercegovina obilježili su veliki izazovi, kao što su globalna pandemija, sukobi u Ukrajini i dr. Negativne ekonomske posljedice ovih dešavanja na svjetsku ekonomiju su već vidljive i manifestuju se kroz trgovinske, finansijske, cjenovne šokove koji nisu zaobišli ni Bosnu i Hercegovinu. Naime, raniji izvještaji su pokazali da vanjsko okruženje (EU i zemlje regiona) predstavljaju veoma važnu strukturalnu odrednicu svih ekonomskih kretanja u Bosni i Hercegovini. Međutim, uprkos evidentnim nestabilnostima u svijetu referentne međunarodne institucije u svijetu kao što su MMF - Međunarodni monetarni fond, Svjetska banka i Evropska komisija u određenim publikacijama ukazuju na nastavak trenda ekonomskog rasta. Projicirana stopa globalnog ekonomskog rasta u toku ovog perioda iznosi oko 3%, dok DG ECFIN-a za zemlje EU u svom proljetnom izvještaju predviđaju nastavak trenda ekonomskog rasta i stabiliziranje inflacije. Stoga vrijedi istaći da se DEP prilikom pripreme ovog izvještaja u okviru projiciranja ekonomskih kretanja u međunarodnom ekonomskom okruženju koristio trenutno dostupnim izdanjem⁴ *European Central Bank staff macroeconomic projections for the euro area (September 2025)*.⁵ Prema navedenom izvještaju projektovani realni ekonomski rast u eurozoni u 2027. godini iznosi 1,3%, dok očekivana stopa inflacije iznosi 1,9%.

Budući da vanjsko okruženje predstavlja veoma važnu determinantu svih ekonomskih kretanja u Bosni i Hercegovini, vrijedi istaći da će najnovija dešavanja imati odlučujuću ulogu za izgled ekonomskog rasta u zemlji u narednom periodu. Osim eksternih dinamika, jako bitan faktor za ekonomski rast u zemlji tokom programskog perioda 2027-2028. godina predstavljat će i institucionalni kapacitet zemlje u provedbi strukturalnih reformi kako bi se ojačao doprinos internih dinamika u kreiranju istog. Daljnje usložnjavanje kako eksternih tako i internih dinamika bi imalo veoma negativne posljedice po bosanskohercegovačku ekonomiju i smanjila njen potencijalni rast. Imajući u vidu navedene kako eksterne tako i interne okolnosti, prema projekcijama DEP-a u osnovnom scenariju za period 2027-2028. godina u Bosni i Hercegovini se može očekivati ekonomski rast od oko 3,0% na godišnjem nivou (2027. 3,0% i u 2028. godini 3,1%).⁶

Pretpostavlja se da bi ključni oslonac ekonomskog rasta tokom ovog perioda trebala predstavljati domaća tražnja kroz povećanje privatne potrošnje i investicija. Naime, adekvatna provedba strukturalnih reformi (ERP, Reformaska agenda i ostali strateški dokumenti) doveli bi do povećanja ukupne ekonomske aktivnosti u zemlji kroz povećanje ukupne proizvodnje, broja zaposlenih, povećanja investicionih ulaganja (privatnih i javnih), kao i prihoda od izvoza (roba i usluga). U osnovnom scenariju se očekuje da bi ova dešavanja u konačnici rezultirala povećanjem raspoloživog dohotka građana a samim tim i povećanjem privatne potrošnje koja će kao i prethodnih godina predstavljati ključni oslonac ekonomskog rasta. Tako se u periodu 2027. - 2028. godine očekuje prosječna stopa rasta privatne potrošnje od 1,7%. S druge strane, imajući u vidu visok nivo javne potrošnje u okviru BDP-a u Bosni i Hercegovini i napore koji se ulažu kroz proces fiskalne konsolidacije u Bosni i Hercegovini tokom ovog perioda očekuje se postepena stabilizacija javnih finansija kroz smanjenje javnih rashoda i istovremeno

⁴ Potrebno je istaći da je dodatni izazov za izradu makroekonomskih projekcija u Bosni i Hercegovini predstavljala raspoloživost međunarodnih podataka obzirom da DG ECFIN jesenje izdanje makroprojekcija nije bilo raspoloživo za upotrebu u vrijeme pripreme ovog izvještaja.

⁵https://www.ecb.europa.eu/press/projections/html/ecb.projections202509_ecbstaff-c0da697d54.en.html#toc4 .

⁶ Projekcije DEP-a, septembar 2025. godine

povećanje javnih prihoda kako bi se ograničio rast javne potrošnje. Tako se u periodu 2027-2028. godine očekuje prosječni rast javne potrošnje od oko 2,0% na godišnjem nivou. Ako se ima u vidu da bi tokom ovog perioda projicirana stopa ekonomskog rasta bila viša u odnosu na rast javne potrošnje, udio iste u strukturi BDP-a bi se djelimično smanjio. U ovom periodu očekuje se da bi mjerama fiskalne politike dio sredstava iz tekuće potrošnje trebao biti kanaliziran u svrhu jačanja investicione potrošnje u Bosni i Hercegovini. Samim tim, uz poboljšanje poslovnog ambijenta, investicije bi za razliku od prethodnih godina mogle imati značajniji rast a samim tim i veći doprinos u očekivanom rastu BDP-a. U periodu 2027-2028. godine u Bosni i Hercegovini se očekuje povećanje investicija po prosječnoj godišnjoj stopi rasta od oko 5,7% (2027: 5,1%, 2028: 6,2%). U ovom vremenskom okviru pored povećanja privatnih investicija koje čine većinski dio ukupnih investicija (oko 85% ukupnih investicija) kao što je to i ranije navedeno, očekuje se i značajniji doprinos javnih investicija. Smatra se da bi napredak u procesu evropskih integracija u kombinaciji s unapređenjem poslovnog okruženja kroz reformske procese mogao povećati interes kako domaćih tako i stranih investitora za investiciona ulaganja u Bosnu i Hercegovinu. S druge strane, s obzirom na strukturu i poziciju ekonomije Bosne i Hercegovine, smatra se da će javne investicije predstavljati nešto važniju polugu za podsticanje ekonomskog rasta u srednjem roku. Projekti u okviru izgradnje putne infrastrukture i energetske projekti-zelena tranzicija, kao i raspoloživost sredstava kod međunarodnih finansijskih institucija bi uz adekvatnu i pravovremenu implementaciju istih mogli rezultirati godišnjim povećanjem javnih investicija od oko 5%. Postepena stabilizacija u eksternom okruženju uz unapređenje industrijske baze i podizanje konkurentnosti u zemlji predstavljaju preduslov poboljšanja vanjskotrgovinske razmjene sa svijetom. Međutim, za razliku od ranijih projekcija dodatni izazov bh. ekonomiju naročito u okviru izvozne orijentisane prerađivačke industrije i izvoza roba predstavljat će uvođenje CBAM-a (*Carbon Border Adjustment Mechanism*) od strane EU. Kašnjenja i parcijalna provedba potrebne regulative mogli bi značajno oslabiti međunarodnu konkurentnost bosanskohercegovačke ekonomije i oslabiti njenu vanjsku poziciju na izvoznim tržištima.

U tom slučaju u Bosni i Hercegovini se može očekivati nešto niži prosječni godišnji rast ukupnog izvoza od oko 4,9% (2027: 4,6%, 2028: 5,2%). Ovdje posebno treba naglasiti doprinos usluga, s obzirom da je udio istih u posljednjih nekoliko godina značajno uvećan i vrlo često amortizovao određene gubitke u okviru izvoza roba koji su nastali usljed fluktuacija na međunarodnim tržištima. Tako bi tokom ovog perioda zahvaljujući ovom izvoznom rastu udio izvoza u BDP-u bio povećan na oko 40% na kraju 2028. godine. S druge strane, očekuje se da bi se uvoz u ovom vremenskom periodu trebao kretati po nešto sporijoj godišnjoj stopi rasta od 3,8% (2027: 3,5%, 2028: 4,1%). Posljedica ovakvog kretanja uvoznog rasta bila bi stabilizacija udjela uvoza u BDP-u na oko 53% BDP-a na kraju 2028. godine. Nešto snažniji rast izvoza u odnosu na rast uvoza u srednjem roku bi rezultirao postepenom stabilizacijom vanjskotrgovinskog bilansa kao udio u BDP-u na 13%, odnosno neutralnim doprinosom ekonomskom rastu, dok bi pokrivenost uvoza izvozom zaključno sa 2028. godinom trebala iznositi skoro 76,1%.

Rizici

Rizici po ostvarivanje projekcija ekonomskog rasta u osnovnom scenariju mogu se klasifikovati u dvije grupe (vanjski i unutrašnji). U vrijeme pripreme ovog izvještaja čini se da su vanjski rizici dosta izraženiji i predstavljaju veći rizik za realizaciju projekcija ekonomskog rasta iz osnovnog scenarija u odnosu na unutrašnje. Neizvjesnost u vanjskom okruženju, jačanje inflatornih pritisaka kao i slabljenje globalnog ekonomskog rasta zasigurno bi imali negativan utjecaj na potrošnju, investicije, vanjskotrgovinsku razmjenu a samim tim i na projekcije ekonomskog rasta u Bosnu i Hercegovinu u osnovnom scenariju za period 2026-2028. godina. S druge strane, prijetnju realizaciji ovih projekcija predstavljaju i unutrašnji izazovi odnosno unutrašnji rizici u Bosni i Hercegovini. Unutrašnje rizike predstavljaju složen sistem donošenja

odluka i spor tempo provođenja ekonomskih reformi u zemlji. Eventualna kašnjenja u implementaciji i provođenju strukturalnih reformi moglo bi se negativno odraziti na ukupni ekonomski rast. Vrlo je važno istaći **rizike koji se tiču klimatskih promjena**, odnosno usaglašavanje zakonske regulative u oblasti zelene energije u Bosni i Hercegovini sa važećim propisima u zemljama EU. U tom kontekstu vrijedi istaći da je Bosna i Hercegovina do 2026. godine obavezna usaglasiti domaće zakonodavstvo kao i strukturu ekonomije u skladu sa odredbama **Carbon Border Adjustment Mechanism CBAM⁷ regulative**. Eventualna kašnjenja prilikom usaglašavanja mogla bi značajno ugroziti ukupnu konkurentnost ekonomije u Bosni i Hercegovini kroz smanjenja proizvodnje, izvoza, zaposlenosti, javnih prihoda i u konačnici rezultirati nižim stopama rasta BDP-a.

Što se tiče rizika u srednjem roku, naročito vrijedi istaći rizike na tržištu rada, odnosno trend smanjenja radne snage koji je evidentan u posljednjih nekoliko godina. Eventualni nastavak migracija stanovništva (mladi, obrazovan i kvalifikovan kadar) iz Bosne i Hercegovine bi moglo rezultirati smanjenjem produktivnosti i sporijim rastom BDP-a od projektovanog.

Industrijska proizvodnja u BiH

Kretanje fizičkog obima industrijske proizvodnje u Bosni i Hercegovini pored proizvodnih procesa u zemlji, u velikoj mjeri je određen ekonomskim kretanjima u glavnim trgovinskim partnerima, odnosno izvoznom tražnjom. Budući da je u posljednje vrijeme ekonomska aktivnost u zemljama EU bila prilično stagnantna, to se odrazilo i na trend kretanja fizičkog obima industrijske proizvodnje u zemlji. Naime, Bosna i Hercegovina već duži period bilježi trend usporavanja fizičkog obima industrijske proizvodnje. U skladu sa ovim vanjskim kretanjima, Bosna i Hercegovina bilježi niži nivo fizičkog obima industrijske proizvodnje, ovo se naročito odnosi na prerađivačku industriju. Naime, trenutno raspoloživi statistički podaci za 2025. godinu ukazuju da je negativan trend u okviru industrijske proizvodnje u Bosni i Hercegovini nastavljen. Tako je prema podacima BHAS-a za prvo polugodište 2025. godine u Bosni i Hercegovini registriran pad fizičkog obima industrijske proizvodnje od 1,0% u odnosu na isti period prethodne godine.⁸ Sektorski posmatrano prema podacima BHAS-a u P1 2025. godine pad obima proizvodnje u rudarstvu iznosio je 2,7%, prerađivačkoj industriji 1,3%, dok je u okviru sektora za proizvodnju električne energije zabilježeno povećanje proizvodnje od 1,1%.

Ovakav trend kretanja industrijske proizvodnje u Bosni i Hercegovini na neki način ukazuje da su ekonomski trendovi u zemlji determinisani privrednim kretanjima u zemljama EU. Na osnovu ovih pokazatelja može se zaključiti da su kretanja u okviru prerađivačke industrije koja čini oko $\frac{3}{4}$ ukupne industrijske proizvodnje u Bosni i Hercegovini bila ključna za pad fizičkog obima proizvodnje. Imajući u vidu eksterna ekonomska kretanja i interne dinamike u zemlji do kraja 2025. godine se može očekivati postepena stabilizacija (blaži pad) industrijske proizvodnje u Bosni i Hercegovini.

U periodu 2026-2028. godina, kako u Bosni i Hercegovini, tako i u svijetu, očekuje se osjetnija stabilizacija ekonomskog rasta, što će se odraziti i na kretanje obima proizvodnje, zaposlenosti i izvoza. Tokom posmatranog perioda kretanja u okviru industrijske proizvodnje će pored ekonomskih kretanja u vanjskom okruženju dosta zavisiti i od internih dinamika u Bosni i Hercegovini. Naime, tokom ovog perioda očekuje se poboljšanje implementacije reformskih mjera na unapređenju poslovnog ambijenta koje provode nadležne institucije u Bosni i Hercegovini. Poboljšanje poslovnog ambijenta je preduslov za povećanje investicionih ulaganja (domaćih i inostranih), veću iskorištenost postojećih i pokretanje novih kapaciteta, povećanje broja zaposlenih i jačanje konkurentske pozicije bh. proizvođača kako na domaćem

⁷ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:32023R0956>

⁸ Agencija za statistiku Bosne i Hercegovine, Saopćenje, „Indeks obima industrijske proizvodnje u Bosni i Hercegovini za juni 2025. godine-prethodni podaci“, 26.07.2025. godine.

tako i na inostranim tržištima. Ako se ima u vidu struktura proizvodnih procesa u Bosni i Hercegovini, vrlo je važno blagovremeno i u punom kapacitetu pristupiti procesu zelene tranzicije. Eventualna kašnjenja u procesu zelene tranzicije predstavljaju prijetnju za konkurentnost industrijske proizvodnje u Bosni i Hercegovini. Samo pod uslovom materijalizacije kako eksternih tako i internih pretpostavki, projekcija DEP-a da bi Bosna i Hercegovina mogla ostvariti poboljšanje i pozitivne stope rasta fizičkog obima industrijske proizvodnje.

Rizici

Rizici po pitanju projekcije kretanja industrijske proizvodnje u Bosni i Hercegovini u osnovnom scenariju su identični općim rizicima koji su navedeni u uvodnom dijelu dokumenta o ekonomskim kretanjima. Pored općih rizika koji su navedeni u uvodnom dijelu, vrijedi istaći da stabilnost u proizvodnji električne energije u dobroj mjeri zavisi od hidroloških prilika i pogonske spremnosti termoelektrana. Nepovoljne hidrološke prilike, kao i dotrajali termoenergetski kapaciteti, odnosno niska pogonska spremnost mogli bi se negativno odraziti na ukupnu proizvodnju električne energije u Bosni i Hercegovini i samim tim fizički obim ukupne industrijske proizvodnje. Klimatski rizici, odnosno pitanje **dekarbonizacije** koje je navedeno u uvodnom dijelu naročito je izraženo u kontekstu strukture proizvodnje (sektor za proizvodnju električne energije) tako i strukture potrošnje kroz prerađivačku industriju u Bosni i Hercegovini. U srednjem roku rizik za projektovano jačanje industrijske proizvodnje mogla bi predstavljati eventualna kašnjenja u reformskim procesima koja imaju za cilj unapređenje poslovnog okruženja u zemlji.

Tržište rada u BiH

Tržište rada – 2024. godina

Prosječan broj zaposlenih u 2024. godini je iznosio oko 854,7 hiljada i veći je za 0,6% u odnosu na 2023. godinu. Analiza broja zaposlenih lica prema područjima djelatnosti pokazuje da je usporen rast broja zaposlenih lica posljedica smanjenja broja zaposlenih lica u djelatnosti industrije a posebno prerađivačke industrije. Suprotno, najveći doprinos rastu ukupnog broja zaposlenih lica u Bosni i Hercegovini dala je djelatnost trgovine na veliko i malo, popravka motornih vozila i motocikala. Prosječan broj registrovanih nezaposlenih lica u Bosni i Hercegovini u 2024. godini iznosio je oko 328,6 hiljada, i manji je za 5,8% u odnosu na isti period 2023. godine. Tokom 2024. godine nastavljen je trend uvećanja plata u Bosni i Hercegovini. Prosječna neto plata u Bosni i Hercegovini u 2024. godini iznosila je 1.381 KM uz nominalni rast od 9,4% u odnosu na isti period 2023. godine. Realni rast neto plate iznosio je 7,5% i praćen je umjerenim rastom inflacije.

Tržište rada – projekcije 2025-2028. godina

U Bosni i Hercegovini u periodu I-VII 2025. godine primjetan je negativan rast broja zaposlenih lica posebno od početka K2 2025. godine. U posmatranom periodu prosječan broj zaposlenih lica je iznosio oko 852,5⁹ hiljada i manji je za 0,3% g/g uz istovremeno smanjenje broja registrovanih nezaposlenih lica za 3,3% g/g. Na negativan rast broja zaposlenih lica u Bosni i Hercegovini je uticalo smanjenje broja zaposlenih lica u pojedinim područjima djelatnosti, a naročito u području industrijske proizvodnje. Tako je broj zaposlenih lica u području djelatnosti

---

⁹ Privremeni podatak. Podaci do marta 2025. godine su konačni, a nakon toga podaci su privremeni. Izvor: BHAS, Demografija i socijalne statistike, zaposleni po djelatnostima.

prerađivačke industrije u periodu I-VII 2025. godine smanjen za 3,2% g/g, te djelatnosti vađenja ruda i kamena 2,5% g/g (negativan doprinos rastu broja zaposlenih u Bosni i Hercegovini oko 0,7 p.p.). Posmatrajući djelatnosti koje su u posmatranom polugodištu zabilježile rast broja zaposlenih, najviše se ističu djelatnosti zdravstvene i socijalne zaštite (2,7% g/g). Bitno je napomenuti da je u području djelatnosti trgovine na veliko i malo, popravka motornih vozila i motocikala broj zaposlenih lica uvećan za svega 0,7% (djelatnost koja pored prerađivačke industrije zapošljava najviše lica). U julu 2025. godine prosječna neto plata nominalno je uvećana za 14,8% g/g i iznosila je 1.601 KM odnosno u prosjeku perioda I-VII 2025. godine je uvećana za 13,5% g/g. Uzimajući u obzir rast cijena, realni rast prosječne neto plate u periodu I-VII 2025. godine bio je 9,3%. Bitno je napomenuti da je početkom 2025. godine došlo do uvećanja najnižih plata u oba entiteta što doprinosi rastu prosječne neto plate.¹⁰ Na osnovu predstavljenih podataka broj zaposlenih lica u Bosni i Hercegovini u 2025. godini bi mogao biti umanjen u odnosu na prethodnu godinu (-0,3%) praćen istovremenim smanjenjem broja registrovanih nezaposlenih lica. Rast prosječne neto plate bi mogao ostati do kraja godine visok i iznositi oko 13,5% g/g.

Izrada srednjoročnog scenarija u oblasti tržišta rada za period 2026-2028. godine bazirana je na pretpostavljenom ekonomskom rastu i dešavanjima u oblasti industrijske proizvodnje, trgovine, domaće tražnje, investicija i uopće sveukupnom poslovnom ambijentu. Prema projekcijama DEP-a, u periodu 2026-2028. godine, u Bosni i Hercegovini se također očekuje nešto brži ekonomski rast u poređenju sa prethodnom godinom. Uz bolje poslovne prilike stvorili bi se uslovi za nastavak postepenog rasta broja zaposlenih lica. Kao i prethodnih godina, očekuje se da bi doprinos rastu broja zaposlenih mogao biti skromniji u javnom¹¹ sektoru u odnosu na ostala područja djelatnosti. Najveći broj zaposlenih lica bi mogao ostati i dalje u oblasti trgovine i prerađivačke industrije koje ujedno zapošljavaju najviše lica (oko 38%). Pored toga, uzeta su u obzir predviđanja međunarodnih institucija koja bi mogla indirektno uticati na poslovno okruženje a time i na razvoj dešavanja na tržištu rada. ECB u svojim projekcijama (septembar 2025. godine), predviđa da bi stopa nezaposlenosti u eurozoni u 2026-2027. godini mogla imati silaznu putanju (6,3% odnosno 6,1%), uz rast broja zaposlenih lica od 0,5% g/g. Generalno, uz povoljniju poslovnu klimu, kako u Bosni i Hercegovini tako i u okruženju, u periodu 2026-2028. godine očekuje se povećanje broja zaposlenih lica oko 0,5%-1,2% g/g, uz uvećanje neto plata od 5,2%-5,6% g/g. Međutim, projekcije na tržištu rada značajno zavise od rizika koji bi mogli značajno uticati na pretpostavljeni rast plata kao i broj zaposlenih lica.

Rizici

U domenu tržišta rada, rizici za projekcije su određeni dešavanjima u okruženju, odnosno poslovnim ambijentom kako u Bosni i Hercegovini tako i u svijetu. Uz sporiji ekonomski rast od pretpostavljenog u osnovnom scenariju, manji obim investicija, trgovine i uopće lošije uslove poslovanja, rast broja zaposlenih lica kao i plata bi mogao biti sporiji. Pored toga, visina najniže plate može uticati na dešavanja na tržištu rada. Uz sve navedeno, odgađanje implementacije planiranih strukturnih reformi u Bosni i Hercegovini bi rezultiralo odgađanjem pozitivnih dešavanja na tržištu rada. Potrebno je napomenuti prisutan trend odliva

---

¹⁰ U Federaciji Bosne i Hercegovine najniža plata za period od 1. januara do 31. decembra 2025. godine utvrđuje se u neto iznosu od 1.000 KM. (Odluka o iznosu najniže plate za 2025. godinu, „Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine“, broj 104/24). U Republici Srpskoj takođe je donesena Odluka o najnižoj plati za 2025. godinu, „Sl. glasnik Republike Srpske“, br. 6/25). Najniža plata u Republici Srpskoj utvrđuje se u bruto iznosu od 1.344,26 KM, odnosno u neto iznosu od 900,00 KM. Najniža plata za poslove za čije obavljanje se zahtijeva najmanje stečeno srednje obrazovanje u trajanju od tri godine utvrđuje se u bruto iznosu od 1.426,23 KM, odnosno u neto iznosu od 950,00 KM. Najniža plata za poslove za čije obavljanje se zahtijeva najmanje stečeno srednje obrazovanje u trajanju od četiri godine utvrđuje se u bruto iznosu od 1.508,20 KM, odnosno u neto iznosu od 1.000,00 KM. Najniža plata za poslove za čije obavljanje se zahtijeva najmanje stečeno više obrazovanje utvrđuje se u bruto iznosu od 2.000,00 KM, odnosno u neto iznosu od 1.300,00 KM.

¹¹ U analizi se misli na djelatnosti javne uprave, zdravstva i obrazovanja.

kvalifikovane radne snage i uopće migracije stanovništva, što će vjerovatno uticati na dešavanja na tržištu rada. Primjena CBAM mehanizma od 2026. godine bi također mogla determinisati dešavanja na tržištu rada.

Cijene

Cijene – 2024. godina

Inflacija mjerena indeksom potrošačkih cijena u Bosni i Hercegovini u 2024. godini je iznosila 1,7% g/g. Slabljenje inflatornih pritisaka kroz stabilizaciju cijena energenata, ali i cijena u odjeljcima hrane (sporiji rast u odnosu na 2023. godinu) i režijskih troškova imali su bitan uticaj na ukupni nivo inflacije. U odjeljku hrane i bezalkoholnih pića cijene su uvećane za 2,1% g/g. Pored odjeljka hrane i bezalkoholnih pića, doprinos inflaciji dao je odjeljak ostalih dobara i usluga uz rast cijena od 5,3% g/g, alkoholnih pića i duhana (4,2% g/g), restorana i hotela (7,2% g/g). Kada su u pitanju režijski troškovi, u odjeljku stanovanja, vode, električne energije, plina i drugih energenata cijene se nisu značajno mijenjale u 2024. godini (0,1% g/g) i na taj način nisu imale doprinosa rastu ukupne inflacije u Bosni i Hercegovini. Inflacija u Bosni i Hercegovini u 2024. godini je djelimično usporena kroz niže cijene u odjeljku odjeće i obuće (-7,5% g/g) kao i odjeljku prevoza (-0,8% g/g).

Cijene – projekcije 2025-2028. godina

U Bosni i Hercegovini je u periodu I-VII 2025. godine registrovan znatno brži rast cijena u poređenju sa prethodnom godinom odnosno inflacija od 3,8% g/g. Rast inflacije je najviše podstaknut rastom cijena u odjeljku hrane i bezalkoholnih pića (8,8% g/g) od početka godine što dominantno utiče na ukupnu inflaciju u Bosni i Hercegovini. Pored toga, cijene u odjeljku alkoholnih pića i duhana su uvećane za 4,2% g/g. Od 1. januara 2025. godine stupila je na snagu Odluka o utvrđivanju specifične i minimalne akcize¹² na cigarete i duhan za 2025. godinu. Pored toga, u februaru i junu je došlo do poskupljenja cigareta od strane pojedinih proizvođača što je uticalo na rast cijena ovih proizvoda u posmatranom periodu. Niže cijene sirove nafte¹³ na svjetskom tržištu imale su uticaj na kretanje cijena u odjeljku prevoza koje su u posmatranom periodu 2025. godine niže za 3,4% g/g i nisu imale doprinosa rastu inflacije. U odjeljku stanovanja, vode, električne energije, plina i drugih energenata (režijski troškovi) cijene se nisu značajno mijenjale (0,8% g/g) pa je i njihov doprinos rastu ukupne inflacije u Bosni i Hercegovini bio zanemariv u poređenju sa prethodno spomenutim odjeljcima.¹⁴ Uzimajući u obzir trenutno kretanje cijena, do kraja 2025. godine se očekuje da ukupna inflacija u Bosni i Hercegovini bude oko 3,9% g/g.

Izrada projekcija inflacije u 2026. godini je pored domaćih komponenti bazirana na predviđanjima koja su predstavile međunarodne institucije. U posljednjim raspoloživim projekcijama ECB (septembar 2025) očekuje se da će se ukupna inflacija u eurozoni smanjiti tokom 2026. godine i iznositi oko 1,7% g/g. Istovremeno na tržištu energenata se očekuje smanjenje cijene sirove nafte za 6,6% g/g koja bi mogla iznositi 65,1 \$/barelu. Istovremeno, cijena plina bi mogla biti niža za 11,8% g/g. Pored energenata, indeks cijena

¹² Upravni odbor Uprave za indirektno oporezivanje donio je Odluku o utvrđivanju specifične i minimalne akcize na cigarete i iznos akcize na duhan za pušenje za 2025. godinu. Minimalna akciza za pakovanje cigareta od 20 komada iznosi 3,58 KM (u 2024. godini je iznosila 3,46 KM), a specifična akciza iznosi 1,65 KM za pakovanje cigareta od 20 komada (ostala je ista u odnosu na 2024. godinu). Akciza na duhan za pušenje utvrđuje se u visini od 80% minimalne akcize na cigarete utvrđene u članu 3. stav (3) ove odluke iznosi 143,20 KM po kilogramu (u 2024. godini je iznosila 138,4 KM po kilogramu). Izvor: Odluka o utvrđivanju specifične i minimalne akcize na cigarete i iznos akcize na duhan za pušenje za 2025. godinu.

¹³ Prema bazi podataka Svjetske banke

¹⁴ Bitno je spomenuti da od septembra na snagu stupaju nove cijene električne energije za korisnike Elektroprivrede BiH, a za domaćinstva se uvode i blok tarife koje će zavisiti od mjesečne potrošnje.

hrane u eurozoni bi prema projekcijama ECB mogao imati nešto sporiju stopu rasta u odnosu na prethodnu godinu (2,3% g/g).¹⁵ S druge strane, uz spomenute eksterne komponente bitna determinanta inflacije u Bosni i Hercegovini su i domaće komponente (akcize, režijski troškovi i sl.) kao i primjena CBAM mehanizma. Uzimajući u obzir sve navedeno, inflacija u Bosni i Hercegovini u 2026. godini bi mogla iznositi oko 2,8% g/g. Ipak, intenzitet rasta inflacije će zavisi od pretpostavljenih rizika.

Na osnovu raspoloživih podataka u Bosni i Hercegovini se očekuje stabilan rast cijena u periodu 2027-2028. godine. Izrada projekcija inflacije, kao i prethodnih godina, zasniva se na kretanju cijena energenata i hrane na svjetskom tržištu i projekcija inflacije u EU kao bitnih eksternih faktora. ECB predviđa da bi se inflacija u eurozoni mogla kretati oko 1,9% u 2027. godini uz stagnaciju cijena sirove nafte koja bi iznosila 65,1 \$/barelu. Pored toga, cijena prirodnog plina u 2027. godini bi mogle imati silaznu putanju (-9,7% g/g). Kada je u pitanju kretanje indeksa cijena hrane u eurozoni, ECB ukazuje da bi mogao zadržati stopu rasta od 2,3%. Uzimajući u obzir uticaj svjetskih cijena na domaću inflaciju, može se pretpostaviti da će u periodu 2027-2028. godine doći do postepenog slabljenja inflacije u Bosni i Hercegovini u odnosu na prethodnu godinu. Pod pretpostavkom da cijene komunalija (kao domaći faktor) budu stabilne, u periodu 2027-2028. godine u Bosni i Hercegovini se može očekivati inflacija između 2% i 1,9%.¹⁶

Rizici

Prilikom izrade projekcija u domenu cijena uzeti su u obzir eksterni i domaći rizici koji bi mogli uticati na kretanje inflacije. Prema tome, cijene energenata na svjetskom tržištu, ali i domaće cijene imaju značajnu ulogu na kretanje inflacije. Bitno je naglasiti da odjeljci hrane i bezalkoholnih pića, stanovanja i prevoza čine oko 65% CPI indeksa. Zbog toga kretanje cijena u ovim odjeljcima ujedno bitno determinišu nivo ukupne inflacije. Više cijene energenata uslijed negativnih geopolitičkih dešavanja uvećale bi cijene u odjeljku transporta kao i ulazne troškove, odnosno došlo bi do prebacivanja troškova sa proizvođača na potrošače. Pri tome bi rast cijena prehrambenih proizvoda ali i usluga mogao biti prisutan. Također, primjena CBAM mehanizma od 2026. godine bi mogla bitno determinisati kretanje inflacije. Ako uz to uzmemo u obzir eventualni rast cijena režijskih troškova (komunalija), kao domaće determinante inflacije, nivo inflacije bi mogao biti veći od pretpostavljenog u osnovnom scenariju.

Vanjski sektor

Platni bilans Bosne i Hercegovine

Platni bilans u 2025. godini

Prema oficijelnim podacima CBBiH za platni bilans Bosne i Hercegovine za K1 2025. godine¹⁷ te projekcijama DEP-a za tri kvartala 2025. godine deficit tekućeg računa u okviru platnog bilansa Bosne i Hercegovine nominalno bi iznosio oko 2,5 milijardi KM, što bi predstavljalo povećanje od oko 20% g/g. Izvor ovog povećanja deficita tekućeg računa vjerovatno bi se nalazio u povećanju vanjskotrgovinskog deficita roba i usluga od oko 10,2% g/g.

U K1 2025. godine deficit tekućeg računa ostao je na skoro istom nivou kao i u istom kvartalu prethodne godine. Tako je deficit tekućeg računa u K1 2025. godine viši za 88 miliona KM, nominalno je iznosio 1,1 milijardi KM (8,7% BDP-a) dok je godinu ranije u K1 iznosio 1,01 milijardi KM¹⁸ (8,4% BDP-a). Deficit vanjske trgovine roba i usluga je također ostao na približno istom nivou kao i prethodne godine, tačnije viši je za 22 miliona KM g/g.

¹⁵ Misli se na HICP hrane. U 2025. godini stopa rasta ovog indeksa je 2,9% g/g. Izvor: ECB projekcije, septembar 2025. godine.

¹⁶ Pretpostavljeni rast cijena će kao i u prethodnim godinama zavisi od rizika koji bi mogli dodatno uvećati inflaciju.

¹⁷ U trenutku izrade projekcija bili su dostupni podaci za K1 2025. godine

¹⁸ Izvor podataka: CBBiH, Statistika platnog bilansa, juni 2025. godine

Nominalni rast izvoza roba i usluga iznosio je 7,7% g/g dok je istovremeno nominalni uvoz robe i usluga viši za 5,7% g/g. Tekući neto prilivi novca iz inostranstva u K1 2025. godine niži su za 7,1% g/g, kao rezultat povećanja tekućih odliva za 17,7% g/g (povećanje odliva za 141 miliona KM) uz istovremeni porast priliva novca iz inostranstva za 67 miliona KM, odnosno za 3,7% g/g (najveći dio od navedenog iznosa otpada na poraste priliva novca kod domaćinstava).

Pretpostavke za platni bilans 2026.-2028.

Na osnovu projekcija DEP-a za 2026. godinu moglo bi se očekivati nominalno povećanje vanjskotrgovinskog deficita roba i usluga od 3,8% g/g (uz rast uvoza od 4,2% kao i povećanje izvoza za 4,3%). Nadalje bi se u periodu 2027-2028. godina moglo očekivati blago usporavanje rasta vanjskotrgovinskog deficita, pa bi tako u 2027. godini iznosio 2,4% g/g (nominalni uvoz roba i usluga bi iznosio 5,2% dok bi se istovremeno mogao očekivati rast izvoza od 6,2%). U 2028. godini vanjskotrgovinski deficit roba i usluga bi porastao za 1,8% (uvoz 5,6%, izvoz 6,9%).

Prema projekcijama DEP-a deficit tekućeg računa, za 2025. godinu, iznosio bi oko 4,4% BDP-a, dok bi se za period 2026-2028 godina moglo očekivati da se deficit kreće u intervalu od 3,8% do 4,2% BDP-a. Tekući neto prilivi iz inostranstva u 2025. godini mogli bi iznositi oko 9,2% BDP-a dok bi se u periodu 2026-2028 godina mogli kretati u rasponu od 9% do 9,2% BDP-a. Za očekivati je da će deficit tekućeg računa i dalje biti finansiran kroz prilive finansijskih sredstava iz inostranstva (direktne strane investicije, trgovinske kredite te kroz eventualna nova zaduživanja na međunarodnom finansijskom tržištu).

Rizici

Kao bitne rizike u finansiranju deficita tekućeg računa bitno je napomenuti: smanjenje priliva direktnih stranih investicija, otežan pristup trgovinskim kreditima kao i otežano zaduživanje na međunarodnom finansijskom tržištu. Na promjene u platnom bilansu Bosne i Hercegovine uglavnom utiče pravac kretanja vanjskotrgovinskog deficita roba i usluga, te također i tokovi priliva, odnosno odliva novca iz inostranstva. Ova kretanja najvećim dijelom ujedno predstavljaju i najveće rizike za povećanje potreba za finansiranjem deficita tekućeg računa. Pored navedenih rizika mogu se navesti i novonastali ekonomski, finansijski i sigurnosni izazovi na evropskom tlu. Ono što bi se moglo identifikovati kao potencijalni rizici kod vanjskog zaduživanja Bosne i Hercegovine u srednjem roku jesu: negativan ekonomski rast, negativan budžetski bilans (deficit), povećanje ukupnog nivoa javnog duga, povećanje udjela direktnog duga entiteta u ukupnom vanjskom dugu, povećanje servisa javnog duga (naročito unutrašnjeg), kamatno opterećenje, kamatne stope, rizici deviznog kursa, rizik refinansiranja, te kreditni rejting.

Vanjskotrgovinska razmjena

Kretanja vanjskotrgovinske razmjene u 2025. godini

U proteklih nekoliko godina Bosna i Hercegovina je bilježila kontinuirani trend rasta vanjskotrgovinske robne razmjene, što se u pojedinim godinama manifestovalo i dvocifrenim stopama rasta izvoza i uvoza roba. Međutim, u 2024. godini ovaj pozitivan trend je zaustavljen budući da je ukupna vanjskotrgovinska robna razmjena u Bosni i Hercegovini stagnirala. Tako su glavne karakteristike vanjskotrgovinske robne razmjene u 2024. godini bile stagnacija ukupnog obima razmjene, smanjenje izvoza roba, povećanje uvoza roba i povećanje

vanjskotrgovinskog deficita.¹⁹ Međutim, prema trenutno raspoloživim podacima o vanjskotrgovinskoj robnoj razmjeni u Bosni i Hercegovini za P1 2025. godinu čini se da je došlo do zaustavljanja ovog negativnog trenda. Naime, nakon dugo vremena u Bosni i Hercegovini je došlo do istovremenog rasta izvoza od 5,8% i uvoza roba od 4,5%, što je rezultiralo povećanjem ukupnog obima vanjskotrgovinske robne razmjene za oko 5%, dok je trgovinski deficit uvećan za 2,7% u odnosu na isti period prethodne godine.

Prema trenutno raspoloživim projekcijama, u zemljama EU se u 2025. godini očekuje nešto viši nivo ekonomske aktivnosti u odnosu na ranije godine sa očekivanom stopom ekonomskog rasta od oko 1,5%.²⁰ U skladu s ovim kretanjima i pretpostavkama DEP-a iz osnovnog scenarija u Bosni i Hercegovini može očekivati postepeni oporavak vanjskotrgovinske razmjene sa svijetom. Naime, prema projekcijama DEP-a za 2025. godinu u Bosni i Hercegovini se očekuje rast ukupnog izvoza od 3,3%, pri čemu je očekivani rast izvoza roba 2,9% a izvoz usluga 4,0%. S druge strane, budući da je Bosna i Hercegovina prilično uvozno zavisna ekonomija, te da se u 2025. godini može očekivati ekonomski rast od 2,6% koji je uglavnom nošen domaćom tražnjom očekuje se i rast uvoza. Tako se prema projekcijama DEP-a u 2025. godini može očekivati rast ukupnog uvoza od 4,2%, pri čemu je očekivana stopa rasta uvoza roba 4,2% a uvoza usluga 4,3%. Ovakva kretanja izvoza i uvoza u konačnici bi na kraju 2025. godine trebali rezultirati povećanjem trgovinskog bilansa za oko 7,2%, tako da je očekivani doprinos trgovinskog bilansa u strukturi ekonomskog rasta negativan i iznosi 0,9 p.p.

Projekcija kretanja vanjskotrgovinske razmjene za period 2026-2028. godina

Kretanje privredne aktivnosti, odnosno ekonomskog rasta u zemlji i eksternom okruženju zasigurno će predstavljati glavnu determinantu kretanja vanjskotrgovinske robne razmjene u Bosni i Hercegovini u srednjem roku. Pored vanjskog okruženja, vrlo važnu determinantu kretanja vanjskotrgovinske razmjene, a naročito izvoza predstavljat će interne dinamike, odnosno proces implementacije strukturnih reformi u zemlji. Naročito važan segment predstavljat će implementacija reformskih mjera koje su vezane za energetske tranziciju usljed primjene CBAM regulative koja će značajno uticati na izvoz iz Bosne i Hercegovine.

U skladu s tim, projekcija DEP-a je da se u Bosni i Hercegovini u periodu 2026-2028. godina može očekivati nešto skromniji rast izvoza u odnosu na ranije projekcije. Očekivane stope rasta izvoza iz Bosne i Hercegovine u osnovnom scenariju su 2026. godina 2,6%, 2027. godina 4,6% i 2028. godina 5,2%.

Ovo povećanje izvoza uvjetovano je stabilnom izvoznom tražnjom, proširenjem proizvodne baze i podizanjem konkurentnosti u zemlji, kako i pravovremenom prilagodbom zakonodavstva u oblasti tržišta električne energije. U prilog ovim očekivanjima idu i projekcije povećanja uvoza u EU tokom navedenog perioda. S druge strane, povećanje ekonomske aktivnosti u zemlji, odnosno rast domaće tražnje u okviru sektora stanovništva i korporativnog sektora kroz nešto brži rast potrošnje i investicija trebali bi rezultirati i povećanjem uvoza u Bosnu i Hercegovinu. Prema projekcijama DEP-a očekivane stope rasta ukupnog uvoza bi iznosile od 2,6% u 2026., 3,5% u 2027. i 4,1% u 2028. godini. Pod pretpostavkom materijalizacije projiciranih stopa zastupljenost ukupnog uvoza (robe +usluge) u strukturi BDP-a zaključno sa 2028. godinom bi iznosila oko 40%, dok bi ukupni izvoz (robe +usluge) iznosio oko 53%. Rezultat ovakvih trendova kretanja izvoza i uvoza bilo bi postepena stabilizacija ukupnog vanjskotrgovinskog deficita na oko 13% BDP-a, tako da bi doprinos vanjskog sektora u ekonomskom rastu Bosne i Hercegovine bio neutralan, a pokrivenost uvoza izvozom zaključno sa 2028. godinom iznosila bi 76,1%.²¹

¹⁹ Agencija za statistiku Bosne i Hercegovine, Saopćenje, „Vanjskotrgovinska robna razmjena u Bosni i Hercegovini za decembar 2024. godine-prethodni podaci“, 20.1.2025. godine.

²⁰ U procesu projiciranja ekonomskih kretanja u vanjskom okruženja (izvozne tražnje) korišteni su raspoloživi podaci DG ECFIN-a „European Economic Forecasts“ Spring 2025 iz maja 2025. godine.

²¹ Projekcije DEP-a, septembar 2025. godine

Rizici

Vanjski rizici po pitanju vanjskotrgovinske robne razmjene u Bosni i Hercegovini su vezani za ekonomska kretanja u glavnim trgovinskim partnerima (EU 27 i zemlje regiona). Eventualna dodatna pogoršanja u vanjskom okruženju, rast svjetskih cijena energenata i hrane, negativno bi se odrazio na izvoznu tražnju a samim tim i na vanjskotrgovinsku razmjenu u Bosni i Hercegovini u periodu 2026-2028. godina. Pored eksternih rizika, potencijalni rizik za projekcije vanjske trgovine u osnovnom scenariju za period 2025-2028. godina predstavljaju i interni rizici. Naime, dodatno uslozljavanje političkih kriza u zemlji moglo bi rezultirati dodatnim poteškoćama u procesima ekonomskog upravljanja u zemlji što bi se posebno negativno odrazilo kako na ekonomsku aktivnost tako i na institucije koje su nadležne za vanjskotrgovinsko poslovanje u Bosni i Hercegovini. Eventualna materijalizacija ovih unutrašnjih rizika bi dodatno otežala i ugrozila poslovanje kompanija koje su izvozno orijentirane, te dodatno oslabilo ionako nedovoljno diverzificiranu izvoznu ponudu Bosne i Hercegovine. Indirektne štetne posljedice eventualne materijalizacije unutrašnjih rizika bi se ogledale kroz smanjenje tržišnog udjela bosanskohercegovčkih kompanija na svjetskim tržištima i gubitak konkurentnosti kako kompanija koje posluju na izvoznim tržištima tako i cjelokupne ekonomije. Veoma važan rizik koji bi u slučaju njegove materijalizacije ugrozio pretpostavke o vanjskotrgovinskoj razmjeni u osnovnom scenariju je svako i **klimatski rizik**, odnosno početak primjene CBAM regulative. Eventualna kašnjenja u implementaciji odredbi ove regulative bi negativno pogodila vodeće izvozne sektore u Bosni i Hercegovini i samim tim značajno smanjile izvoz i dovele u pitanje poslovanje velikog broja kompanija koje se bave izvoznim poslovanjem.

Strana direktna ulaganja

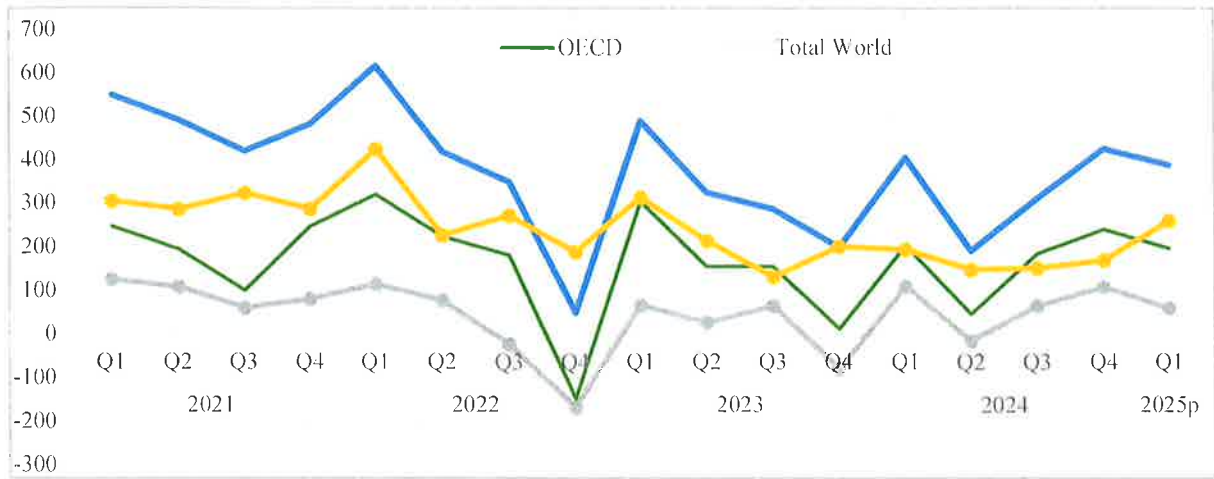
Strana direktna ulaganja u 2024. godini i 2025. godine

Porast trgovinskih tenzija i pojačane neizvjesnosti u globalnoj politici neminovno su negativno djelovale na ekonomske tokove u svijetu²² i strana ulaganja (u daljem tekstu SDU) u 2024. i 2025. god. Prema preliminarnim podacima OECD-a (FDI in figures) za prvi kvartal 2025. god. ulaganja u svijetu su manja za 9% u odnosu na prethodni zadnji kvartal u 2024. godine, dok je u odnosu na isti period u prošloj godini pad iznosio 4%. Također, poredeći isti period ulaganja u EU zemlje su manja za 46% g/g a isto vrijeme prema zemljama OECD-a ulaganje manje za 3% g/g²³.

Grafikon 1: Ukupno SDU u svijetu u milijardama USD

²² World Bank Global Economic Prospects, June 2025.

²³ OECD, investment database, FDI- in- figures-July-2025.

Izvor: OECD, investment database

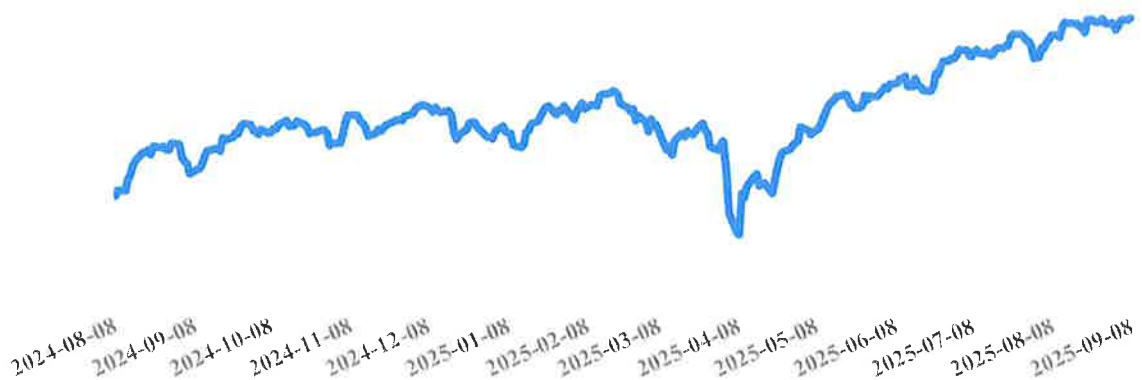
U Bosni i Hercegovini ukupna SDU u 2024. godini su dostigla oko 2 mlrd. KM (neto finansijska pasiva) te time ostvarila učešće u BDP od oko 3,7%.

Projekcije ulaganja 2025-2028. godina

Globalna finansijska tržišta su početkom 2025. godine prošla kroz period izražene nestabilnosti. U prvom kvartalu zabilježen je pad tržišta, uzrokovan rastućim geopolitičkim tenzijama i trgovinskim sukobima, što je dovelo do povećane nesigurnosti među investitorima.

Primjer toga je FTSE All-World indeks, koji prati kretanja više hiljada dionica širom svijeta koji na kraju marta 2025. god. bilježi pad od 1,5% u odnosu na kraj 2024. godine. Međutim, u drugom kvartalu počinje oporavak tržišta, vođen smirivanjem trgovinskih tenzija, te pozitivnim trendovima, posebno u informatičkoj industriji (razvoj umjetne inteligencije, AI koji je postao glavni pokretač rasta u tom sektoru). Ove trendove možemo o nabolje vidjeti na grafikonu ispod kroz kretanje vrijednosti globalnog akcijskog FTSE All-World indeksa²⁴ koji nakon naglog pada u prvom kvartalu ostvaruje rast u narednom periodu (sredinom septembra u odnosu na kraj 2024. god ostvaruje rast od 14%).

Grafikon 2: Kretanje FTSE All-World indeksa

Izvor: investing.com

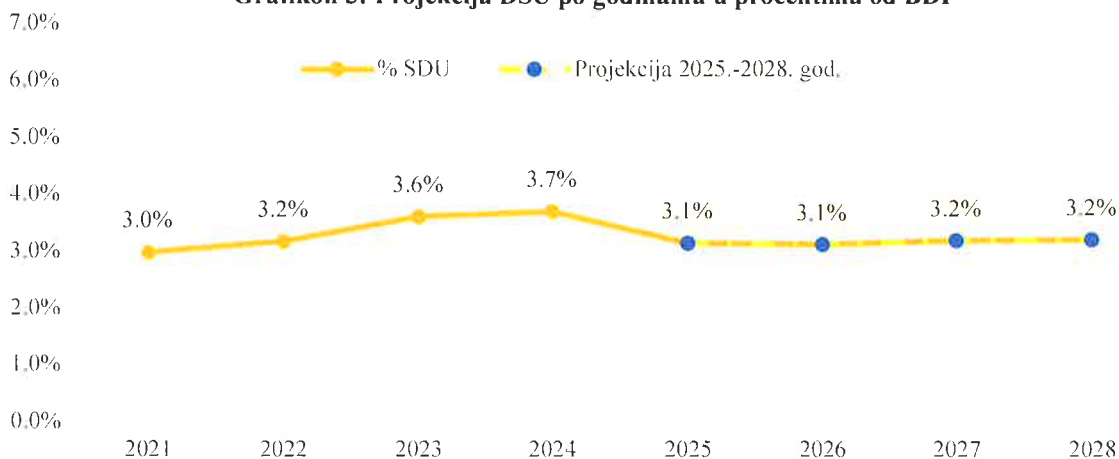
Također, u drugom i trećem kvartalu dolazi do rasta i najvažnijih berzanskih indeksa listiranih na svjetskim berzama. Uglavnom su svi vodeći svjetski berzanski indeksi sredinom devetog mjeseca 2025. godine na godišnjem nivou ostvarili pozitivne stope rasta. Tako S&P500 stopu

²⁴ FTSE All-World indeks je **globalni akcijski indeks** koji predstavlja performanse 3000 najvažnijih **velikih i srednjih kompanija** sa tržišta širom svijeta.

rasta od 10,7% a tehnološki indeks Nasdaq stopu rasta od 20,3% g/g. U Aziji, japanski Nikkei je također ostvario rast od 15,6% g/g.

Prema posljednjim dostupnim podacima od strane CBBiH ukupna SDU u Bosni i Hercegovini u prvom kvartalu 2025. god. su dostigla 440,0 mil. KM i bila su manja za 25,8% u odnosu na isti period u prošloj godini. Procjena je da će poslije pada ulaganja u prvoj polovini doći do postepenog oporavka ulaganja u drugom dijelu godine tako da će se ulaganja u 2025. god. kretati oko 3,1% BDP-a. U 2025. godini osim nastavka ulaganja u već postojeće infrastrukturne projekte (izgradnja autoputeva i unapređenje postojeće infrastrukture) očekuju se i ulaganja u nove posebno u oblastima energetike i rudarstva.

Grafikon 3: Projekcija DSU po godinama u procentima od BDP

Izvor: BHAS, CBBiH i DEP procjena

Sve evidentnije uvođenje CBAM-a koje je određeno za 2026. god. sigurno će negativno uticati u eventualna daljnja ulaganja u termoelektrane mada u isto vrijeme predstavlja i snažan podsticaj za daljnja ulaganja u obnovljive izvore energije. Pored postojećih poznatih i planiranih projekata u hidroenergetske potencijale sve su interesantnija ulaganja u solarne i vjetro potencijale. Tako bi se SDU i u 2026. god kretala oko 3,1% dok bi u 2027. god. i 2028. god. bila nešto veća sa učešćem od oko 3,2 % BDP-u.

Evidentno je da na ulaganja u ovom periodu stabilizirajući i pozitivan efekat ima činjenica da je agencija Standard & Poor's u augustu 2025. god. potvrdila Bosni i Hercegovini suvereni kreditni rejting „B+ sa stabilnim izgledima“, dok je još ranije kreditna agencija Moody's Investors Service 2. augusta 2024. godine potvrdila Bosni i Hercegovini suvereni kreditni rejting „B3 sa stabilnim izgledima“²⁵.

Rizici

Daljnje usložjavanje geopolitičkih prilika, uz eskalaciju trgovinskih barijera, neminovno bi negativno uticalo na ekonomske tokove u Bosni i Hercegovini²⁶. Ako ne dođe do odgađanja, uvođenje taksi na izvoz struje iz takozvanih „prljavih izvora energije“²⁷ u 2026. god. predstavlja realan problem za daljnja ulaganja u ovu oblast industrije. Potrebno je da Bosna i Hercegovina što prije podnese formalni zahtjev Evropskoj komisiji za odgodu primjene CBAM-a (Carbon Border Adjustment Mechanism). Također, potrebno je da Bosna i Hercegovina izvrši usklađivanje postojećeg zakonodavstva prema postojećoj novoj uredbi EU/2019/452 koja zahtijeva uspostavu mehanizama za provjeru stranih ulaganja (screening system) i rizika, transparentnost i saradnju sa EU institucijama²⁸.

²⁵ https://www.moodys.com/research/Moodys-Ratings-announces-completion-of-a-periodic-review-of-ratings-Announcement-of-Periodic-Review--PR_509675

²⁶ <https://www.spglobal.com/ratings/en/regulatory/article/-/view/sourceId/101636648>

²⁷ https://taxation-customs.ec.europa.eu/carbon-border-adjustment-mechanism_en

²⁸ https://policy.trade.ec.europa.eu/enforcement-and-protection/investment-screening_en

Projekcije prihoda od indirektnih poreza za period od 2025. do 2028. godine

Izvor: Uprava za indirektno oporezivanje - Odjel za makroekonomsku analizu, oktobar 2025.

Osnove i pretpostavke revidiranih projekcija prihoda od indirektnih poreza

Revidirane projekcije prihoda od indirektnih poreza temelje se na projekcijama makroekonomskih pokazatelja Direkcije za ekonomsko planiranje (DEP) iz septembra 2025. godine, a uzimaju u obzir trendove naplate indirektnih poreza, te tekuće vladine politike u oblasti indirektnog oporezivanja (osnovni ili *baseline* scenarij).

Izmjena Zakona o PDV-u kojom se uvodi pravo na povrat PDV-a na kupovinu prvog stambenog objekta²⁹ stupile su na snagu 12. 4. 2025. godine, ali će se primjenjivati nakon stupanja na snagu+u izmjena Pravilnika o primjeni Zakona o PDV-a. Izmjenama Pravilnika će se precizirati uslovi za primjenu prava na povrat PDV-a. Iz tog razloga, u vrijeme izrade ovog dokumenta, nije moguće procijeniti gubitke u naplati indirektnih poreza po ovom osnovu, te potencijalni efekti na naplatu prihoda od PDV-a nisu uključeni u projekcije prihoda od indirektnih poreza.

Efekti:

- pokretanja pravnih postupaka privrednih subjekata (rudnici i termoelektrane) koji su do donošenja Rješenja Vijeća za državnu pomoć BiH³⁰ bili korisnici oslobađanja putarine,
- eventualnog ukidanja carina na uvoz roba porijeklom iz SAD, i
- uvođenja američkih sankcija Naftnoj industriji Srbije,

takođe nisu uključeni u projekcije prihoda, nego su detaljno obrazloženi u poglavlju IV "Rizici".

1. Projekcije makroekonomskih pokazatelja, DEP

1.1. Projekcije, DEP, septembar 2025

Ekonomska kretanja u 2024. godini

Projekcije makroekonomskih pokazatelja izrađene od strane DEP-a oslanjaju se na preliminarne podatke Agencije za statistiku BiH (BHAS) prema kojima je u 2024. godini u BiH ostvaren nominalni rast BDP-a od 2,6%, izračunato prema rashodovnom pristupu.

Projekcije za 2025. godinu

U Tabeli 2. su predstavljene posljednje projekcije DEP-a (DEP, septembar 2025) nominalnog i realnog rasta BDP-a za period 2025-2028.

Tabela 2. Projekcija rasta BDP-a, DEP, septembar 2025

	Zvanični podaci		Projekcije			
	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Nominalni rast	11,7	6,0	5,2	5,2	5,0	5,0
Realni rast	4,1	2,6	2,3	2,6	3,0	3,1

Izvor: DEP, septembar 2025. godine

²⁹ „Službeni glasnik BiH“ br. 20/25

³⁰ „Službeni glasnik BiH“ br. 49/23 i „Službeni glasnik BiH“ 63/23

U DEP-ovom dokumentu makroekonomskih projekcija se navodi da BHAS procjenjuje da je realni rast BDP-a iznosio 1,7% u prvom kvartalu 2025. godine. Zaključuju da je domaća tražnja kroz povećanje potrošnje i investicija predstavljala osnovni izvor rasta, te da je doprinos trgovinskog bilansa bio blago negativan. Prema projekcijama DEP-a, u 2025. godini se očekuje realni rast BDP-a od 2,3%. Kao i u prvom kvartalu, domaća tražnja, kroz povećanje finalne potrošnje i djelimično investicija, trebala bi predstavljati glavno uporište rasta. Projektirani realni rast finalne potrošnje iznosi 2,2%, a doprinos iste u rastu BDP-a 1,9 p.p. Doprinos investicija projektiranom realnom rastu BDP-a iznosi oko 1,3 p.p., a doprinos trgovinskog bilansa -0,9 p.p.

Projekcije za 2026. godinu

Na osnovu trenutno raspoloživih izvještaja međunarodnih referentnih institucija koji ukazuju na nastavak trenda rasta ekonomske aktivnosti u svijetu i zemljama EU, te na bazi raspoloživih podataka i makroekonomskih modela, u DEP-u projektuju realni rast BDP-a od 2,6% u 2026. godini. Pretpostavke u osnovnom scenariju DEP-ovih projekcija predstavljaju nešto povoljnije vanjsko okruženje, te stabilizacija internih dinamika u zemlji. Projektirani doprinos finalne potrošnje ekonomskom rastu iznosi 1,8 p.p., investicija 1,2 p.p., a vanjskotrgovinske razmjene -0,4 p.p.

Projekcije za 2027. i 2028. godinu

Prilikom izrade projekcija ekonomskih kretanja u međunarodnom ekonomskom okruženju DEP je koristila dostupno izdanje Evropske centralne banke³¹ prema kojem projektirani realni ekonomski rast u eurozoni u 2027. godini iznosi 1,3%, dok očekivana stopa inflacije iznosi 1,9%.³² Osim eksternih dinamika, u DEP-u ističu da bitan faktor za ekonomski rast u zemlji tokom perioda 2027-2028 predstavlja i institucionalni kapacitet zemlje u provođenju strukturalnih reformi. Prema projekcijama DEP-a u BiH se može očekivati ekonomski rast od 3,0% u 2027. i 3,1% u 2028. godini.

1.2. DEP, revizija projekcija makroekonomskih pokazatelja za BiH

Na osnovu Grafikona 1. se mogu uporediti DEP-ove posljednje projekcije (septembar 2025) sa prethodnim (mart 2025), a koje se odnose na stope rasta BDP-a i njegovih komponenti.

Podaci za 2024. godinu

Visina ostvarenog BDP-a u 2024. godini koja je navedena u DEP-ovom dokumentu iz septembra 2025. kao zvanični podatak (preuzet od BHAS) viša je u odnosu na DEP-ove projekcije iz marta 2025. godine. Serija podataka koja je prezentovana u posljednjoj publikaciji Agencije za statistiku BiH³³ se razlikuje od serije za duži niz godina koja je objavljena ranije, a BHAS to objašnjava izmjenama nastalim zbog revizije podataka za izdatke za krajnju potrošnju domaćinstava, podataka o ulaganjima u bruto investicije u stalna sredstva i u podacima Centralne banke BiH.³⁴

³¹ European Central Bank staff macroeconomic projections for the euro area (September 2025)

³² DEP navodi raspoloživost međunarodnih podataka kao dodatni izazov za izradu makroekonomskih projekcija, jer jesenje izdanje prognoza ECFIN-a nije bilo raspoloživo u vrijeme pripreme njihovog izvještaja.

³³ Bruto domaći proizvod za Bosnu i Hercegovinu za 2024. godinu, Rashodni pristup, prvi rezultati; BHAS, septembar 2025.

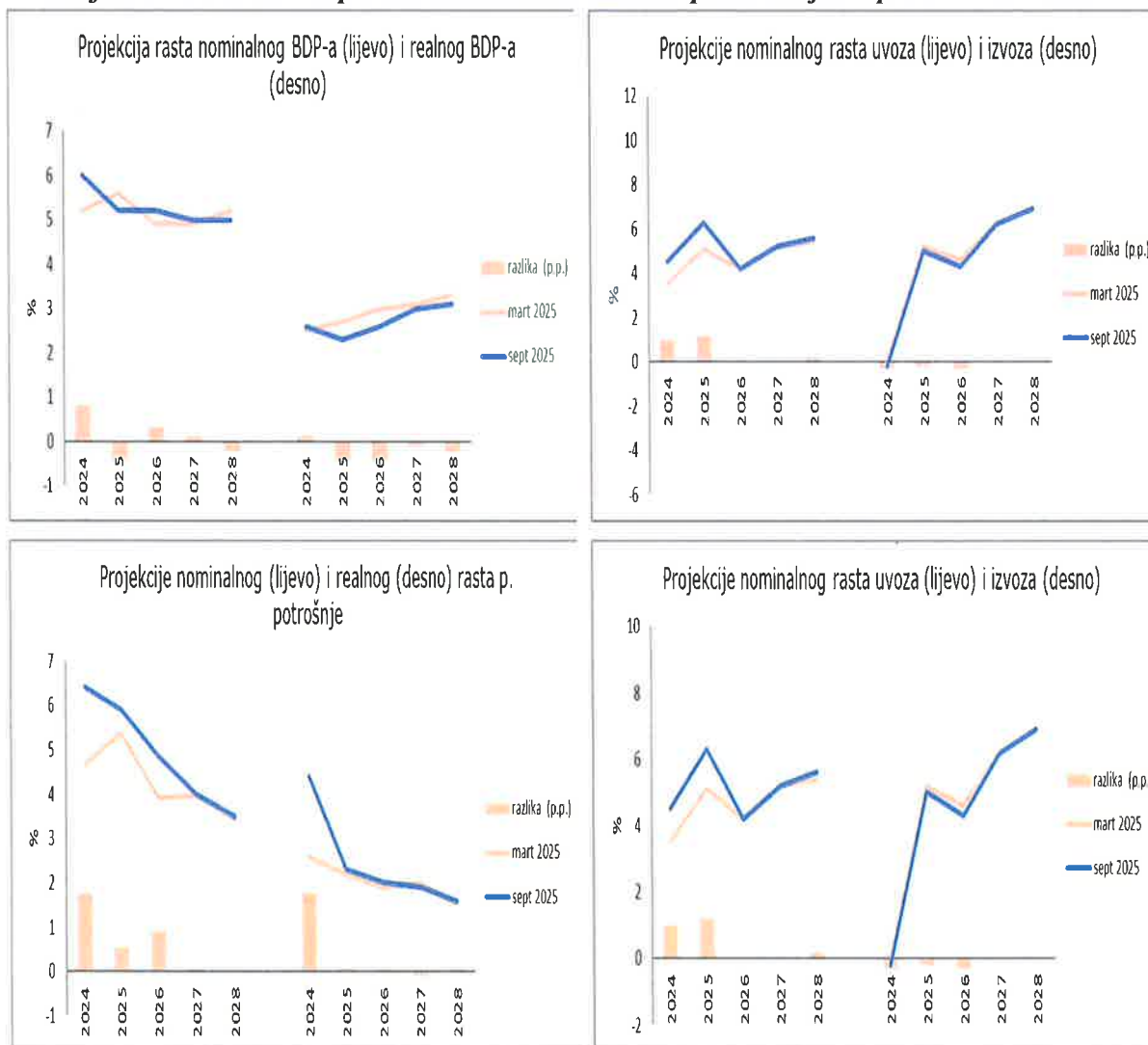
³⁴ BHAS navodi da "revizija krajnje potrošnje domaćinstava i podataka o ulaganjima u bruto investicije u stalna sredstva uključuje značajna metodološka poboljšanja: prelazak na novu Klasifikaciju individualne potrošnje prema

Zvanična stopa rasta BDP-a za 2024. godinu viša je za 0,8 p.p. u odnosu na DEP-ove projekcije iz marta. Posmatrano po kategorijama, stopa nominalnog rasta uvoza viša je za 1 p.p., izvoza niža za 0,3 p.p, a nominalne privatne potrošnje za visokih 1,75 p.p.

Projekcije za 2025. godinu

Projektirana nominalna stopa rasta BDP-a u DEP-ovim projekcijama iz septembra 2025. smanjena je za 0,4 p.p. u odnosu na njihove projekcije iz marta iste godine (Grafikon 1). Projekcija nominalnog rasta uvoza povećana je za 1,2 p.p., a izvoza smanjena za 0,2 p.p. Projektirani nominalni rast privatne potrošnje povećan je za 0,5 p.p. Projektirana stopa inflacije povećana je za 0,9 p.p., dok projekcija BDP deflatora nije mijenjana.

Grafikon 1. Razlika stopa rasta makroekonomskih pokazatelja za period 2024-2028

Izvor: Izračun i prikaz OMA na osnovu projekcija DEP-a iz septembra 2025. i marta 2025. godine

Projekcije za 2026. godinu

Projektirana nominalna stopa rasta BDP-a u posljednjim DEP-ovim projekcijama za 2026. godinu iznosi 5,2%, što je za 0,3 p.p. iznad odgovarajuće projekcije izradene u martu 2025.

namjeni (COICOP 2018) kao i reviziju robnih tokova, što je uticalo i na nivoe i na promjene podataka za krajnju potrošnju domaćinstava i podataka u ulaganja u bruto investicije u stalna sredstva (mašine i oprema)“.

Suprotno tome, projektirana realna stopa rasta BDP-a za 2026. godinu je smanjena za 0,4 p.p., sa 3% u martu, na 2,6% u septembru 2025, a korekcija naniže je rezultat korigovanja naviješ projekcije BDP deflatora. Projekcija nominalnog rasta privatne potrošnje za 2026. godinu je povećana za 0,9 p.p., izvoza smanjena za 0,3 p.p. dok projekcija nominalnog rasta uvoza nije korigovana (Grafikon 1).

Projekcije za 2027. i 2028. godinu

Projekcije stopa rasta BDP-a za 2027. i 2028. godinu nisu značajnije korigovane u DEP-ovim projekcijama iz septembra 2025. u odnosu na prethodne projekcije (Grafikon 1). Stope nominalnog rasta BDP korigovane su za 0,1 i -0,2 p.p. za 2027. i 2028. godinu, respektivno. Projekcije rasta rashodovnih kategorija BDP također nisu značajnije mijenjane.

2. Tekuće politike u oblasti indirektnog oporezivanja

Obaveze i sistem plaćanja PDV-a regulišu se Zakonom o porezu na dodatnu vrijednost ("Službeni glasnik BiH", br. 9/05, 35/05, 100/08 i 33/17). Politika akciza regulisana je Zakonom o akcizama u Bosni i Hercegovini ("Službeni glasnik BiH", br. 49/09, 49/14, 60/14, 91/17 i 50/22)³⁵. Politika akciza na duhan u 2025. godini utvrđena je Zakonom o akcizama i Odlukom³⁶ Upravnog odbora UIO. Budući da je zakonski plafon ukupne akcize na cigarete od 176 KM/1000 cigareta dostignut za sve cjenovne kategorije cigareta u 2019. godini, okončana je harmonizacija sa standardima EU u sferi oporezivanja cigareta, dok se na oporezivanje rezanog duhana primjenjuje politika prema izmjenama Zakona iz 2014. godine.³⁷ Zakonom³⁸ o carinskoj politici u Bosni i Hercegovini uređuju se osnovni elementi carinske politike, te opća pravila i postupci koji se primjenjuju na robu koja se unosi i iznosi iz carinskog područja Bosne i Hercegovine.

3. Trendovi naplate indirektnih poreza (2006-2024)

U 2006. godini je prikupljeno 4,12 mlrd KM neto prihoda od indirektnih poreza na JR UIO. U skoro svim godinama od uvođenja PDV-a zabilježen je rast prikupljenih prihoda na JR UIO. Izuzeci su bile: „krizna“ 2009. godina kada je ostvaren pad prihoda od 9,9%, stagnacija i blaži pad prihoda u 2012. i 2013. godini, te pad u 2020. godini od 9,3% kao posljedica efekata virusa korona. U svim ostalim godinama zabilježen je rast ovih prihoda, a najveći je ostvaren u 2021. godini, i to po stopi od 16,7%. U 2024. godini je ostvaren godišnji rast prihoda od indirektnih poreza od 12% i rekordna nominalna naplata od uvođenja PDV-a u iznosu od 9,45 mlrd KM (Grafikon 2). Konačno, rast naplate u 2024. godini u odnosu na 2006. godinu iznosio je visokih 129,2%.

U Grafikonu 3. je udio indirektnih poreza u BDP-u BiH u periodu 2006-2024 razložen na komponente, u skladu sa metodologijom iz OECD analize³⁹ na proizvod: (1) udjela prihoda od

³⁵ Napominjemo da su se izmjene Zakona o akcizama („Službeni glasnik BiH“ br. 50/22) počele primjenjivati od momenta stupanja na snagu podzakonskih akata koje je usvojio Upravni odbor UIO.

³⁶ Odluka o utvrđivanju specifične i minimalne akcize na cigarete i iznos akcize na duhan za pušenje za 2025. godinu („Službeni glasnik BiH“ br. 84/24).

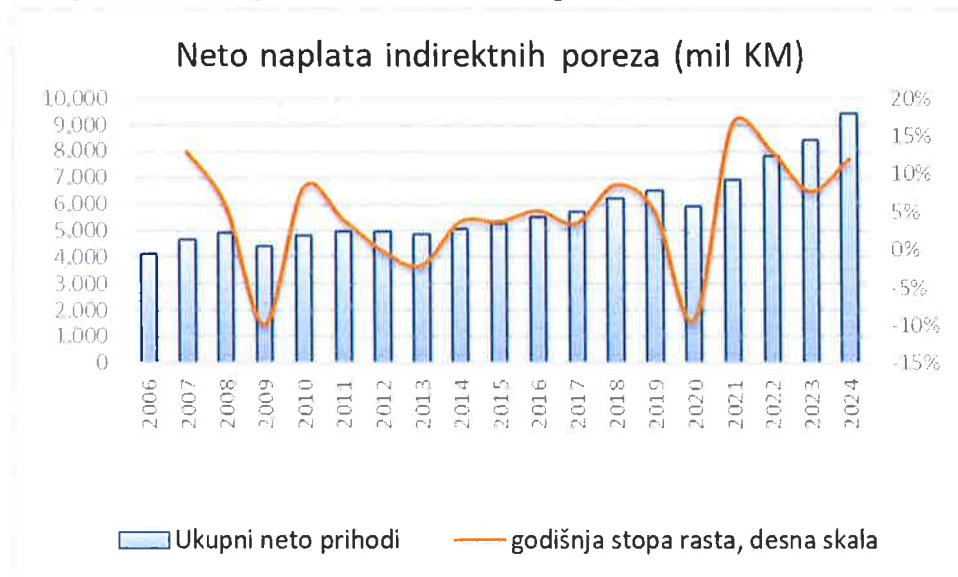
³⁷ Nova politika je u primjeni od 1.8.2014. (Izmjene Zakona o akcizama u BiH „Službeni glasnik BiH“ br. 49/14).

³⁸ Novi Zakon o carinskoj politici ("Službeni glasnik BiH" br. 58/15) primjenjuje se od 1.8.2022. godine ("Službeni glasnik BiH" br. 23/22), a do tog datuma se primjenjivao stari Zakon o carinskoj politici, sa izuzetkom člana 207. novog Zakona, koji se primjenjuje od 25.4.2018.g.

³⁹Simon, H. and M. Harding (2020), "What drives consumption tax revenues?: Disentangling policy and macroeconomic drivers", OECD Taxation Working Papers.

indirektnih poreza u ukupnoj potrošnji i (2) udjela ukupne potrošnje u BDP-u. Na osnovu Grafikona 3. se može zaključiti da je udio indirektnih poreza u BDP-u i u potrošnji bio na približno jednakom nivou sve do 2014.g, do kada se udio potrošnje u BDP-u kretao na nivou oko visokih 100%. Od 2015. godine je nastupio trend pada udjela potrošnje u BDP-u (sa izuzetkom blagog rasta u 2020., 2022. i 2024. godini), a u 2024. godini on je iznosio 86,3%. Sa padom udjela potrošnje u BDP-u, od 2015. godine je linija udjela indirektnih poreza u potrošnji iznad linije njihovog udjela u BDP-u.

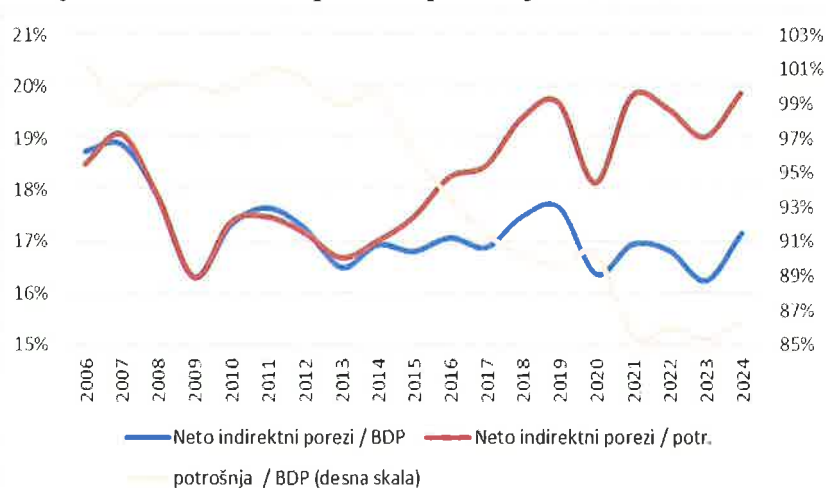
Grafikon 2. Neto prihodi od indirektnih poreza na JR UIO, 2006-2024

Izvor: Uprava za indirektno oporezivanje BiH, izračun i prikaz OMA

Udio indirektnih poreza sa JR UIO u BDP-u je značajno varirao proteklih godina. Od uvođenja PDV-a (2006) se raspon ovog pokazatelja kretao od 16,2% (minimalna vrijednost, 2023. godina) do 18,9% (maksimalna vrijednost, 2007. godina). U 2024. godini je iznosio 17,2%. Dinamika indirektnih poreza u BDP-u zavisila je od brojnih faktora: kretanja poreznih stopa i porezne osnovice, efikasnosti naplate poreza, kretanja potrošnje, ali i drugih kategorija bruto društvenog proizvoda (investicije, uvoz i izvoz), koje osim potrošnje utiču na visinu nazivnika ovog pokazatelja.

Grafikon 3. Indirektni porezi u potrošnji i BDP-u, 2006-2024

Udio indirektnih poreza sa JR UIO u ukupnoj potrošnji je također varirao, a od 2014. do 2019. godine imao je neprekidni trend rasta. U 2019. godini je iznosio 19,7%, dok je u pandemijskoj, 2020. godini, snažno opao na 18,1%. Nakon toga su zabilježene oscilacije ovog pokazatelja. U 2021. godini je narastao na 19,8%, u 2022. i 2023. godini je blago opadao, da bi u 2024. zabilježio svoj istorijski maksimum od 19,9%.

Tabela 31. Udio prihoda od indirektnih poreza sa JR UIO u BDP-u i ukupnoj potrošnji (C)

%	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Indirektni porezi / BDP	18,7	18,9	17,9	16,3	17,3	17,6	17,2	16,5	16,9	16,8	17,1	16,9	17,5	17,6	16,4	16,9	16,8	16,2	17,2
Indirektni porezi / C	18,5	19,1	17,9	16,3	17,4	17,5	17,2	16,7	17,0	17,5	18,2	18,5	19,4	19,7	18,1	19,8	19,6	19,0	19,9

Izvor: Kalkulacija Odjeljenja na osnovu podataka UIO i BHAS⁴⁰

Rast udjela neto indirektnih poreza u ukupnoj potrošnji u 2024. godini iznosio je 0,85 p.p. (sa 19% u 2023. na 19,9% u 2024. godini). Najveći doprinos procijenjenom rastu imaju prihodi od PDV-a (+0,5 p.p.), što, s obzirom na nepromijenjene politike oporezivanja može ukazivati na rast efikasnosti naplate prihoda. Slijede prihodi od akciza i putarine, gdje zajednički doprinos rastu njihovog udjela u potrošnji iznosi +0,29 p.p.. Od toga, sam rast udjela akciza na duhan iznosi 0,21 p.p. što ukazuje na efekte baze, odnosno gubitka prihoda od akciza zbog promjene načina plaćanja akciza na duhanske preradevine u 2023. godini.

Revidirane projekcije prihoda od indirektnih poreza 2025-2028 (osnovni scenarij)

1. Tabelarni prikaz projekcija prihoda (2025-2028)

Tabela 4. Osnovni scenarij revidiranih projekcija prihoda od indirektnih poreza (2025-2028), oktobar 2025. g.

Vrsta prihoda (neto)	u mil. KM					Projektirana stopa rasta			
	Izvršenje	Projekcija							
	2024	2025	2026	2027	2028	2025	2026	2027	2028
PDV	6.227,1	6.554,0	6.875,2	7.170,8	7.443,3	5,2%	4,9%	4,3%	3,8%
Akcize	1.851,7	1.993,4	2.077,7	2.162,3	2.251,0	7,7%	4,2%	4,1%	4,1%
Carine	580,1	618,0	644,0	677,5	715,4	6,5%	4,2%	5,2%	5,6%
Putarina	732,3	759,7	779,5	802,9	827,7	3,7%	2,6%	3,0%	3,1%
Ostalo *)	57,4	52,2	52,2	52,2	52,2	-9,2%	0,0%	0,0%	0,0%
UKUPNO	9.448,6	9.977,3	10.428,5	10.865,6	11.289,6	5,6%	4,5%	4,2%	3,9%
Namjenska putarina **)	-457,4	-474,8	-487,2	-501,8	-517,3	3,8%	2,6%	3,0%	3,1%
Sredstva za raspodjelu RASPODJELU	8.991,2	9.502,4	9.941,3	10.363,8	10.772,3	5,7%	4,6%	4,2%	3,9%

⁴⁰Bruto domaći proizvod za Bosnu i Hercegovinu za 2024. godinu, Rashodni pristup, prvi rezultati; BHAS, septembar 2025.

Napomene:

Kako bi se osigurala uporedivost projektiranih i naplaćenih prihoda od indirektnih poreza, projekcije prihoda od indirektnih poreza prikazane su na gotovinskoj osnovi u skladu sa izvještajima UIO o naplati po vrstama prihoda. *) Kategorija „Ostalo“ uključuje ostale prihode koji se prikupljaju na JR UIO (prihodi od terminala, zakupnina i sl.), te neuskладene prihode (prihodi koji ostanu neuskладeni nakon konačnog usklađivanja naplate prihoda sa prijavama i deklaracijama u IT sistemu UIO), netirane sa ostalim povratima koji nisu direktno vezani za vrste prihoda.

***) Namjenska putarina je do 1.2.2018. iznosila 0,10 KM/litar derivata nafte, namijenjena u cijelosti za izgradnju autoputeva, a od 1.2.2018. 0,25 KM/litar derivata nafte, za izgradnju autoputeva (0,20 KM/litri) i izgradnju i rekonstrukciju ostalih puteva (0,05 KM/litri).

Tabela 5. Osnovni scenarij projekcija prihoda od indirektnih poreza u % BDP-a, oktobar 2025. g.

Vrsta prihoda (neto)	u % BDP-a				
	Izvršenje	Projekcija			
	2024	2025	2026	2027	2028
PDV	11,3%	11,3%	11,3%	11,2%	11,1%
Akcize	3,4%	3,4%	3,4%	3,4%	3,3%
Carine	1,1%	1,1%	1,1%	1,1%	1,1%
Putarina	1,3%	1,3%	1,3%	1,3%	1,2%
Ostalo	0,1%	0,1%	0,1%	0,1%	0,1%
UKUPNO	17,2%	17,2%	17,1%	17,0%	16,8%
Namjenska putarina	-0,8%	-0,8%	-0,8%	-0,8%	-0,8%
SREDSTVA ZA RASPODJELU	16,3%	16,4%	16,3%	16,2%	16,0%

Izvor podataka za BDP: BHAS, septembar 2025 i DEP, Makroekonomske projekcije, septembar 2025.

2. OMA, revizija projekcija prihoda od indirektnih poreza

2.1. Projekcije za 2025

U odnosu na projekcije Odjeljenja iz aprila 2025. godine (u daljnjem tekstu „prethodne projekcije“) projekcije prihoda od indirektnih poreza iz oktobra povećane su za 56,6 mil. KM. Projekcije prihoda od PDV-a nisu značajnije korigovane (+2 mil. KM). Projekcije neto prihoda od akciza revidirane su za +63,4 mil. KM. Od toga su najviše korigovane akcize na duhan (+42,8 mil. KM) zbog bolje tekuće naplate nego što se pretpostavilo u aprilu. Zbog značajnog usporavanja trenda rasta u odnosu na prvi kvartal 2025., projekcije neto prihoda od carina revidirane su za -31,9 mil. KM u odnosu na prethodne projekcije. Sa druge strane, zbog povoljnijih posljednjih trendova naplate, projekcije prihoda od putarina revidirane su naviše za +20,3 mil. KM. Ostali prihodi korigovani su za +2,8 mil. KM.

2.2. Projekcije za 2026-2028

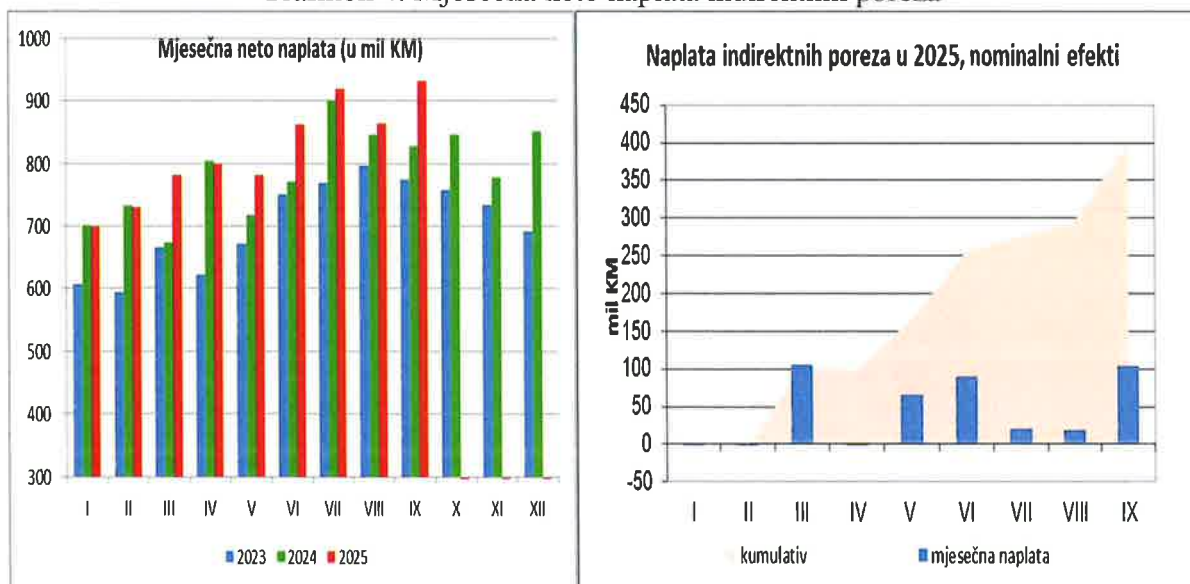
U odnosu na prethodne projekcije, projekcije prihoda od indirektnih poreza za 2026., 2027. i 2028. godinu revidirane su za +87,1 mil. KM, +45,7 mil. KM i +8,7 mil. KM, respektivno. Revizija projekcija je kumulativni rezultat promjene statističke osnovice (projekcije za 2025. godinu) i revizije projekcija makroekonomskih pokazatelja (Grafikon 1).

3. Projekcija ukupnih prihoda od indirektnih poreza

3.1. Projekcije za 2025

Prema preliminarnom izvještaju o gotovinskom toku na JR UIO u septembru 2025. je naplaćeno 1,12 mlrd KM bruto prihoda ili 130,4 mil. KM više nego u septembru 2024. Isplate povrata su bile veće za 25,8 mil. KM, tako da su neto efekti u junu iznosili 104,6 mil. KM, što predstavlja rast od 12,6%.

Grafikon 4. Mjesečna neto naplata indirektnih poreza

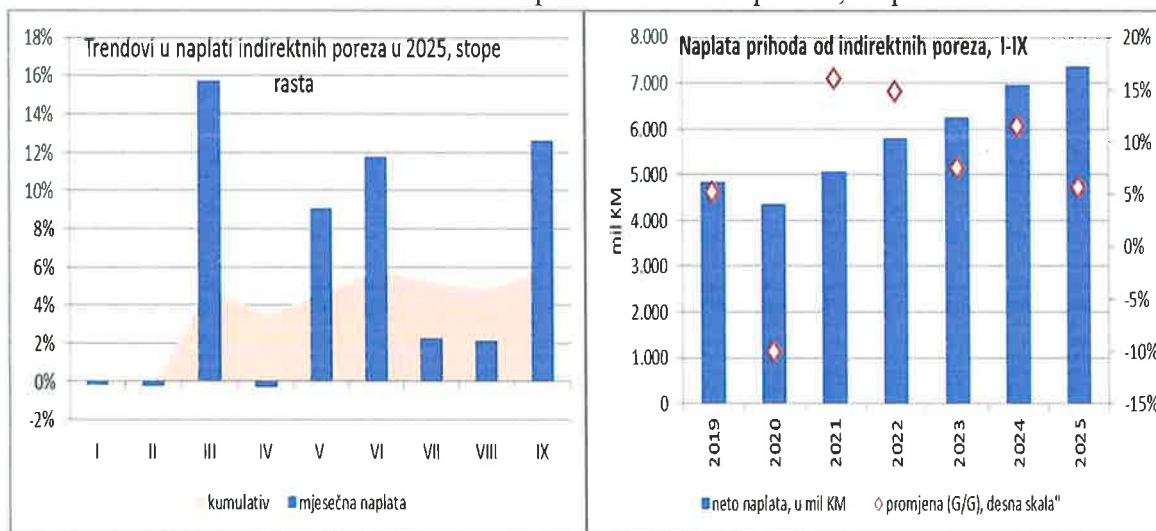
Izvor: Uprava za indirektno oporezivanje, izračun i prikaz OMA

Pregled mjesečne neto naplate indirektnih poreza ukazuje na zaključak da je u januaru, februaru i aprilu naplata bila manja nego u istim mjesecima 2024. godine, dok je u ostalih šest mjeseci bila iznad naplate u istim mjesecima 2024. godine (Grafikon 4, lijevo).

I pored rasta bruto naplate indirektnih poreza, usljed visokog rasta isplata povrata, u prva dva mjeseca 2025. neto efekti naplate su bili negativni (Grafikon 4, desno). Tek su rastom neto naplate u martu ostvareni značajni pozitivni kumulativni efekti. Nakon stagnacije u aprilu naglo povećanje suficita ostvareno je u maju i junu, tako da je na nivou šest mjeseci ostvaren neto rast od 256,3 mil. KM, što predstavlja rast prihoda od indirektnih poreza od 5,8%. Međutim, u julu i augustu su ostvareni skromni neto efekti zbog visoke osnovice za poređenje u tim mjesecima u 2024., koji ujedno predstavljaju mjesece u kojima je ostvarena maksimalna naplata u toj godini. Oscilatorni trendovi u naplati indirektnih poreza nastavljeni su i u septembru kada su ponovo ostvareni visoki neto efekti, što je kumulativne neto efekte povećalo na 399,7 mil. KM. Na zaključak o snažnim oscilacijama naplate u prvom polugodištu ukazuje i činjenica da je od ukupnih neto efekata rasta prihoda od indirektnih poreza za devet mjeseci 2025. čak 92% ostvareno u samo četiri mjeseca – martu 27%, septembru 26%, junu 23% i maju 16% (Grafikon 4, desno).

Pregled trendova neto naplate indirektnih poreza za devet mjeseci 2025. implicira da je start i proljeće 2025. godine obilježila lošija naplata prihoda od indirektnih poreza. U ostalim mjesecima su ostvarene pozitivne stope rasta, pri čemu su se u četiri mjeseca stope kretale u rasponu 9%-16% (Grafikon 5, lijevo).

Grafikon 5. Neto naplata indirektnih poreza, stope rasta

Izvor: Uprava za indirektno oporezivanje, izračun i prikaz OMA

Iz pregleda stopa rasta na nivou devet mjeseci (Grafikon 5, desno) može se zaključiti da se stopa rasta, nakon turbulentnog perioda 2020 - 2024, koji obuhvata vrijeme pandemije, početak rata u Ukrajini, energetske krizu, početak rata na Bliskom Istoku i izmjenu akcizne politike⁴¹, konačno stabilizirala. Nakon ekstremno niskih (2020) i ekstremno visokih stopa rasta (2021, 2022, 2024) očigledno je da nastupa vrijeme “normalizacije” stopa rasta naplate prihoda od indirektnih poreza.

Pregled kvartalnih stopa rasta prihoda od indirektnih poreza pokazuje da pozitivni kvartalni rast u kontinuitetu traje od 2021., kada je nastupio oporavak nakon pada prihoda prouzrokovanog pandemijom koronavirusa (Grafikon 6). Rat u Ukrajini i energetska kriza su doveli do

⁴¹ Izmjena režima plaćanja akciza na duhanske prerađevine

smanjenja stopa rasta. Iako su se cijene na svjetskom tržištu energenata i ostalih robnih berzi vremenom stabilizirale u 2023. je izgubljen značajan iznos prihoda od akciza na duhanske preradevine nakon prelaska na novi režim plaćanja u prvim mjesecima 2023. Efekat niže baze iz prvog polugodišta 2023. imao je za posljedicu više kvartalne stope rasta u 2024., a pogotovo u četvrtom kvartalu te godine kada je ostvaren rast od 13,4%. Neočekivano visoki rast naplate u decembru 2024. dijelom je posljedica prelijevanja prihoda na kraju jedne i početku nove fiskalne godine, kao posljedica poslovnih odluka obveznika. Imajući sve to u vidu, ne iznenađuje niži rast bruto naplate početkom 2025. S druge strane, oporavak uvoza i izvoza u četvrtom kvartalu 2025. puni efekat na isplate povrata su imali početkom 2025. U takvim okolnostima ostvarena je stopa rasta u prvom kvartalu 2025. od 5%, što je skromno u odnosu na 2024. godinu, a ujedno je to i najniža kvartalna stopa rasta od 2021. godine. Ipak, snažan rast naplate indirektnih poreza u maju, junu i septembru 2025. rezultirao je višim stopama rasta u drugom i trećem kvartalu 2025. od 6,6% i 5,6%, respektivno (Grafikon 6). No, činjenica da su kvartalne stope rasta u 2025. prepolovljene u odnosu na prethodne godine ukazuje na vraćanje naplate indirektnih poreza u „normalne“ okvire rasta.

Grafikon 6. Kvartalni trendovi u naplati indirektnih poreza

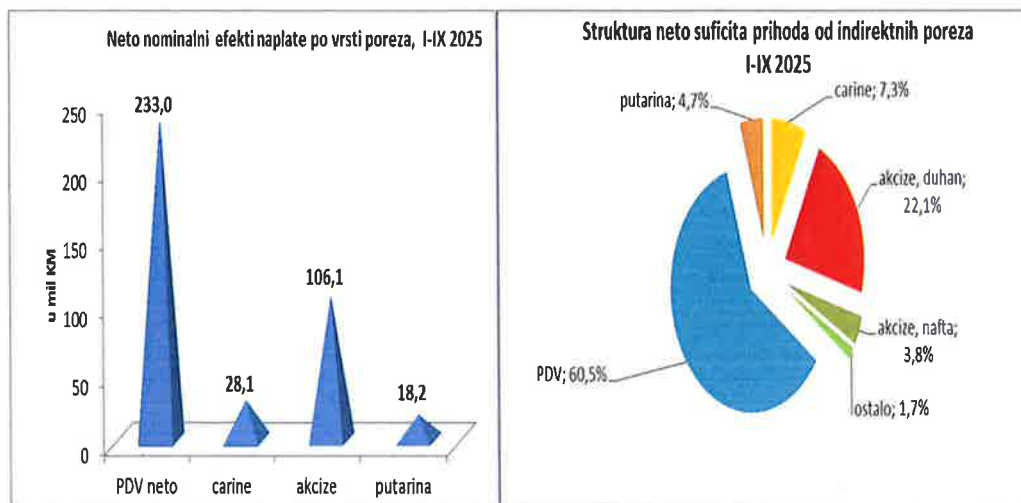

Izvor: Uprava za indirektno oporezivanje, izračun i prikaz OMA

Analiza strukture neto suficita ostvarenog u periodu januar – septembar 2025. ukazuje na zaključak da je glavni faktor rasta prihoda od indirektnih poreza bio PDV. U periodu januar – septembar 2025. je naplaćeno 233 mil. KM više prihoda od PDV-a nego u istom periodu 2024., akciza više za 106,1 mil. KM (Grafikon 7, lijevo).

U strukturi prihoda od indirektnih poreza neto PDV najčešće ima udio od 2/3 prihoda. Međutim, zbog snažnog rasta naplate akciza na duhanske preradevine tokom 2025. značajno je smanjen udio PDV-a u strukturi neto suficita prihoda od indirektnih poreza na 60,6%, dok je, na drugoj strani udio akciza na duhanske preradevine povećan na čak 22,1% (Grafikon 7, desno).

Grafikon 7. Neto apsolutni rast prihoda i njegova struktura

Izvor: Uprava za indirektno oporezivanje, izračun i prikaz OMA

Prema projekcijama DEP-a, očekuje se nominalni rast BDP-a od 5,2% u 2025. godini, te rast privatne potrošnje od 5,9%. Projektirana stopa inflacije iznosi 3,9%⁴². Uzimajući u obzir sve navedeno, **očekuje se da će naplata prihoda od indirektnih poreza u 2025. godini iznositi 9.977,3 mil. KM. Projektirana stopa rasta prihoda od indirektnih poreza za 2025. godinu iznosi 5,6%.**

3.2. Projekcija za period 2026-2028

Za period 2026-2028 DEP je projektirala približno jednake stope rasta BDP-a kao za 2025. godinu, na nivou oko 5%. S druge strane, projektirane su dosta niže nominalne stope rasta potrošnje. Projektirana nominalna stopa rasta privatne potrošnje za 2026. godinu je niža za 1,1 p.p. u odnosu na projektiranu stopu za 2025. godinu. U odnosu na projekcije za 2025. godinu, projektirane nominalne stope rasta privatne potrošnje za 2027. i 2028. godinu niže su za 1,9 p.p. i 2,4 p.p., respektivno.

Okvir 1: Projekcije prihoda od indirektnih poreza

	2024	2025	2026	2027	2028
Projekcije, KM	9.448,6	9.977,3	10.428,5	10.865,6	11.289,6
Projekcije, % rasta		5,6%	4,5%	4,2%	3,9%
Projekcije, % BDP	17,2%	17,2%	17,1%	17,0%	16,8%

Projektirane stope rasta neto prihoda od indirektnih poreza za 2026., 2027. i 2028. godinu iznose 4,5%, 4,2% i 3,9%, respektivno. Projekcija prihoda u navedenom periodu zasnovana je na projektiranim relevantnim makroekonomskim pokazateljima, historijskoj sezonskoj shemi naplate i projekcijama pojedinih kategorija prihoda za 2025. godinu.

⁴² Inflacija mjerena indeksom potrošačkih cijena, DEP, septembar 2025

Analitika projekcija prihoda od indirektnih poreza po vrstama

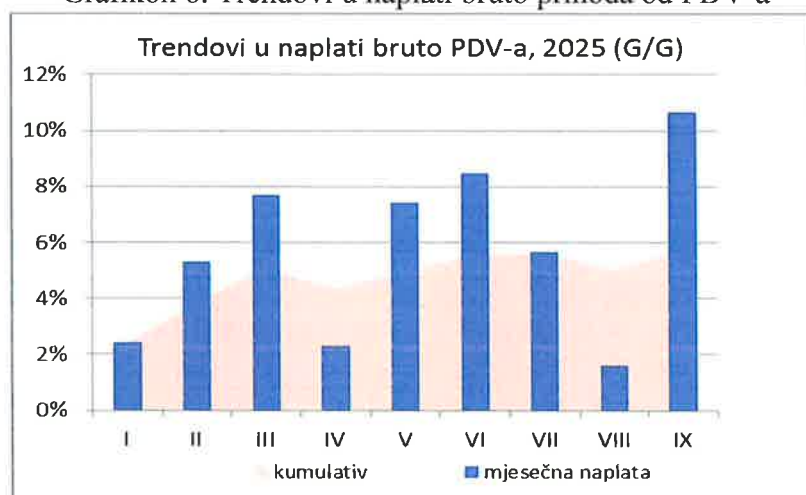
1. PDV

1.1. Projekcije prihoda od PDV-a za 2025

Bruto naplata

I pored snažnih mjesečnih oscilacija primjetan je rastući trend u naplati bruto PDV-a u periodu januar – septembar 2025. Nakon visokog rasta bruto naplate PDV-a u decembru 2024., u januaru 2025. ostvarena je skromnija stopa rasta, da bi u naredna dva mjeseca došlo do značajnog oporavka (Grafikon 8). Međutim, već u aprilu je ponovno zabilježen nizak rast, a potom, oporavak u naredna tri mjeseca. U julu je stopa rasta bila na nivou polugodišnjeg rasta, a u augustu je bio zabilježen skroman rast. Međutim, već u septembru je ostvarena visoka stopa rasta od 10,7%, što predstavlja maksimalni mjesečni rast u 2025. godini. Snažne oscilacije u posljednja dva mjeseca nisu bitnije uticale na kumulativni rast bruto PDV-a, tako da je za devet mjeseci zabilježena stopa rasta od 5,7% (Grafikon 8, „kumulativ“).

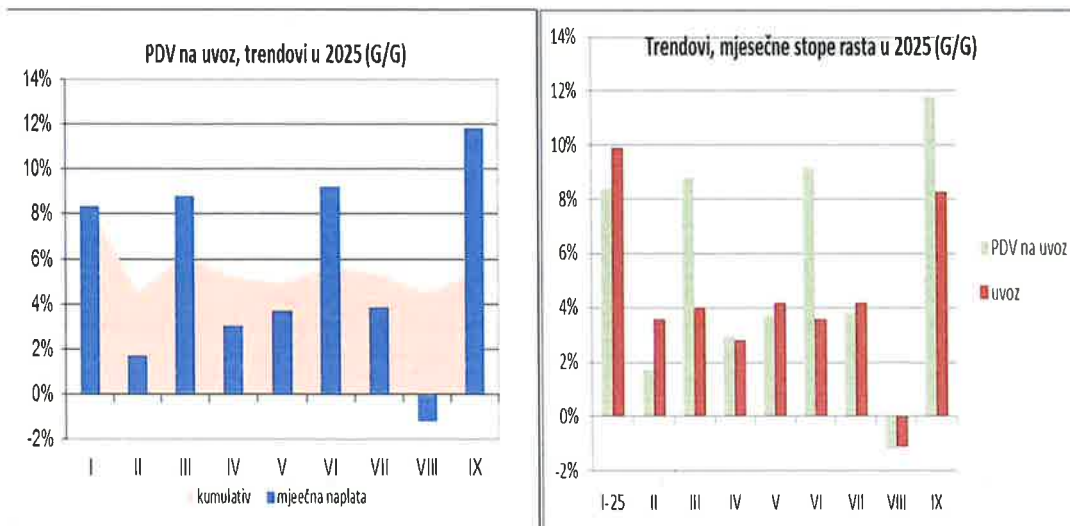
Grafikon 8. Trendovi u naplati bruto prihoda od PDV-a

Izvor: Uprava za indirektno oporezivanje, izračun i prikaz OMA

Iz kretanja kumulativne stope rasta može se zaključiti da je rast bruto PDV-a stabilan, i pored mjesečnih oscilacija, a kumulativna stopa rasta se kretala u uskom intervalu oko 5%. Stabilnost stope rasta bruto PDV-a u najvećoj mjeri zavisi od trendova u naplati PDV-a na uvoz, koji ima dominantan udio u strukturi bruto PDV-a. Primjetan je snažni oscilatoran trend u naplati PDV-a na uvoz, sa rasponom mjesečnih stopa od -1,2% u augustu, do 11,8% u septembru (Grafikon 9, lijevo). Primjećuje se i pravilnost obrasca naplate PDV-a na uvoz koji podrazumijeva intervale od 2-3 mjeseca, sa visokom stopom rasta u jednom mjesecu, te skromnim stopama rasta u ostalim mjesecima u intervalu. Snažne oscilacije u posljednja dva mjeseca nisu promijenile kumulativne trendove, tako da je za devet mjeseci ostvaren rast PDV-a na uvoz od 5,4%, koliko je bilo i na nivou polugodišta (Grafikon 9, lijevo, „kumulativ“).

Grafikon 9. Trendovi u naplati PDV-a na uvoz

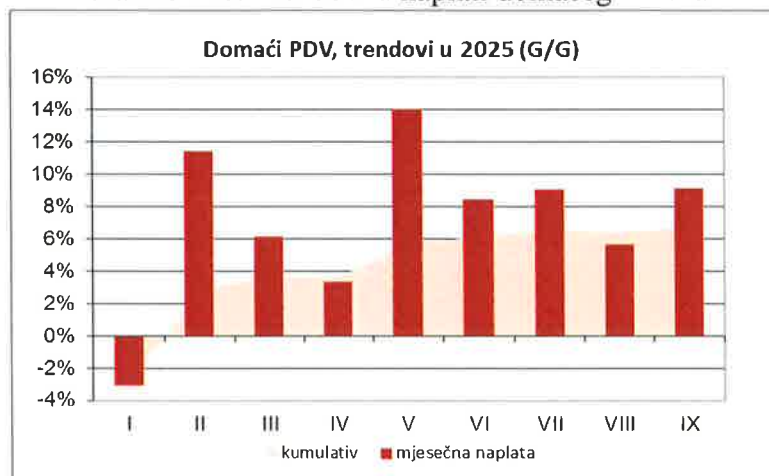
Izvor: Uprava za indirektno oporezivanje, Agencija za statistiku BiH, izračun i prikaz OMA

Imajući u vidu povezanost trendova uvoza i trendova kod PDV-a na uvoz, primjećuju se usklađena kretanja mjesečnih stopa rasta osim u martu, junu i septembru, kada je stopa rasta PDV-a na uvoz značajno premašivala rast uvoza (Grafikon 9, desno). Ujedno se radi o mjesecima u kojima su ostvarene vrlo visoke stope rasta PDV-a na uvoz.

Za razliku od trendova u naplati PDV-a na uvoz, naplatu domaćeg PDV-a od marta 2025. odlikuje pozitivan trend rasta, s blažim mjesečnim oscilacijama. I pored lošeg starta u januaru 2025., kada je, prvi put nakon skoro tri godine, zabilježen pad naplate domaćeg PDV-a od -3,1%, visoke stope rasta od maja, kada je ostvaren maksimum od visokih 14%, do septembra⁴³ značajno su doprinijele stabilizaciji kumulativne stope rasta u uskom rasponu. Ni lošija naplata u augustu nije značajnije umanjila kumulativni rast, koji za devet mjeseci iznosi 6,8% (Grafikon 10, „kumulativ“).

S obzirom na to da je za devet mjeseci evidentirano 37,1 mil. KM neusklađenih prihoda može se očekivati i viša stopa rasta domaćeg PDV-a, imajući u vidu da se veći dio neusklađenih prihoda redovno odnosi na uplate PDV-a.

Grafikon 10. Trendovi u naplati domaćeg PDV-a

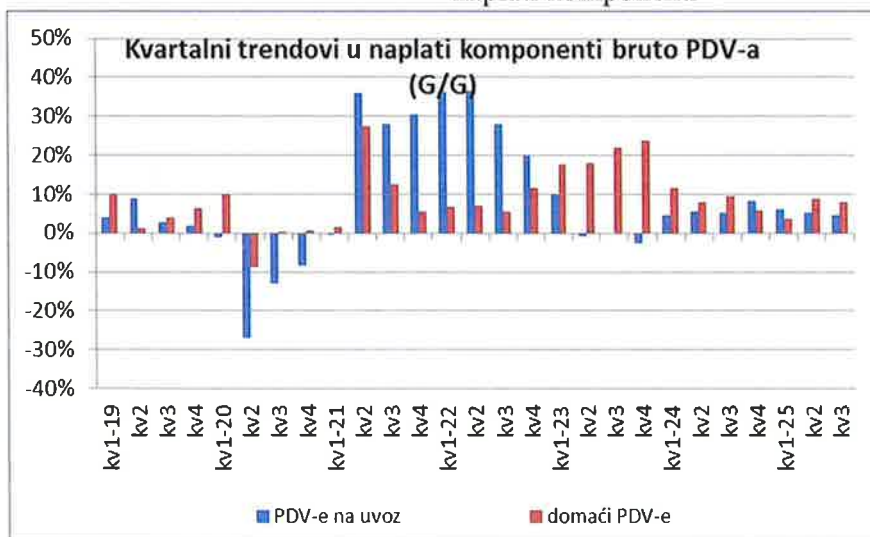

Izvor: Uprava za indirektno oporezivanje, izračun i prikaz OMA

⁴³ Najveći iznos domaćeg PDV-a u toku 2025. je naplaćen u septembru, a odnosi se na promet u augustu. Vanredna okolnost koja je mogla doprinijeti snažnom rastu naplate domaćeg PDV-a u septembru jeste isplata značajnog iznosa pomoći penzionerima u Federaciji BiH u augustu.

Kvartalna poređenja naplate PDV-a na uvoz ukazuju na opadajući trend rasta. Nakon visoke stope rasta u prvom kvartalu 2025. od 6,1%, u drugom je zabilježen rast od 5,2%. Ni snažni rast naplate u septembru nije mogao nadoknaditi skromniju naplatu PDV-a na uvoz u julu i augustu, te je u trećem kvartalu zabilježena stopa rasta od 4,8% (Grafikon 11, „PDV na uvoz”). S druge strane, kvartalne analize naplate domaćeg PDV-a ukazuju na rastući trend. Lošiji start u prvom kvartalu 2025. donio je rast domaćeg PDV-a od skromnih 3,7%, ali je snažni rast naplate domaćeg PDV-a od maja rezultirao visokim stopama rasta u drugom i trećem kvartalu od 8,8% i 7,9%, respektivno. Nakon konačnog usklađivanja prihoda može se očekivati i viša stopa rasta domaćeg PDV-a u trećem kvartalu 2025.

Grafikon 11. Kvartalni trendovi u naplati komponenti bruto PDV-a

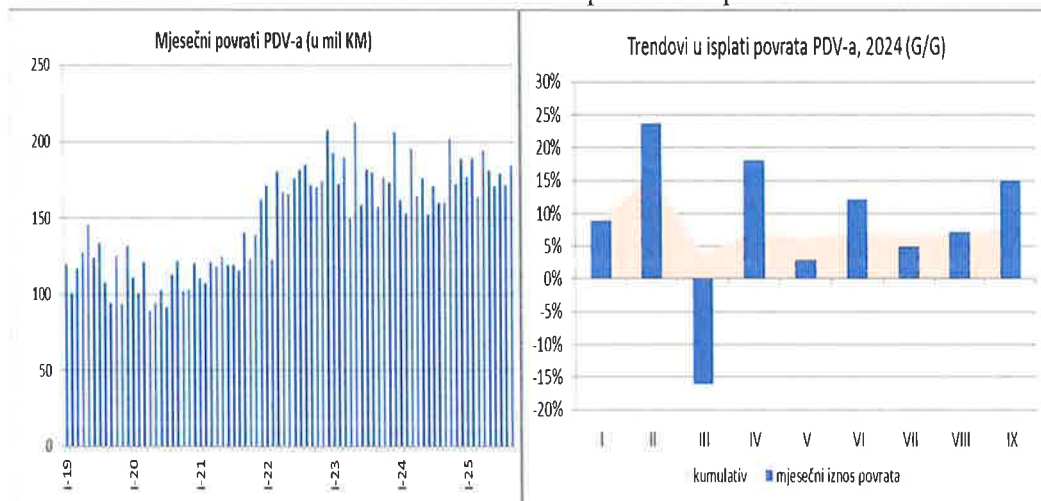

Izvor: Uprava za indirektno oporezivanje, izračun i prikaz OMA

Povrati PDV-a

U cjelini, kada se posmatraju isplate povrata u apsolutnom iznosu u odnosu na godine prije pandemije i rata u Ukrajini, može se zaključiti da je u prvim mjesecima 2025. nastavljen trend jako visokih isplata iz drugog polugodišta 2024. godine (Grafikon 12, lijevo). U pogledu stopa rasta trendovi su oscilatorni, a raspon oscilacija stopa rasta je velik i kreće se od -16,1% u martu do +23,7% u februaru (Grafikon 12, desno). I pored snažnih mjesečnih oscilacija, kumulativni rast isplata povrata je stabilan, od aprila na nivou 6-7% rasta (Grafikon 12, lijevo, „kumulativ”).

Grafikon 12. Trendovi u isplati PDV povrata

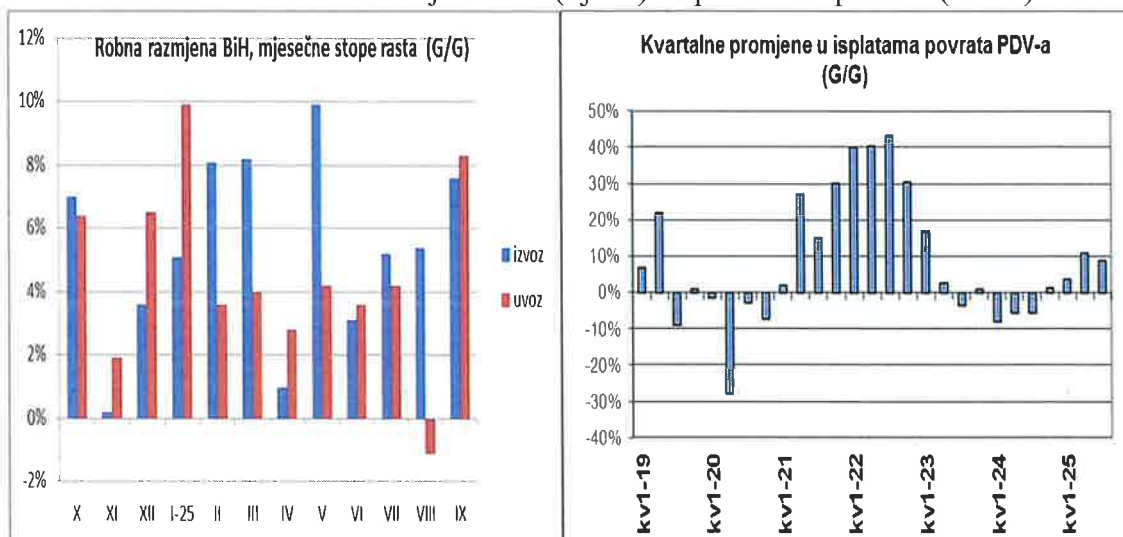

I pored rasta isplata povrata u apsolutnom iznosu njihov udio u bruto PDV-u je u padu, sa maksimalnih 27% u februaru na 25% u septembru 2025. No, i pored takvog trenda, to je za 0,5 p.p. više od udjela povrata u bruto naplati u istom periodu 2024.

Iz analize strukture povrata prema korisnicima može se zaključiti da je, kada se radi o stopama rasta, glavni razlog povećanim isplatama povrata PDV-a isplata obveznicima. Tako je u periodu januar – septembar 2025. ostvaren rast isplata PDV-a obveznicima od 7,5%, a međunarodnim projektima od 3,5%. U apsolutnom iznosu, u navedenom periodu, u poređenju sa istim periodom 2024., vraćeno je obveznicima povrata više za 107,2 mil. KM, a međunarodnim projektima više za 2,3 mil. KM.

Smanjenje isplata povrata u martu se može povezati sa visokom osnovicom iz maja 2024. godine, dok su povećane isplate povrata u ostalim mjesecima 2025. posljedica oporavka izvoza i uvoza u posljednjem kvartalu 2024. godine i tokom 2025. (Grafikon 13, lijevo).

Grafikon 13. Robna razmjena BiH (lijevo) i isplate PDV povrata (desno)

Izvor: Uprava za indirektno oporezivanje (septembar 2025.), Agencija za statistiku BiH, izračun i prikaz OMA

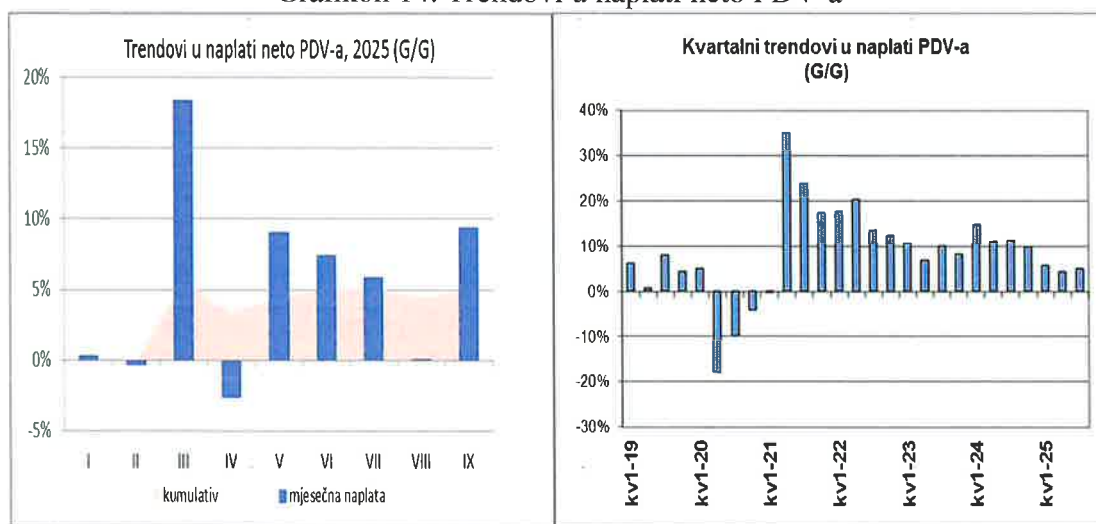
Kvartalna poređenja pokazuju uticaj oporavka vanjskotrgovinske razmjene BiH na isplate povrata. Nakon prvih tri kvartala 2024., kada je zabilježen značajan pad isplata povrata, čak i do -8%, u četvrtom kvartalu 2024. je ostvaren skroman rast povrata PDV-a od 1,2%. U 2025. je nastavljen trend rasta isplata povrata PDV-a, te je u prvom kvartalu 2025. zabilježen rast od 3,8%, a u drugom i trećem od 10,7% i 8,9%, respektivno (Grafikon 13, desno). Snažan rast isplata povrata u drugom kvartalu je posljedica visokih stopa rasta izvoza u martu i maju 2025. (Grafikon 13, lijevo). Prilikom analize efekata uvoza i izvoza na povrate PDV-a treba imati odloženi uticaj uvoza i izvoza na povrate zbog zakonskih rokova⁴⁴ za isplate povrata. Tako će se efekti visokih stopa rasta uvoza i izvoza u septembru odraziti na isplate povrata u četvrtom kvartalu 2025.

Neto naplata

⁴⁴ Prema Zakonu o PDV-u rok za isplatu povrata pretežitim izvoznicima je 30 dana od isteka roka za podnošenje prijave PDV-a (10. u mjesecu), odnosno 60 dana za ostale obveznike.

Nakon visokih stopa rasta u drugom dijelu 2024. godine, u januaru i februaru je neto naplata PDV-a bila na nivou naplate u istom periodu 2024. (Grafikon 11, lijevo). Razlog za lošiji start u 2025. je bio snažan rast povrata PDV-a koji je anulirao efekte skromnog rasta bruto PDV-a. No, već u martu je zabilježen snažan rast neto PDV-a od 18,4%, kao posljedica smanjenih isplata povrata, što je kumulativnu stopu rasta iz nultog rasta pomjerilo na +5,6%. U aprilu je ostvaren pad neto naplate kao posljedica niskog rasta bruto naplate i povećanih isplata povrata u tom mjesecu. Međutim, u maju je ostvarena visoka stopa rasta neto PDV-a od 9,1%, a pozitivan rast je, iako sa silaznim trendom, nastavljen i u naredna dva mjeseca, da bi u augustu, kao posljedica loše naplate bruto PDV-a i rasta povrata, bila ostvarena nulta stopa rasta neto naplate PDV-a. Oscilatoran trend je nastavljen u septembru kada je zabilježen rast neto naplate PDV-a od 9,4%. Kumulativna stopa rasta neto PDV-a se nakon lošeg starta od maja kreće u uskom rasponu 4%-5% (Grafikon 14, lijevo, „kumulativ“). Nakon usklađivanja neusklađenih prihoda moguće je očekivati i malo višu stopu rasta na nivou devet mjeseci 2025., jer se veći dio neusklađenih prihoda redovno odnosi na uplate PDV-a.

Grafikon 14. Trendovi u naplati neto PDV-a

Izvor: Uprava za indirektno oporezivanje, izračun i prikaz OMA

Kvartalna poređenja pokazuju usporavanje rasta neto PDV-a (Grafikon 14, desno). U odnosu na posljednja tri kvartala 2024. stopa rasta neto PDV-a u prvom kvartalu 2025. je prepolovljena i iznosila je 5,6%. U drugom i trećem kvartalu rast je stabiliziran te su ostvarene stope rasta od 4,5% i 5,1%, respektivno. Analiza trendova u periodu 2021-2025 ukazuje na zaključak da se radi o najnižem kvartalnom rastu unazad četiri godine.

Projektirani iznos neto prihoda od PDV-a u 2025. godini iznosi 6.554 mil. KM, što je za 5,2% više od ostvarenja u 2024. godini (Grafikon 15 i Okvir 2). Projekcija je zasnovana na historijskoj sezonskoj shemi naplate pojedinih kategorija PDV-a (koja ne uključuje godine sa specifičnostima), te kretanjima i projekcijama makroekonomskih pokazatelja.

1.2. Projekcije prihoda od PDV-a za period 2026-2028

Analiza trendova naplate ukazuje na dugogodišnji rast prihoda od PDV-a. U godini uvođenja PDV-a (2006) naplaćeno je 2.483,8 mil. KM neto prihoda od PDV-a. U svim narednim

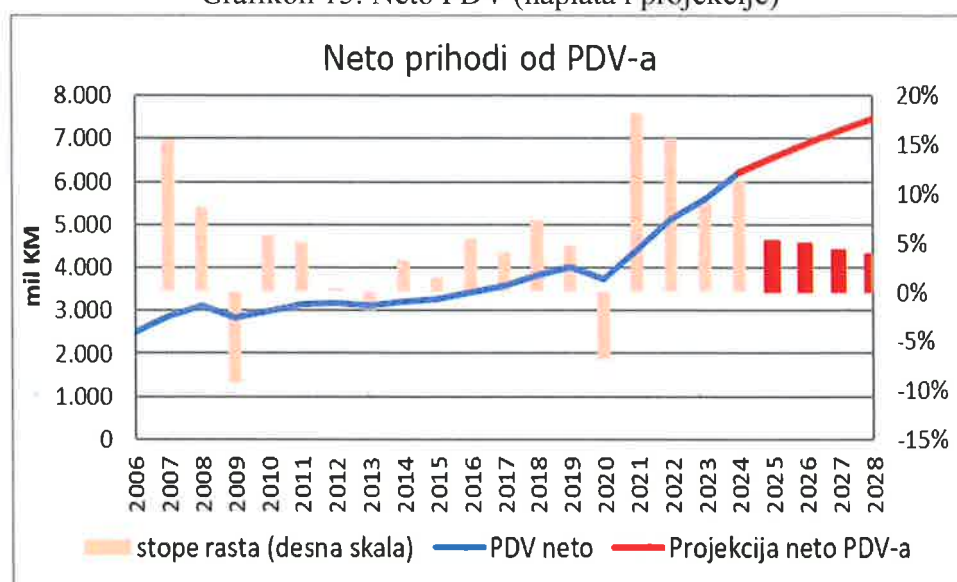
godinama, izuzev 2009. i 2020. godine⁴⁵, zabilježen je rast ovih prihoda. Visoke stope rasta bile su posebno izražene u godini nakon uvođenja PDV-a (2007), te u godinama koje su uslijedile nakon godine izbijanja pandemije virusa korona (2021 i 2022). Konačno, u 2024. godini je naplaćeno 6.227,1 milion KM neto prihoda od PDV-a, što predstavlja rast od visokih 3.743,3 mil. KM ili 150,7% u odnosu na 2006. godinu.

Prihodi od PDV-a predstavljaju najveći generator godišnjeg apsolutnog rasta ukupnih prihoda od indirektnih poreza u periodu 2025-2027. U navedenom periodu projektirani su u skladu sa dugoročnim trendovima naplate, historijskom sezonskom shemom te projekcijama relevantnih makroekonomskih pokazatelja.

Okvir 2: Projekcije prihoda od PDV-a

	2024	2025	2026	2027	2028
Projekcije, KM	6.227,1	6.554,0	6.875,2	7.170,8	7.443,3
Projekcije, % rasta		5,2%	4,9%	4,3%	3,8%
Projekcije, % BDP	11,3%	11,3%	11,3%	11,2%	11,1%

Grafikon 15. Neto PDV (naplata i projekcije)

Izvor: Podaci UIO i projekcije OMA

Nakon projektirane stope rasta od 5,2% u 2025. godini, u narednim godinama su na osnovu regresionog modela planirane niže, stabilne stope rasta prihoda od PDV-a, u skladu sa projektiranim stopama rasta potrošnje (Grafikon 15 i Okvir 2).

2. Akcize

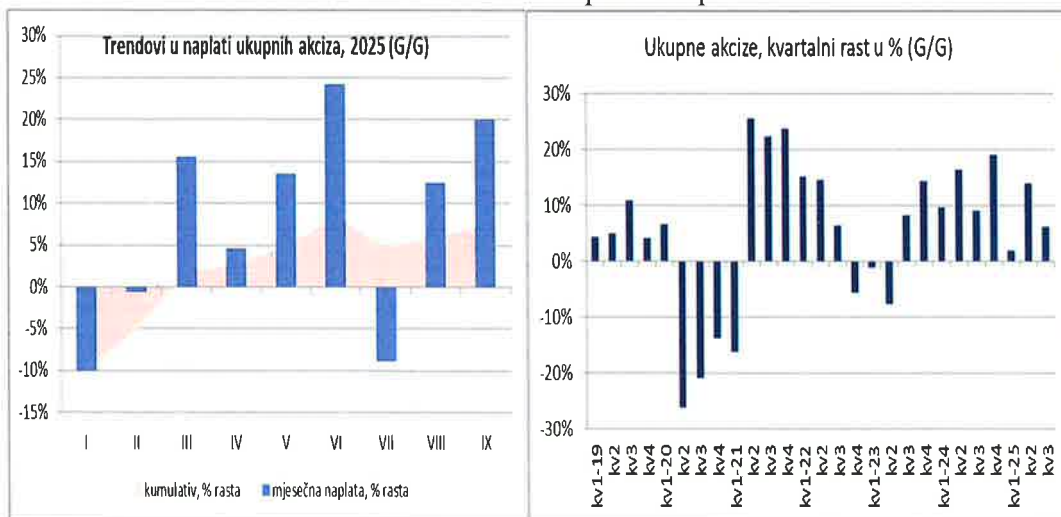
2.1. Ukupne akcize

Nakon sedam mjeseci pozitivnog rasta u drugoj polovini 2024., kada su ostvarene ekstremno visoke mjesečne stope rasta, u prva dva mjeseca 2025. ostvarene su negativne stope rasta prihoda od akciza. Od marta nastupa trend pozitivnog rasta naplate akciza, koji odlikuju visoke

⁴⁵ Godine u kojima su bili izraženi efekti globalne finansijske krize (2009) i pojave pandemije virusa korona (2020)

stope rasta sa maksimumom u junu od 24,3%. (Grafikon 16, lijevo). Oscilatorna naplata je nastavljena i u julu, kada je zabilježen najveći pad od -8,9%, dok su u augustu i septembru ponovno ostvarene visoke stope rasta, 12,5% i 20%, respektivno. Kumulativna stopa rasta je izašla iz negativne zone u martu, da bi u junu dostigla 8,3% u odnosu na naplatu u prvih šest mjeseci 2024. godine. Međutim, pozitivni trendovi su zaustavljeni u julu kada je ostvaren pad prihoda od akciza od -9,1%, što je prepolovilo kumulativnu stopu rasta. No, nakon oporavka naplate u naredna dva mjeseca kumulativna stopa rasta akciza je dostigla 7,5% (Grafikon 16, lijevo, „kumulativ“).

Grafikon 16. Trendovi u naplati ukupnih akciza

Izvor: Uprava za indirektno oporezivanje, izračun i prikaz OMA

Snažnim rastom prihoda od akciza u martu 2025. anuliran je gubitak iz prva dva mjeseca i ostvaren rast od 1,9% na nivou prvog kvartala. Kvartalna poređenja pokazuju da je u prvom kvartalu 2025. ostvarena najniža stopa rasta unazad šest kvartala (Grafikon 16, desno). Snažni rast naplate prihoda u drugom kvartalu 2025. rezultirao je kvartalnom stopom rasta od 13,9%. Pregled kvartalnih trendova rasta pokazuje da drugi kvartal 2025. u pogledu naplate prihoda od akciza prati trendove koji su bili od polovine 2023. do kraja 2024. godine. Međutim, lošija naplata akciza u julu je, i pored visokih stopa rasta u augustu i septembru, rezultirala nižom stopom rasta u trećem kvartalu 2025. od 6,3%.

Projektirani iznos neto prihoda od akciza u 2025. godini iznosi 1.993,4 mil. KM, što je za 7,7% više od ostvarenja u 2024. godini (Okvir 3). Projekcija je zasnovana na tekućim trendovima naplate, historijskoj sezonskoj shemi naplate pojedinih kategorija akciza (koja ne uključuje godine sa specifičnostima), te kretanjima i projekcijama makroekonomskih pokazatelja.

Okvir 3: Projekcije prihoda od akciza

	2024	2025	2026	2027	2028
Projekcije, KM	1.851,7	1.993,4	2.077,7	2.162,3	2.251,0
Projekcije, % rasta		7,7%	4,2%	4,1%	4,1%
Projekcije, % BDP	3,4%	3,4%	3,4%	3,4%	3,3%

Na osnovu projekcija za 2025. godinu i projekcija makroekonomskih pokazatelja, za naredne godine projektirane su stabilne stope rasta prihoda od akciza (4,2% u 2026. godini i po 4,1% u

2027. i 2028. godini). Planirano je i stabilno učešće ovih prihoda u BDP-a u narednom srednjoročnom periodu na nivou 3,3%-3,4% (Okvir 3).

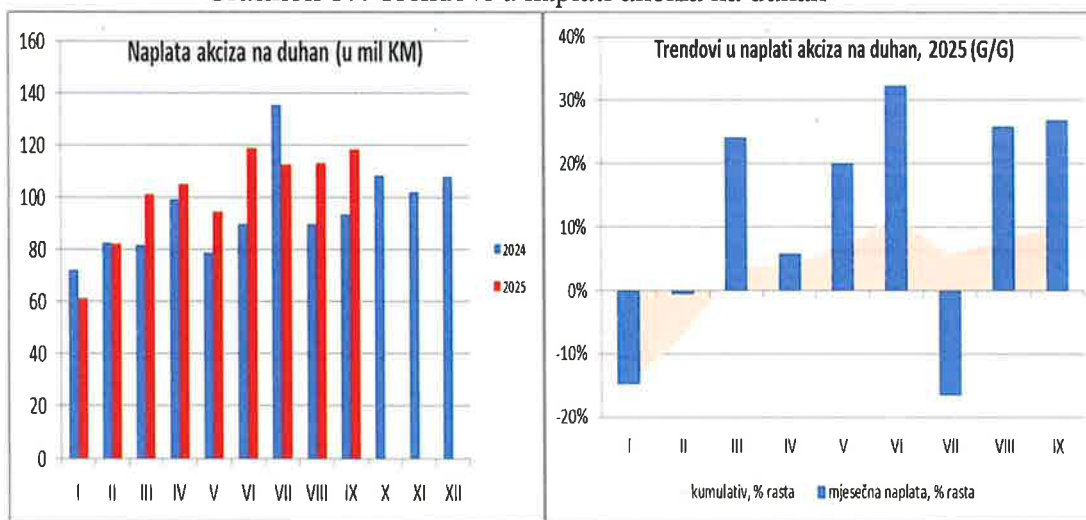
2.2. Akcize na duhanske prerađevine

Projekcije akciza na duhanske prerađevine za 2025. godinu

Analiza strukture prihoda od akciza pokazuje da ogromna većina apsolutnog rasta (83%), koji je ostvaren u naplati prihoda od akciza u periodu januar – septembar 2025. u odnosu na isti period 2024., potiče od naplate akciza na duhanske prerađevine.

Naplata prihoda od akciza na duhanske prerađevine u januaru 2025. godine je bila prepolovljena u odnosu na naplatu u decembru 2024., a u februaru je bila na nivou naplate u februaru 2024. (Grafikon 17, lijevo). Tek se naplata akciza u martu u apsolutnom iznosu približila prosječnom mjesečnom nivou naplate akciza na duhanske prerađevine koji je ostvaren u posljednjem kvartalu 2024. Mjesečne oscilacije stope rasta naplaćenih akciza su velike. U periodu januar – septembar 2025. raspon oscilacija iznosi čak 48,8 p.p., od -16,5% (juli) do +32,3% (juni) - (Grafikon 17, desno). Oscilacije u naplati akciza na duhanske prerađevine su uobičajene, s obzirom da samo dvije duhanske korporacije uplaćuju preko 83% prihoda od akciza, te, imajuću to u vidu, svaka promjena poslovnih politika ili *ad hoc* poslovna odluka prema trenutnoj procjeni stanja na tržištu menadžmenta ove dvije korporacije se neminovno odražava na ukupnu naplatu akciza na duhanske prerađevine. Slijedom poslovnih politika i procjena o početku zimske sezone krajem 2024., umjesto početkom naredne godine, značajno je povećan uvoz cigareta, što je imalo za posljedicu visok rast prihoda od akciza na duhanske prerađevine, povećavajući stopu rasta prihoda od akciza u 2024., a smanjujući rast za prva dva mjeseca 2025. na -7,2%.

Grafikon 17. Trendovi u naplati akciza na duhan

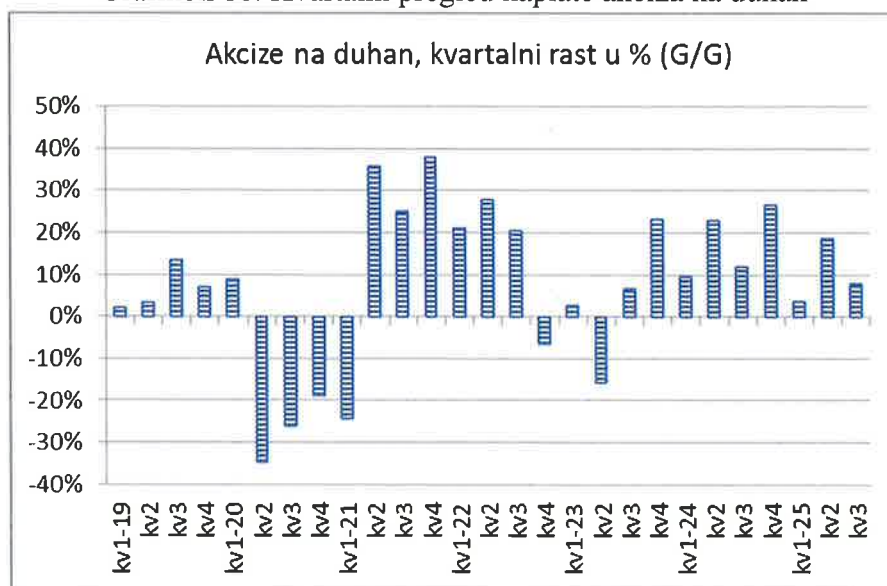

Izvor: Uprava za indirektno oporezivanje, izračun i prikaz OMA

Visok rast naplate akciza u martu i nastavak pozitivnih trendova u naredna tri mjeseca su rezultirali rastom kumulativne stope, ali je veliki pad naplate u julu uticao na smanjenje kumulativne stope rasta na 5,7%, što je 6 p.p. manje u odnosu na prvo polugodište (Grafikon 17, desno, „kumulativ“). Ipak, visokim rastom naplate akciza u augustu i septembru gubici su nadoknađeni, a kumulativna stopa rasta je povećana čak na 10,4%.

Oporavak naplate akciza na duhanske preradevine u martu je rezultirao stopom rasta od 3,6% u prvom kvartalu 2025. Radi se o skromnoj stopi rasta imajući u vidu visoke stope rasta u prethodnih šest kvartala, a pogotovo u odnosu na četvrti kvartal 2024. kada je zabilježen rast od visokih 26,7% (Grafikon 18). Međutim, snažan rast naplate u maju i junu donio je visoku stopu rasta u drugom kvartalu od 18,%. Na trendove u trećem kvartalu negativno je uticao pad naplate akciza na duhanske preradevine u julu, tako da je u trećem kvartalu zabilježena stopa rasta od 8,2%.

Grafikon 18. Kvartalni pregled naplate akciza na duhan

Izvor: Uprava za indirektno oporezivanje, izračun i prikaz OMA

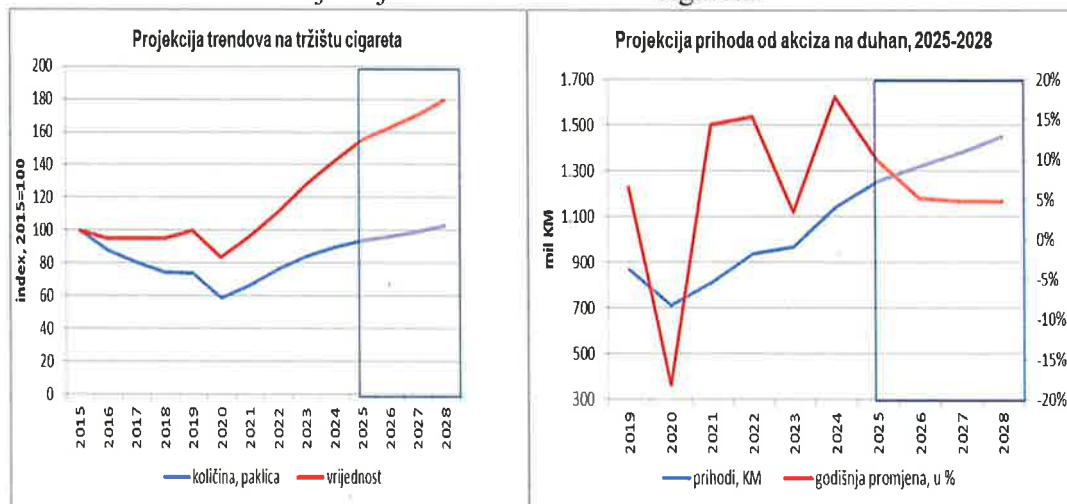
Osnovno polazište za projekcije prihoda od akciza na duhanske preradevine za 2025. jesu tekući trendovi naplate akciza na duhanske preradevine, koje karakteriziraju velike oscilacije. Za razliku od projekcija za prethodne godine historijski trendovi naplate akciza na duhanske preradevine ne mogu predstavljati pouzdano polazište za projekcije naplate u 2025. zbog promjene režima plaćanja akciza tokom 2023., koje je dovelo do strukturalnog prekida u serijama podataka i gubljenja direktne korelacije između naplaćenih prihoda od akciza i podataka o količinama, cijenama i vrijednosti tržišta cigareta i duhana iz evidencije izdatih akciznih markica za duhanske preradevine. Podaci o preuzetim akciznim markicama za cigarete i duhan koji će se uvesti u narednom periodu ukazuju na rast količina i vrijednosti cigareta i ostalih duhanskih preradevina, što je pozitivno iz ugla buduće naplate. Prema izvještajima UIO za devet mjeseci 2025. količina cigareta, mjerena brojem izdatih akciznih markica, povećana je za 4,9%, a vrijednost cigareta je bila veća za 9,8% u odnosu na isti period 2024. Prosječna ponderirana cijena cigareta za devet mjeseci je veća za 4,2% u odnosu na prosječnu ponderiranu cijenu cigareta za 2024. godinu. Imajući u vidu sva ograničenja, polazeći od tekućih trendova u naplati akciza na duhanske preradevine i tekućih trendova na tržištu cigareta u BiH u periodu januar – septembar 2025., pretpostavljajući da neće biti dodatnog povećanja maloprodajnih cijena cigareta do kraja 2025., može se očekivati rast prihoda akciza na duhanske preradevine u 2025. od 9,9%.

Projekcije akciza na duhanske preradevine za 2026-2028

Važan faktor ostvarenja projekcija naplate akciza na duhanske preradevine jeste nepromijenjena akcizna politika i kontinuirana borba protiv crnog tržišta cigareta i duhana u

BiH. U naredne tri godine očekuje se stabiliziranje političke situacije u svijetu i stabilizacija robnih berzi i cijena na svjetskom tržištu, oporavak i rast ekonomije, dohotka i potrošnje u skladu s makroekonomskim projekcijama. Rast tržišta bi trebao pratiti makroekonomske projekcije rasta ekonomije i potrošnje, što bi uz rast prosječne ponderirane cijene u skladu sa projekcijama indeksa potrošačkih cijena DEP-a trebalo dovesti do daljnjeg rasta vrijednosti prometa cigareta i oporezovanih količina cigareta (Grafikon 19, lijevo). Pod navedenim pretpostavkama u 2026., 2027., i 2028. može se očekivati rast prihoda od akciza na duhanske preradevine od 5,2%, 4,8% i 4,8% (Grafikon 19, desno).

Grafikon 19. Projekcije trendova na tržištu cigareta i akciza na duhan

Izvor: Podaci UIO i projekcije OMA

2.3. Akcize na derivate nafte

Prihodi od akciza na derivate nafte u odnosu na cijene nafte na svjetskom tržištu u dugoročnom periodu

U periodu od 2006. do 2014.g. neto naplata akciza na derivate nafte bila je poprilično ujednačena, sa prosjekom od 426,5 mil. KM (min 414,4 mil; max 441,7 mil. KM). Sa druge strane, prosječne cijene nafte na svjetskom tržištu u navedenom periodu snažno su varirale⁴⁶, a kretale su se između 61,7 i 111,6 dolara po barelu. Prosječne cijene nafte na svjetskom tržištu snažno su pale u 2015. godini, što je dovelo do pada cijena derivata na tržištu BiH i rasta neto naplate akciza na derivate nafte. U periodu 2015-2019 godine, prosječne godišnje cijene nafte na svjetskom tržištu kretale su se u rangu 43,6-71,3 dolara po barelu, a neto naplata akciza na derivate nafte u rangu 465,1-526,5 mil. KM. Naredni period, 2020-2023 bio je jako turbulentan, kako po pitanju cijena nafte tako i po pitanju naplate akciza na derivate nafte. Cijene derivata su jako pale u 2020. godini (prosjeak svega 42 dolara po barelu), a suprotno zakonima tržišne ekonomije, kao posljedica restriktivnih mjera u borbi protiv virusa korona i posljedičnog gubitka potrošnje, pala je i neto naplata akciza na derivate nafte (469,5 mil. KM). Godine 2021. porasle su i cijene nafte na svjetskom tržištu (na 70,9 dolara po barelu) ali i neto naplata akciza na derivate (524,4 mil. KM) zbog oporavka potrošnje. Godine 2022. ponovo je nastupio pad neto naplate akciza (501,9 mil. KM) uz visoke cijene nafte na svjetskom tržištu (prosjeak 100,9 dolara po barelu) zbog ratnih dešavanja u Ukrajini, a u 2023. godini su zabilježena obrnuta kretanja (prosječne cijene nafte na svjetskom tržištu 82,5 dolara po barelu, neto naplata akciza

⁴⁶ Podaci U.S. Energy Information Administration, Europe Brent Spot Price FOB, dolari po barelu

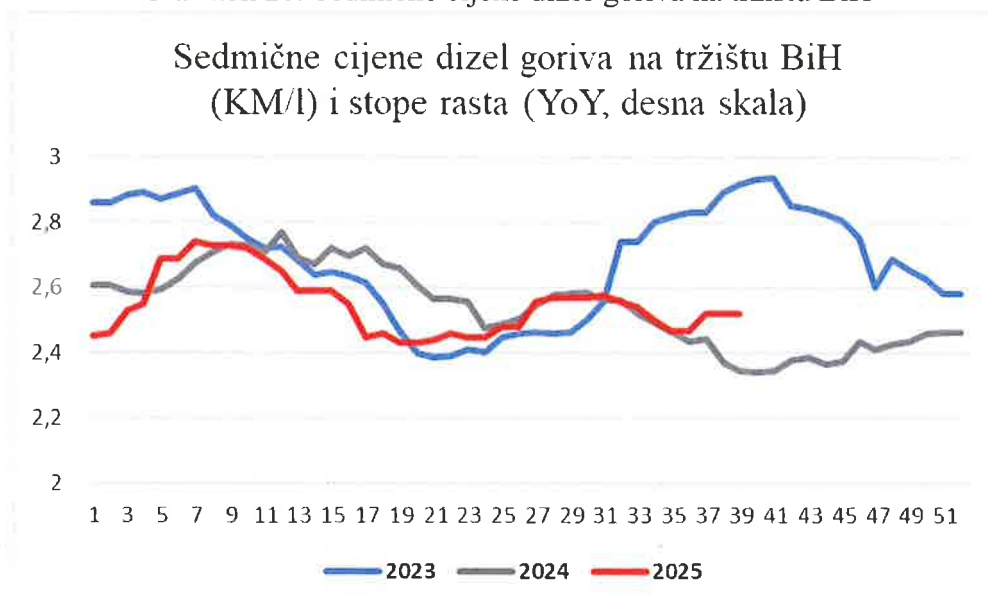
na derivate nafte 522,1 mil. KM). U 2024. godini su prosječne cijene nafte na svjetskom tržištu iznosile 80,5 dolara po barelu, a neto naplata akciza na derivate nafte 563,1 mil. KM.

Na osnovu gore navedenog može se zaključiti da su cijene nafte na svjetskom tržištu mnogo više varirale od prikupljenih akciza na derivate nafte u BiH.

Sedmične cijene dizel-goriva na tržištu BiH

Sedmične cijene dizel goriva⁴⁷ su snažno varirale posljednjih godina. Ako posmatramo posljednjih sedam godina, najniže su bile 2020. godini (neponderirani prosjek 1,92 KM/l) a najviše u 2022. godini (neponderirani prosjek 3,10 KM/l). U 2023. godini kretale su se između 2,39 KM/l i 2,94 KM/l a u 2024. godini između 2,34 KM/l i 2,77 KM/l. Raspoloživi podaci do 39. sedmice 2025. godine pokazuju da su u tom dijelu godine cijene varirale u uskom rasponu 2,43 KM/l - 2,74 KM/l.

Grafikon 20. Sedmične cijene dizel-goriva na tržištu BiH

Izvor: Izračun i prikaz OMA na osnovu International Road Transport Union-a preuzetih sa web-stranice Vanjskotrgovinske komore BiH

Tabela 6. Sedmične cijene dizel-goriva na tržištu BiH

	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
prosje (neponderiran)	2,32	1,92	2,12	3,10	2,69	2,54	2,55
prosj. odst.	0,03	0,23	0,13	0,29	0,15	0,10	0,08
st.dev.	0,04	0,26	0,16	0,38	0,17	0,12	0,09
koef. var. (%)	1,89	13,56	7,51	12,09	6,37	4,74	3,66
min	2,26	1,50	1,80	2,29	2,39	2,34	2,43
max	2,41	2,36	2,40	3,66	2,94	2,77	2,74
raspon	0,15	0,86	0,60	1,37	0,55	0,43	0,31

Izvor: Izračun i prikaz OMA na osnovu International Road Transport Union-a preuzetih sa web stranice Vanjskotrgovinske komore BiH

⁴⁷ Podaci International Road Transport Union-a preuzeti sa web-stranice Vanjskotrgovinske komore BiH

Struktura osnovice za akcize na derivate nafte

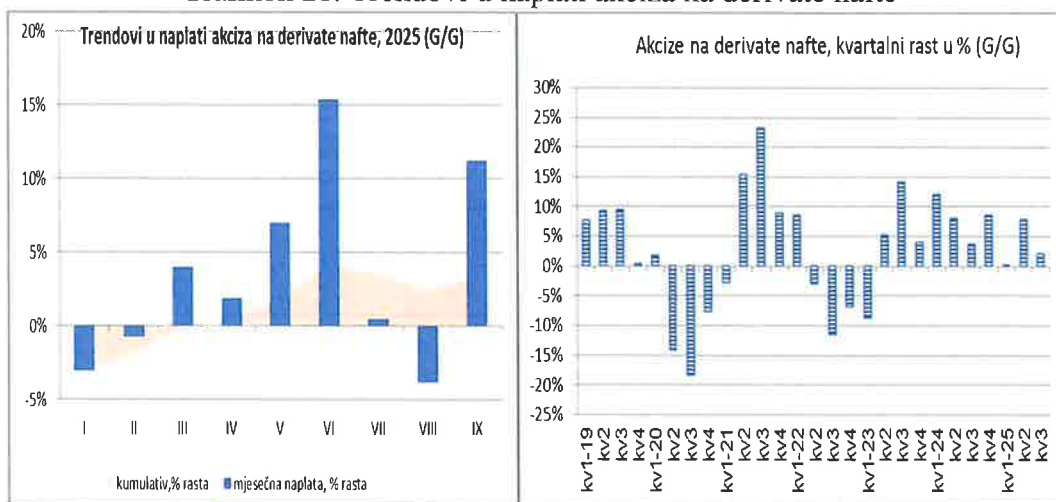
Zanimljivo je u dugoročnom periodu analizirati i kretanje kategorija potrošnje koje ulaze u osnovicu za akcize. U odnosu na 2006. godinu, u 2024. godini je potrošnja dizel goriva porasla za visokih 96%, dok se komponenta potrošnja benzina i ostalih derivata koji ulaze u osnovicu (kerozin i lož-ulje) skoro upolovila (-43% i -43,5%, respektivno).

U prvih devet mjeseci 2025. godine, do kada su dostupni podaci iz akciznih prijava, uvoz dizel-goriva je porastao za 3,3%, benzina za 5,3% a kerozina za 21,8%, u odnosu na isti period prethodne godine. U istom periodu je uvoz lož-ulja opao za 15,1%.

Projekcije akciza na derivate nafte za 2025. godinu

Početak 2025. godine je obilježio pad naplate prihoda od akciza na derivate nafte (Grafikon 21, lijevo). Nakon lošijeg starta u martu je ostvaren rast prihoda od akciza na derivate od 3,9%, no, već u aprilu je zabilježen skroman rast. Ozbiljniji rast naplate akciza na derivate nafte ostvaren je tek u maju, a u junu je ostvarena maksimalna stopa rasta od 15,4%. Međutim, poboljšanje je bilo zakratko, jer su se trendovi pogoršali, prvo u julu, kada je ostvaren minimalni rast, a potom i u augustu, kada je zabilježen pad naplate od -3,8%. Ipak, u septembru je ponovno ostvarena visoka stopa rasta od 11,2% (Grafikon 21, lijevo). Nakon lošijeg starta kumulativna stopa rasta je dostigla nulti rast tek u martu. Poboljšanje trendova naplate u nastavku godine je rezultiralo kumulativnom stopom rasta od 4,2% na nivou polugodišta. Međutim, oscilatorni trendovi u posljednja tri mjeseca su smanjili kumulativnu stopu rasta na 3,4% (Grafikon 21, lijevo „kumulativ“).

Grafikon 21. Trendovi u naplati akciza na derivate nafte

Izvor: Uprava za indirektno oporezivanje, izračun i prikaz OMA

Rast naplate u martu je u cijelosti anulirao pad iz prva dva mjeseca 2025., te je ostvaren minimalni kvartalni rast od 0,1%. Radi se o najnižoj kvartalnoj stopi rasta od 2023. godine (Grafikon 21, desno). Snažan oporavak naplate akciza na derivate nafte u maju i junu je donio rast u drugom kvartalu od 7,9%. Međutim, visoka stopa rasta u septembru nije mogla u većoj mjeri neutralizirati lošije trendove u julu i augustu, te je u trećem kvartalu 2025. ostvaren rast od samo 2,1%.

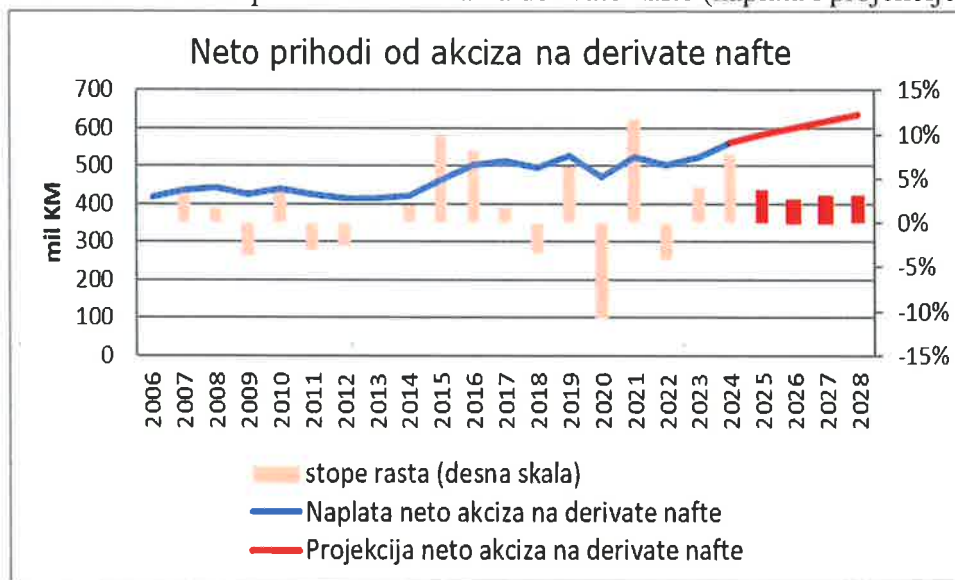
Imajući u vidu sve navedeno, a na osnovu projekcija makroekonomskih pokazatelja, kretanja cijena na svjetskom tržištu nafte i cijena derivata na tržištu BiH, te posljednjih trendova naplate akciza i sezone sheme naplate koja ne uključuje godine sa specifičnostima, projektirana stopa rasta neto prihoda od akciza na derivate nafte za 2025. godinu iznosi 3,8%.

Projekcije akciza na derivate nafte za 2026-2028

Iz prethodnog teksta se mogu izvući zaključci da su snažne turbulencije cijena u proteklom periodu zajedno s kretanjima relevantnih makroekonomskih indikatora odredile potrošnju derivata nafte na tržištu BiH, a time i prikupljene prihode po osnovu akciza na derivate nafte koji imaju značajan udio u ukupnim prihodima od indirektnih poreza. Pošto je potrošnja derivata nafte cjenovno neelastična,⁴⁸ neto prihodi od akciza na derivate nafte bili su izuzetno stabilni.

Projekcije akciza na derivate nafte za period 2026-2028 prate projekcije relevantnih makroekonomskih pokazatelja. U 2026., 2027. i 2028. godini planirane su stabilne stope rasta prihoda od akciza na derivate nafte i to: 2,6%, 3% i 3,1%, respektivno (Grafikon 22).

Grafikon 22. Neto prihodi od akciza na derivate nafte (naplata i projekcije)

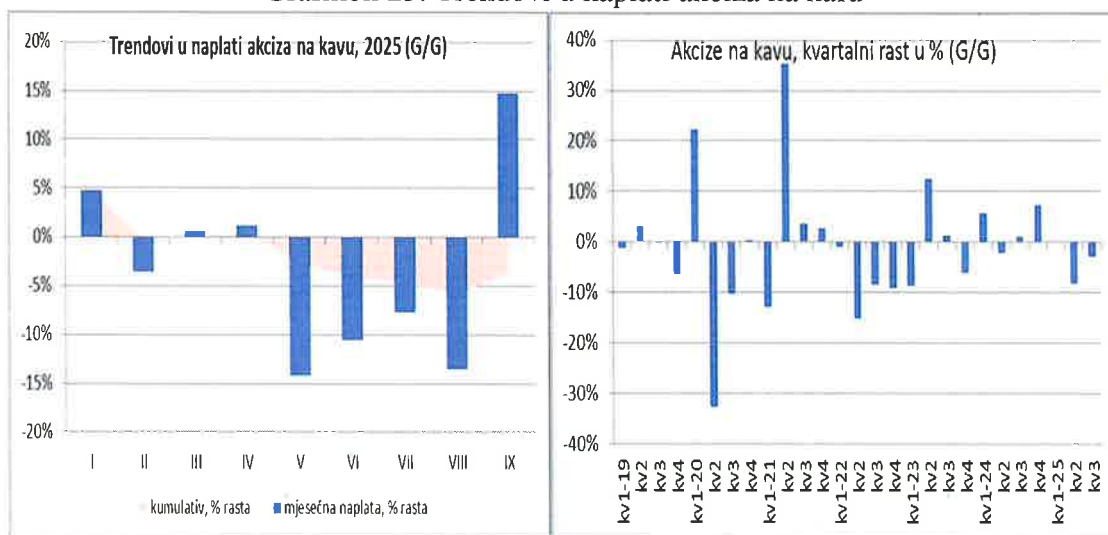
Izvor: Podaci UIO i projekcije OMA

2.4. Ostalo

Za razliku od pozitivnog trenda u naplati akciza na duhanske prerađevine i derivate nafte, naplata akciza na kafu iz mjeseca u mjesec se pogoršava. Visoka stopa rasta u septembru ipak nije mogla kompenzirati negativne trendove iz prethodnih mjeseci tako da je za devet mjeseci ostvaren pad od 3,7% (Grafikon 23, lijevo, „kumulativ“).

⁴⁸ Izračun elastičnosti potražnje derivata nafte u BiH dostupan je u OMA Biltenu 237/238, www.oma.uino.gov.ba

Grafikon 23. Trendovi u naplati akciza na kafu

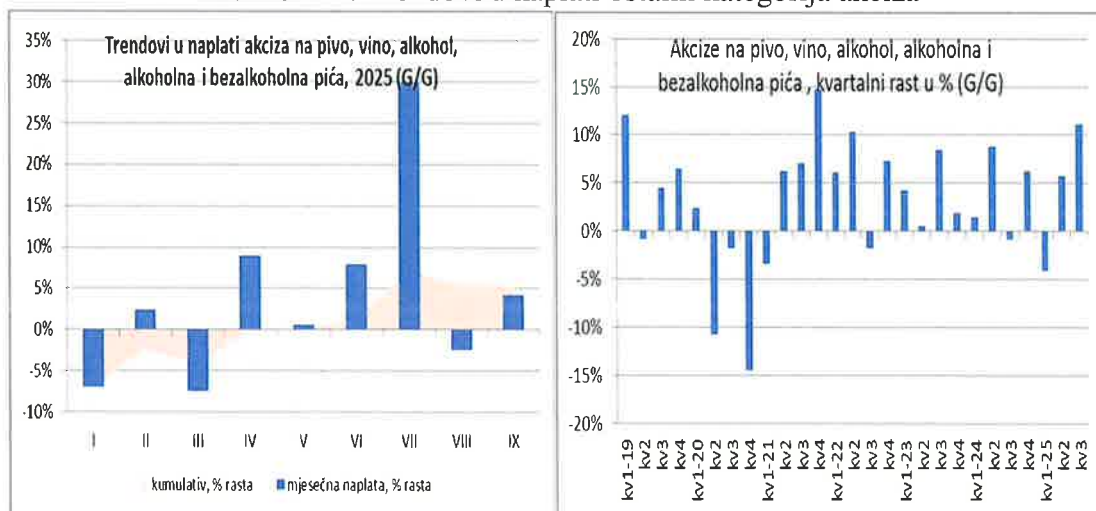

Izvor: Uprava za indirektno oporezivanje, izračun i prikaz OMA

Kvartalna poređenja u posljednje dvije godine pokazuju snažne oscilacije kvartalnih stopa rasta, no, u apsolutnom iznosu prihoda razlike nisu značajne. U prvom kvartalu 2025. ostvaren je minimalan rast prihoda od akciza na kafu od 0,1% (Grafikon 23, desno). Pogoršanje trendova naplate akciza na kafu u maju i junu imalo je za posljedicu negativnu stopu rasta od -8,1% na nivou drugog kvartala 2025. Snažni oporavak naplate prihoda od akciza na kafu u septembru je ublažio negativne trendove iz prethodna dva mjeseca, te ja na nivou trećeg kvartala ostvaren pad prihoda od akciza od -2,7%.

Naplata akciza na grupaciju proizvoda koju čine pivo, vino, alkohol, alkoholna i bezalkoholna pića je u periodu januar – septembar 2025. bila za 4,3% veća naplata u istom periodu 2024. Rastu je najviše doprinijela naplata akciza u julu (Grafikon 24, lijevo). Kvartalna poređenja pokazuju oprečne trendove u naplati akciza. U prvom kvartalu je ostvaren pad od -4,1%, a u drugom kvartalu 2025. rast od 5,8% (Grafikon 24, desno). Visok rast naplate u trećem kvartalu donio je stopu rasta od čak 11,1%.

Grafikon 24. Trendovi u naplati ostalih kategorija akciza

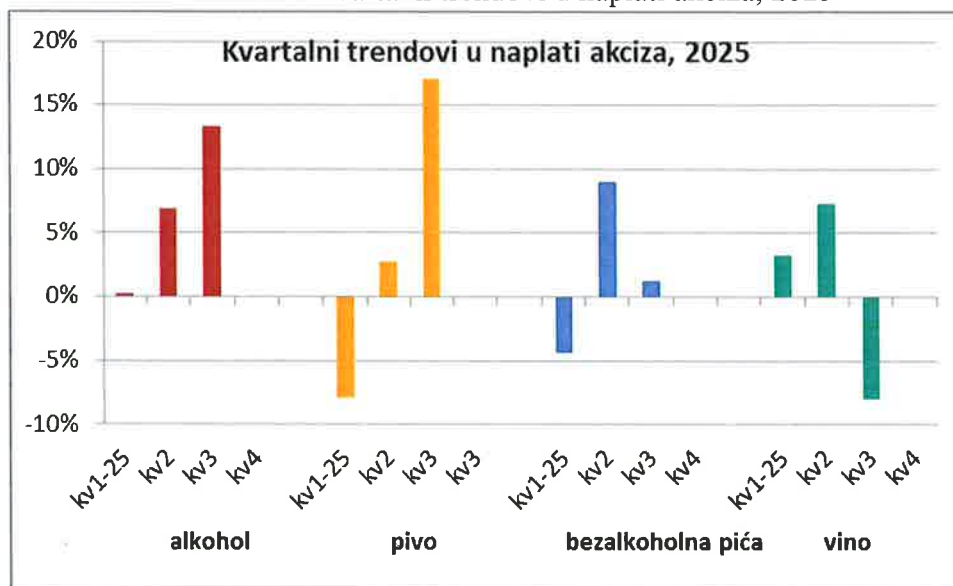

Izvor: Uprava za indirektno oporezivanje, izračun i prikaz OMA

Trendovi u strukturi naplaćenih akciza su različiti ovisno o vrsti akciznih proizvoda. Generalni zaključak koji se može izvesti jeste da je mjesečna naplata oscilirajuća, a da je kumulativna naplata akciza u zoni pozitivnog rasta, sa tendencijom rasta kod akciza na alkohol i alkoholna pića.

Pregled kvartalnih stopa rasta ukazuje na moguće trendove u četvrtom kvartalu 2025. Primjetan je snažan trend rasta kod akciza na alkohol i alkoholna pića, te akciza na pivo. Treba napomenuti da je visok rast naplate akciza na pivo u trećem kvartalu u većoj mjeri posljedica naplate starog duga po osnovu akciza, te ima jednokratni uticaj na naplatu i kao takav se isključuje iz tekućeg trenda koji je osnov za projekcije prihoda. Kod akciza na bezalkoholna pića trendovi su pogoršani, a kod akciza na vino naplata je u negativnoj zoni rasta (Grafikon 25).

Grafikon 25. Kvartalni trendovi u naplati akciza, 2025

Izvor: Uprava za indirektno oporezivanje, izračun i prikaz OMA

Prihodi od ostalih kategorija akciza (alkohol i alkoholna pića, pivo, vino, bezalkoholna pića i kafa) nemaju značajno učešće u ukupnim prihodima od akciza. Njihove projekcije rade se zasebno za svaku kategoriju akciznog proizvoda, a zasnovane su na historijskoj sezonskoj shemi naplate pojedinih kategorija akciza (koja ne uključuje godine sa specifičnostima), naplata u prva tri kvartala 2025. godine, te kretanjima i projekcijama makroekonomskih pokazatelja. Projektirana stopa rasta zbirno svih ostalih neto prihoda od akciza za 2025. godinu iznosi 2,5%. U 2026., 2027. i 2028. godini planirane su stabilne stope rasta ovih prihoda po stopama: 2%, 1,9% i 1,6%, respektivno.

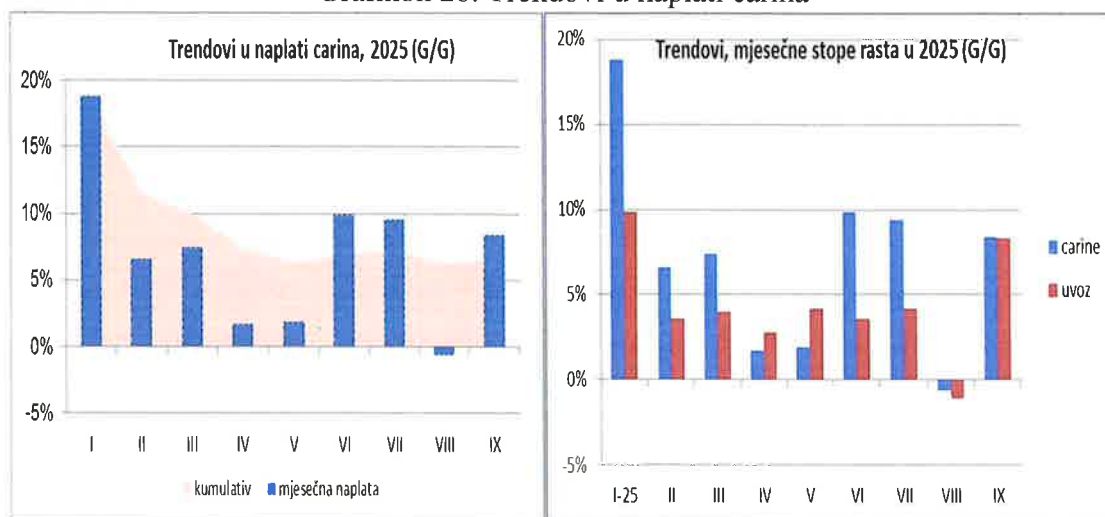
3. Carine

3.1. Projekcije prihoda od carina za 2025

U 2025. nastavljen je trend pozitivnih stopa rasta prihoda od carina iz prethodne godine (Grafikon 26, lijevo). Međutim, nakon visoke stope rasta u januaru od 18,8%, što je najviša stopa od augusta 2024., uočava se trend usporavanja stope rasta, da bi u augustu bio zabilježen i pad naplate prihoda od carina od -0,6%, prvi put od februara 2021. godine. Snažno

usporavanje mjesečnih stopa rasta tokom godine, uzrokovano nižim stopama rasta uvoza (Grafikon 26, desno) imalo je za posljedicu smanjivanje kumulativne stope rasta na 6,6% za devet mjeseci 2025. (Grafikon 26, lijevo „kumulativ“).

Grafikon 26. Trendovi u naplati carina

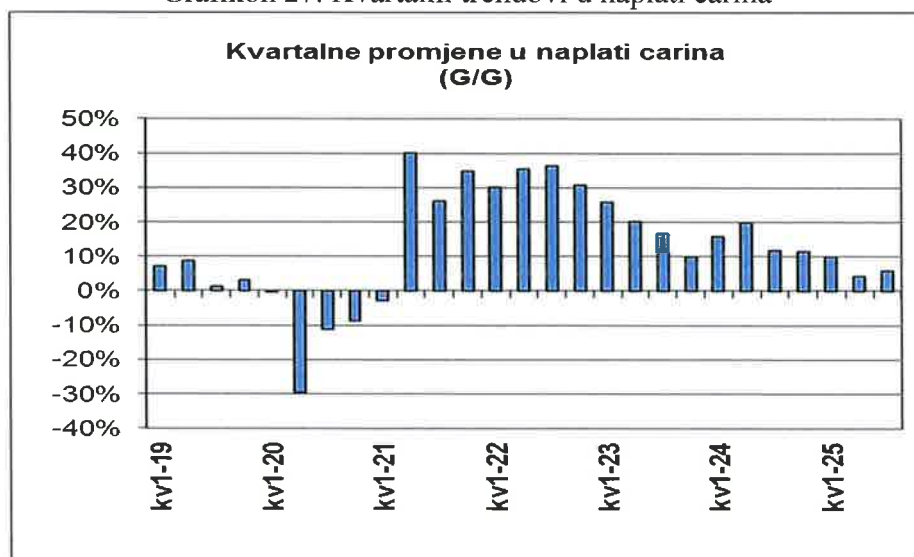

Izvor: Uprava za indirektno oporezivanje, Agencija za statistiku BiH, izračun i prikaz OMA

Podaci o naplati PDV-a na uvoz i carina su indirektno ukazivali na trend rasta uvoza (Grafikon 26, desno). Na osnovu pregleda trendova kod uvoza i prihoda od carina može se zaključiti da je rast carina u pet mjeseci bio značajno iznad rasta uvoza, što signalizira da je brži rast imao uvoz dobara koji je pod režimom carina od uvoza ostalih roba na koje se ne primjenjuje carina. S druge strane, u aprilu, maju i augustu diskrepanca je u korist uvoza.

Kvartalna poređenja naplate prihoda od carina pokazuju da je na nivou prvog kvartala stopa rasta iznosila 10%, što je niže za 1,5 p.p. nego u trećem i četvrtom kvartalu 2024. (Grafikon 27). I pored snažnog rasta naplate carina u junu lošiji učinci u aprilu i maju su imali za posljedicu znatno nižu stopu rasta u drugom kvartalu od 4,4%. To je ujedno najniža kvartalna stopa rasta prihoda od carina u posljednje četiri godine. Snažni rast naplate carina u julu i septembru se pozitivno odrazio na stopu rasta u trećem kvartalu 2025. koja iznosi 5,9% (Grafikon 27).

Grafikon 27. Kvartalni trendovi u naplati carina

Izvor: Uprava za indirektno oporezivanje, izračun i prikaz OMA

Prema podacima UIO u periodu I-IX 2025. godine ostvarena je stopa rasta uvoza od 4,1% u odnosu na isti period prethodne godine. Prema projekcijama DEP-a, na nivou godine će biti ostvarena viša stopa rasta uvoza od 6,3%. Imajući u vidu trendove naplate prihoda od carina i kretanje uvoza, za 2025. godinu se projektira neto naplata carina u iznosu od 618 mil. KM, što je za 6,5% više od naplate u prethodnoj godini.

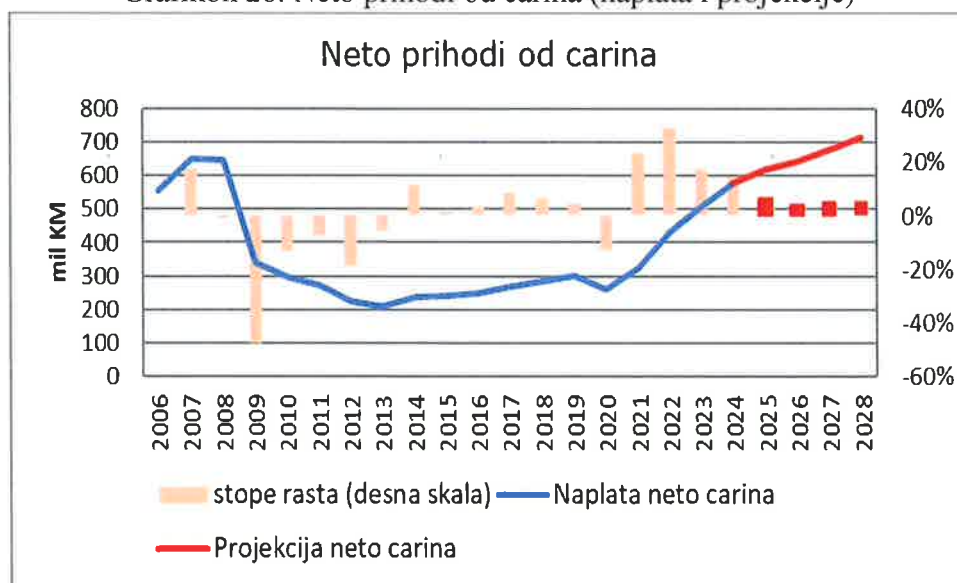
3.2. Projekcije prihoda od carina za period 2026-2028

Liberalizacija vanjske trgovine dovela je do snažnog pada prihoda od carina. Sa 650,4 mil. KM u 2007. godini, neto prihodi od carina pali su na svega 211 mil. KM u 2013. godini. Od 2014. godine zabilježen je šestogodišnji trend blagog rasta ovih prihoda, dosežući nivo od 300,6 mil. KM u 2019. godini. U 2020. godini, s pandemijom koronavirusa, neto prihodi od carina su ponovo pali na 262,2 mil. KM, dok su u periodu 2021-2024 zabilježili snažan oporavak, te su u 2024. godini iznosili 580,1 mil. KM. Projekcije prihoda od carina (Okvir 4) zasnovane su na trendovima naplate, a prate projekcije kretanja uvoza. U 2026., 2027. i 2028. godini planirane su stope rasta prihoda od carina od 4,2%, 5,2% i 5,6%, respektivno (Grafikon 28).

Okvir 4: Projekcije prihoda od carina

	2024	2025	2026	2027	2028
Projekcije, KM	580,1	618,0	644,0	677,5	715,4
Projekcije, % rasta		6,5%	4,2%	5,2%	5,6%
Projekcije, % BDP	1,1%	1,1%	1,1%	1,1%	1,1%

Grafikon 28. Neto prihodi od carina (naplata i projekcije)

Izvor: Podaci UIO i projekcije OMA

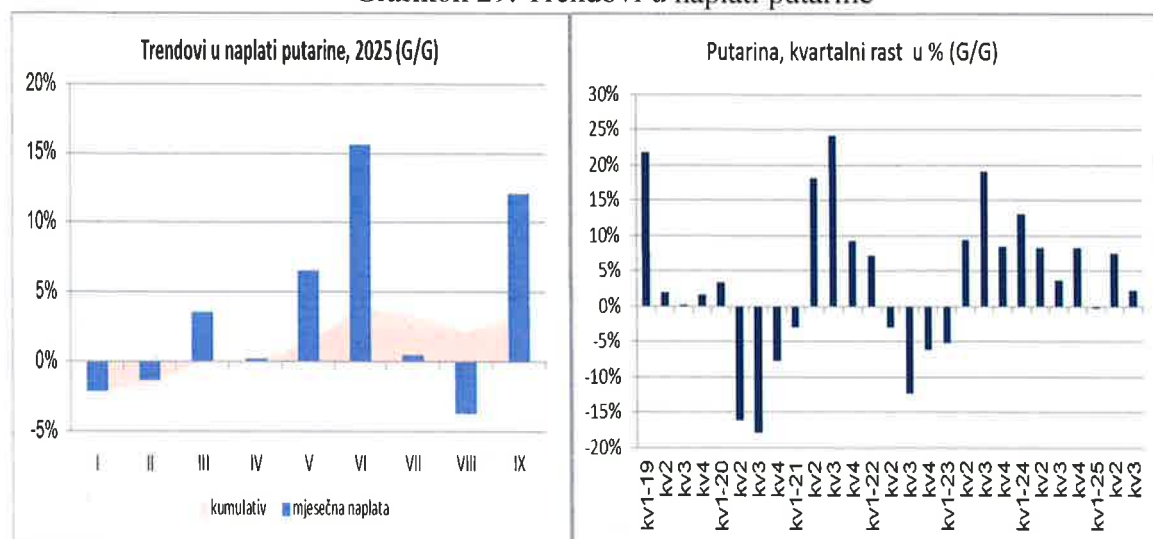
4. Putarina

4.1. Projekcije prihoda od putarine za 2025

Iako se obračunavaju po istom principu, stope rasta prihoda od putarine su bile niže nego stope rasta akciza na derivate nafte, zbog razlika u osnovici i oslobađanjima. Negativni trendovi u naplati putarine su trajali četiri mjeseca. Rast naplate putarine u martu i aprilu je bio skroman, a time i nedovoljan da se anulira deficit iz prva dva mjeseca. Pozitivan rast naplate u maju, junu

i septembru je doveo kumulativnu stopu rasta u pozitivnu zonu rasta, tako da je za devet mjeseci ostvaren kumulativni rast od 3,3% (Grafikon 29, lijevo).

Grafikon 29. Trendovi u naplati putarine

Izvor: Uprava za indirektno oporezivanje, izračun i prikaz OMA

Kvartalna poređenja pokazuju da su negativni trendovi u naplati putarine rezultirali padom prihoda u prvom kvartalu 2025. od -0,3% (Grafikon 29, desno). Radi se o prvom kvartalu sa negativnim rastom u posljednje dvije godine. Međutim, zbog snažnog rasta naplate putarine u maju i junu u drugom kvartalu 2025. ostvaren je rast od 7,5%. Lošija naplata u dva mjeseca trećeg kvartala imala je za posljedicu nižu kvartalnu stopu rasta od 2,3%.

Projektirani iznos neto naplate putarine u 2025. godini iznosi 759,7 mil. KM, što je za 3,7% više nego u prethodnoj godini. U skladu sa rješenjima Vijeća za državnu pomoć, projekcije prihoda od putarine podrazumijevaju naplatu putarine za sve obveznike, osim za željeznice.

4.2. Projekcije prihoda od putarine za period 2026-2028

Na dugoročnu dinamiku prihoda od putarine najviše su uticale izmjene stopa oporezivanja. Do 2009. godine, učešće prihoda od putarine nije bilo značajno u prihodima od indirektnih poreza. Sa rastom stope namjenske putarine na sredini 2009. godine,⁴⁹ prihodi od putarine imaju značajnije učešće u indirektnim porezima. Posmatrano u apsolutnim iznosima, u periodu 2009-2014 neto prihodi od putarine su se kretali u rasponu 250,2-307 mil. KM. Sa padom cijena nafte na svjetskom tržištu i cijena derivata nafte na tržištu BiH, u 2015. godini rastu prihodi od putarine. U periodu 2015-2017, neto prihodi od putarine su se kretali u rasponu 320,5-382,7 mil. KM. U februaru 2018. godine ponovo dolazi do rasta stope namjenske putarine⁵⁰, a neto prihodi od putarine bilježe nagli skok naplate. U periodu 2018-2023 kretali su se u rasponu 584-677,7 mil. KM, a značajno kolebanje u ovom periodu posljedica je restriktivnih mjera u borbi protiv virusa korona, rata u Ukrajini i posljedičnih ogromnih razlika u cijenama nafte na

⁴⁹ Na sredini 2009. godine, novim Zakonom o akcizama uvedena je namjenska putarina za finansiranje autoputeva u iznosu od 0,10 KM/l. Time je ukupna stopa putarine povećana sa 0,15 KM/l na 0,25 KM/l.

⁵⁰ Izmjenama Zakona iz 2017. godine (primjena od februara 2018. godine) član koji reguliše osnovicu i iznos putarine je izmijenjen. Stopa namjenske putarine je povećana sa 0,10 KM/l na 0,25 KM/l, a razdvojena je na 0,20 KM/l za izgradnju autoputeva i 0,05 za izgradnju i rekonstrukciju drugih puteva. Time je ukupna stopa putarine povećana sa 0,25 KM/l na 0,40 KM/l.

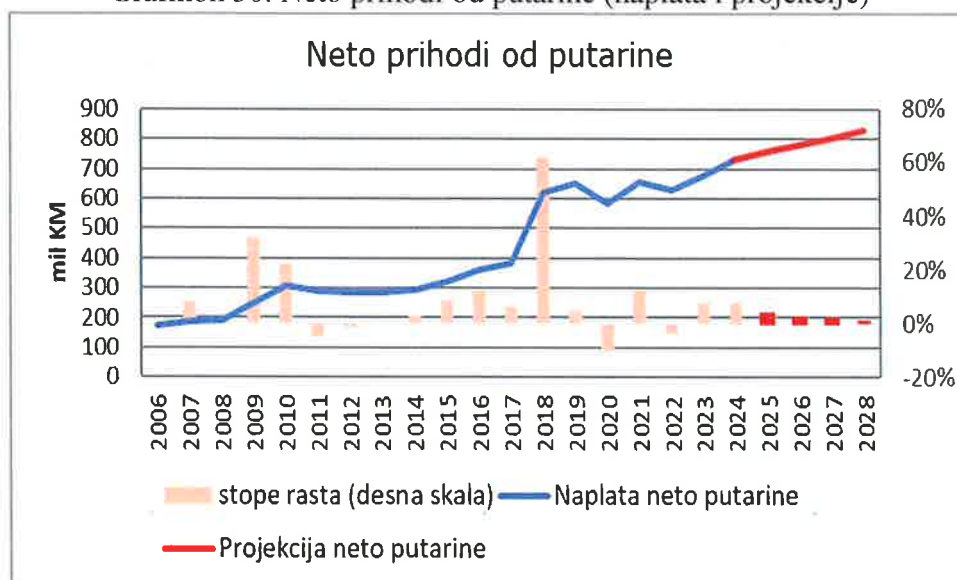
svjetskom tržištu i derivata nafte na tržištu BiH. U 2024. godini prihodi od putarine su iznosili 732,3 mil. KM.

Projekcije putarine prate projekcije relevantnih makroekonomskih pokazatelja (Okvir 5). Imajući u vidu rješenja Vijeća za državnu pomoć BiH, projekcije prihoda od putarine podrazumijevaju naplatu putarine za sve obveznike, osim za željeznice. U 2026., 2027. i 2028. godini planirane su stope rasta prihoda putarine od 2,6%, 3% i 3,1%, respektivno (Grafikon 30).

Okvir 5: Projekcije prihoda od putarine

	2024	2025	2026	2027	2028
Projekcije, KM	732,3	759,7	779,5	802,9	827,7
Projekcije, % rasta		3,7%	2,6%	3,0%	3,1%
Projekcije, % BDP	1,3%	1,3%	1,3%	1,3%	1,2%

Grafikon 30. Neto prihodi od putarine (naplata i projekcije)

Izvor: Podaci UIO i projekcije OMA

Rizici

Imajući u vidu ogromne nepoznanice u trenutku izrade projekcija o daljnjem odvijanju situacije na međunarodnom planu vezano za ratna dešavanja u svijetu, te korištene pretpostavke (DEP, makroekonomske projekcije), ističemo da postoje značajni rizici za ostvarenje projekcija prihoda od indirektnih poreza. S obzirom na osnovne postavke projekcija indirektnih poreza i ukupne ekonomske uslove u BiH i u svijetu, ostvarenje projektiranog nivoa prihoda od indirektnih poreza u periodu 2025-2028 je podložno sljedećim rizicima:

- (1) svim rizicima za ostvarenje projektiranih makroekonomskih pokazatelja (DEP) i
- (2) rizicima koji se odnose na samu naplatu prihoda od indirektnih poreza i borbu protiv sive ekonomije.

Makroekonomski rizici

Projekcije prihoda od indirektnih poreza su usko vezane za projekcije makroekonomskih pokazatelja DEP-a. Svi rizici koje DEP spominje u svojim projekcijama po automatizmu

predstavljaju i rizike za projekcije prihoda od indirektnih poreza, pošto svako odstupanje realizacije DEP-ovih parametara od njihovih projektiranih vrijednosti neizbježno dovodi i do odstupanja realiziranih od projektiranih prihoda od indirektnih poreza.

Povrat PDV-a na kupovinu prvog stambenog objekta

Izmjene⁵¹ Zakona o PDV-u kojima se uvodi pravo na povrat PDV-a na kupovinu prvog stambenog objekta stupile su na snagu 12.4.2025. Iako je izmjenama Zakona predviđeno donošenje izmjena Pravilnika o primjeni Zakona o PDV-a, kojima će se precizirati uvjeti za primjenu prava na povrat PDV-a, u roku od 60 dana, zbog složenosti materije, sagledavanja svih mogućih situacija koje mogu nastati u praksi i provođenja obavezne procedure e-konsultacija, u vrijeme revidiranja projekcija prihoda od indirektnih poreza izmjene Pravilnika nisu donesene, tako da nije poznat početak isplata povrata PDV-a. Iz tog razloga nije moguće procijeniti statičke efekte na naplatu indirektnih poreza u smislu gubitaka prihoda od PDV-a. Međutim, dinamička analiza za naredne godine trebala bi uzeti u obzir procjene kretanja makroekonomskih pokazatelja, te cjenovnu elastičnost potražnje za stanovima. **Kao mogući rizik elastične potražnje za stanovima jeste neutralizacija pozitivnih efekata povrata PDV-a za fizička lica.** S obzirom na to da se radi o značajnom iznosu olakšice rast potražnje za stanovima izazvane pravom na povrat PDV-a može imati za posljedicu rast cijena stanova, što može odvratiti potencijalne kupce od kupovine stanova (odgađanjem ili odustajanjem od kupovine), kao i ostale kupce koji ne bi imali pravo na povrat PDV-a. To bi, u konačnici, moglo anulirati olakšicu koja se odobrava kupcima stanova, čime bi se izgubio osnovni cilj izmjene Zakona o PDV-u.

Potencijalni rizici u vezi s oslobađanjem plaćanja putarine

Rješenja Vijeća za državnu pomoć BiH u vezi s oslobađanjem putarine za rudnike i termoelektrane nose određene rizike po naplatu indirektnih poreza. Prema saznanjima, neki od privrednih subjekata, koji su bili korisnici oslobađanja putarine, pokrenuli su postupke pred Sudom BiH za naknadu štete, tj. povrat plaćene putarine za 2023., a Sud je donio prvostepene presude kojima nalaže isplatu povrata putarine obveznicima. Nije poznato koliko je privrednih subjekata podnijelo tužbe za povrat putarine, niti je moguće predvidjeti konačni ishod postupaka. Imajući u vidu rješenja Vijeća, projekcije prihoda od putarine za period 2025-2028 **podrazumijevaju naplatu putarine za sve obveznike, osim za željeznice.** Drugačiji ishod eventualnih pravnih postupaka korisnika porezne olakšice (tj. konačne presude Suda u korist obveznika) podrazumijevao bi obavezu povrata prethodno plaćene putarine obveznicima, što implicira manju naplatu putarine u odnosu na projekcije.

S obzirom na navedene nepoznanice potrebno je sagledati maksimalnu magnitudu negativnog uticaja isplate povrata obveznicima kojima to omogućava Zakon o akcizama. Prema podacima⁵² iz 2022., posljednje godine u kojoj su oslobađanja plaćanja putarine primijenjena na rudnike i termoelektrane, navedenu olakšicu su iskoristila 22 privredna subjekta i dvije entitetske željeznice. Količina dizela koja je u navedenoj godini oslobođena putarine a koju su iskoristili rudnici i termoelektrane izosila je 54,6 mil. litara, iz čega proizilazi da je oslobađanje putarine iznosilo 21,8 mil. KM. Oslobađanje putarine se nije primjenjivalo u 2023., 2024. i 2025. godini. Stoga bi maksimalni negativni iznos povrata putarine za tri godine iznosio 65,4

⁵¹ „Službeni glasnik BiH“ br. 20/25 od 04.04.2025.

⁵² Izvor: Izvještaj UIO o realizaciji Odluke o količinama dizel-goriva na koje se ne plaća putarina za 2022. godinu za period 1.1.-31.12.2022. godine po korisnicima oslobađanja.

mil. KM, na bazi podataka iz 2022. i uz zadržavanje istog obima poslovnih aktivnosti rudnika i termoelektrana u protekle tri godine.

Uvođenje američkih sankcija Naftnoj industriji Srbije

Uvođenje američkih sankcija Naftnoj industriji Srbije (NIS) moglo bi se pozitivno odraziti na potrošnju derivata u BiH, odnosno naplatu akciza na derivate nafte, putarine i pripadajućeg dijela PDV-a na Jedinstveni račun UIO BIH. Imajući u vidu povoljnije cijene derivata nafte u BiH u odnosu na okruženje i članice EU⁵³, moguć je rast njihovog prometa u pograničnim krajevima između BiH i Srbije, te pojava tzv. „tank turizma“, koji podrazumijeva namjerno skretanje šlepera sa velikim rezervoarima sa uobičajenih ruta i transport preko teritorije BiH, u cilju korištenja jeftinijih derivata kako bi se uštedjelo na troškovima transporta⁵⁴.

Ukidanje carina na uvoz roba porijeklom iz SAD-a

Prijedlog ukidanja carina na uvoz roba porijeklom iz SAD-a u BiH, koji je iniciran u proljeće 2025., podrazumijevao je privremeno ukidanje carina do potpisivanja sporazuma o slobodnoj trgovini između BiH i SAD. U međuvremenu su SAD uvele dodatne carine na uvoz roba iz BiH. Imajući u vidu da je nedavno⁵⁵ Upravni odbor UIO prihvatio mišljenje UIO o ovoj inicijativi, eventualno ukidanje carina na uvoz roba porijeklom iz SAD-a može predstavljati rizik po projekcije prihoda od carina.

Prema statičkoj procjeni, koja je zasnovana na podacima UIO o naplaćenim uvoznim dažbinama prema porijeklu robe u 2024., gubici prihoda od indirektnih poreza bi iznosili 17,2 mil. KM, u čijoj strukturi se 14,7 mil. KM odnosi na prihode od carina, a ostatak na pripadajući PDV-e (Okvir 6). Dinamička procjena gubitka prihoda uzima u obzir sve pretpostavke koje su korištene prilikom izrade projekcija prihoda od carina i prihoda od PDV-a u periodu 2025-2028. U navedenom periodu ukupni gubici prihoda od indirektnih poreza (carine i PDV-e) bi se kretali od 18,3 mil. KM u 2025. do 21,1 mil. KM u 2028., što predstavlja 2,5% prihoda od carina, 0,2% ukupnih prihoda od indirektnih poreza, odnosno 0,03% BDP (Okvir 6).

Okvir 6. se odnosi na procjene iznosa prihoda od carina i pripadajućeg PDV-a na uvoz roba porijeklom iz SAD u BiH na nivou čitave godine. Naime, to bi bili iznosi procijenjenog gubitka ukoliko bi primjena izmjene politike započela od 1. januara za konkretnu godinu. Budući da u vrijeme izrade projekcija prihoda od indirektnih poreza nije poznato da li će se inicijativa razmatrati u nadležnim institucijama, konkretan iznos gubitka moći će se procijeniti srazmjerno eventualnoj dužini primjene izmjene zakonodavstva u godini, odnosno broju mjeseci primjene ukidanja carina porijeklom iz SAD-a.

⁵³ Vid. European Commission, Weekly Oil Bulletin, 9 October 2025

⁵⁴ Pojava „tank turizma“ je detektirana u EU prije 15-tak godina, kada su analize pokazale da u uslovima postojanja različitih stopa akciza u članicama EU međunarodne prevoznicičke kompanije, tankajući gorivo u članicama gdje su akcize na gorivo (a time i maloprodajne cijene) najniže, vode određenu «mikro-fiskalnu» politiku. Ovakom poslovnom politikom, koja se bazira na razlikama u poreznoj konkurentnosti između zemalja, kompanije ostvaruju direktne fiskalne uštede na troškovima goriva, dok država u kojoj kupuju gorivo ostvaruje dodatne fiskalne prihode, veću zaposlenost i rast u određenim sektorima.

⁵⁵ 10. sjednica UO UIO, održana 05.09.2025.

Okvir 6: Procjena gubitaka zbog ukidanja carina na uvoz iz SAD

gubici:	2024	2025	2026	2027	2028
prihodi od PDV-a	2,5	2,6	2,8	2,9	3,0
prihodi od carina	14,7	15,7	16,3	17,2	18,1
ukupno gubici prihoda		18,3	19,1	20,0	21,1
kao % prihoda od carina		2,5%	2,5%	2,5%	2,5%
kao % prihoda od ind.poreza		0,2%	0,2%	0,2%	0,2%
kao % BDP		0,03%	0,03%	0,03%	0,03%

Izvor: Uprava za indirektno oporezivanje (Izveštaj o naplaćenim dažbinama po porijeklu za 2024); DEP (BDP 2025-2028); projekcije OMA (2025-2028); izračun OMA.

Ostali rizici rizici iz sfere indirektnih poreza

U rizike koji mogu ugroziti izvršenje projekcija naplate prihoda od indirektnih poreza u sferi politike i administriranja indirektnim porezima možemo ubrojati sljedeće:

- slabljenje borbe protiv crnog tržišta duhanskih prerađevina nakon okončanja harmonizacije poreznog opterećenja cigareta u BiH sa standardima EU;
- slabljenje borbe protiv PDV prevara, pogotovo u sferi povrata, koji, u situaciji pada zaposlenosti i nelikvidnosti obveznika postaju atraktivni za prevare;
- predlaganje izmjena politike indirektnog oporezivanja kao što su: diferencirane stope PDV-a, privremeno ukidanje akciza na derivate ili povrat za međunarodni transport, zahtjevi za oslobađanjem ili isplatu povrata za promet u zemlji i sl.

Dodatak: Posljednje projekcije međunarodnih institucija

i. Projekcije Evropske komisije (EK)

Na osnovu Tabele 7. mogu se vidjeti projekcije realnog rasta BDP-a i inflacije za period od 2024. do 2026. godine iz posljednjih projekcija EK (proljeće 2025). Za 2024. godinu je procijenjeno da je u EU ostvaren realni rast BDP-a od 1%, dok se za 2025. i 2026. godinu projektuju stope rasta od 1,1% i 1,5%, respektivno. Što se tiče stope inflacije u EU, procjenjuje se da će pasti sa 2,6% u 2024. godini na 2,3% u 2025., te na 1,9% u 2026. godini.

Tabela 7. Projekcije EK, proljeće 2025

Projekcija	Realni rast BDP-a (%)			Inflacija (%)		
	2024	2025	2026	2024	2025	2026
Eurozona	0,9	0,9	1,4	2,4	2,1	1,7
EU	1,0	1,1	1,5	2,6	2,3	1,9

Izvor: European Economic Forecast, Spring 2025

ii. Projekcije Međunarodnog monetarnog fonda (MMF)

Posljednje projekcije MMF-a datiraju iz oktobra 2025. godine. Prema navedenom izvoru, procjenjuje se da je globalni rast u 2024. godini iznosio 3,3%, te da će stope rasta u 2025. i 2026. godini iznositi 3,2% i 3,1%, respektivno.

Osim projekcija za svjetsku ekonomiju, u Tabeli 8. predstavljene su MMF-ove projekcije za eurozonu.

Tabela 8. Projekcije realnog rasta BDP-a, MMF, oktobar 2025

	2024	Projekcija	
		2025	2026
World Output	3,3	3,2	3,1
Euro Area	0,9	1,2	1,1

Izvor: IMF, World Economic Outlook Update, October 2025.

iii. Projekcije Evropske centralne banke (ECB)

U projekcijama ECB iz septembra 2025. godine očekuje se da će prosječni godišnji rast realnog BDP-a u eurozoni iznositi 1,2% u 2025. godini, te da će iznositi 1,0% u 2026. i 1,3% u 2027. godini.

Tabela 9. Projekcije ECB rasta BDP-a i inflacije za eurozonu, septembar 2025.

	2024	2025	2026	2027
Realni BDP	0,8	1,2	1,0	1,3
Inflacija mjerena HICP-om	2,4	2,1	1,7	1,9

Izvor: Projekcije ECB iz septembra 2025. godine; www.ecb.europa.eu

Fiskalni ciljevi i fiskalne politike u BiH

Primarni fiskalni bilans, definiran u skladu s članom 1., stavom 2. Zakona o Fiskalnom vijeću u Bosni i Hercegovini planira se u 2026. godini u vidu deficita, u iznosu od 1.195,0 mil. ili 1,96% projiciranoga BDP-a za 2026. godinu, od čega:

- institucije BiH planiraju deficit od 181,8 mil. KM,
- Federacija BiH planira deficit od 878,6 mil. KM i
- Republika Srpska planira deficit od 142,9 mil. KM,
- Brčko distrikt planira suficit od 8,4 mil. KM.

Nivo i struktura javne potrošnje

Nivo javnih rashoda, kao udio u BDP-u, u periodu od 2026. do 2028. godine treba smanjivati s ciljem da nivo javnih rashoda konsolidirano na nivou BiH bude ispod 40% BDP-a.

Tabela 10: Ukupni javni rashodi u BiH u periodu od 2024. do 2028. godine (u mil. KM)

Rashodi	2024	2025	2026	2027	2028
Institucije BiH	1,321.7	1,566.5	1,576.4	1,553.7	1,553.3
Federacija BiH	14,068.9	15,783.1	16,365.8	17,019.4	17,672.8
Republika Srpska	7,469.8	8,365.2	8,772.5	9,023.8	9,253.3
Brčko distrikt	386.3	418.9	444.4	462.8	479.4
Ukupno rashodi (konsolidirano)	23,246.7	26,133.7	27,159.1	28,059.8	28,958.7
BDP	55,091	57,969	60,992	64,030	67,211
Institucije BiH	2.40%	2.70%	2.58%	2.43%	2.31%
Federacija BiH	25.54%	27.23%	26.83%	26.58%	26.29%
Republika Srpska	13.56%	14.43%	14.38%	14.09%	13.77%
Brčko distrikt	0.70%	0.72%	0.73%	0.72%	0.71%
Ukupno u BDP-u	42.20%	45.08%	44.52%	43.82%	43.09%

Izvor: Računice Savjetodavne grupe Fiskalnog vijeća BiH

U periodu od 2026. do 2028. godina potrebno je učiniti dodatne napore kako bi se promijenila struktura javne potrošnje u pravcu jačanja kapitalnih investicija, a na teret smanjenja tekućih rashoda.

Tabelarni pregled okvira budžeta

Struktura rashoda budžeta je ilustrativna i okvirna, a svaki nivo vlasti u skladu s usvojenim politikama utvrđuje konačnu strukturu rashoda i prihoda u svojim DOP-ovima i godišnjim budžetima. U Tabelarnom pregledu okvira budžeta (u nastavku) donesen je konsolidirani pregled prihoda, rashoda, finansiranja i primarnog bilansa za period od 2024. do 2028. godine, odnosno pregled za institucije BiH, Federaciju BiH, Republiku Srpsku i Brčko distrikt, te konsolidirano za BiH.

Izvještaj uključuje:

- prihode, rashode i finansiranje budžeta institucija BiH (Tabela 11);
- prihode, rashode i finansiranje budžeta FBiH; prihode, rashode i finansiranje budžeta kantona; prihode, rashode i finansiranje budžeta općina i gradova; prihode, rashode i finansiranje finansijskih planova izvanbudžetskih fondova i kantonalnih direkcija za ceste; prihode, rashode i finansiranje javnih preduzeća i ino projekte (Tabela 12)
- prihode, rashode i finansiranje budžeta Republike Srpske (fond 01) i fondova od 02 do 05, prihode, rashode i finansiranje korisnika budžeta RS koji posluju preko vlastitih bankovnih računa izvan GKT, prihode, rashode i finansiranje jedinica lokalne samouprave, prihode, rashode i finansiranje finansijskih planova fondova socijalne sigurnosti, prihode, rashode i finansiranje finansijskih planova JP "Putevi RS" i JP "Autoputevi RS", te ino projekte, sredstva escrow računa i putarine (Tabela 13)
- prihode, rashode i finansiranje budžeta Brčko distrikta i fondova u Brčko distriktu (Tabela 14).

Napomena: Prilikom uspoređivanja izvještaja po nivoima treba voditi računa o razlikama u obuhvatu podataka.

Institucije BiH

Tabela 11: Okvir budžeta institucija BiH (u mil. KM)

Institucije BiH	Izvršenje 2024	Plan 2025	Plan 2026	Projekcije 2027	Projekcije 2028
Prihodi	1,285.9	1,435.2	1,394.6	1,301.6	1,301.6
Porezni prihodi	1,020.5	1,020.5	1,020.5	1,020.5	1,020.5
Indirektni porezi	1,020.5	1,020.5	1,020.5	1,020.5	1,020.5
Izravni porezi	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
Ostali porezni prihodi	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
Doprinosi					
Grantovi i transferi	2.4	0.7	0.7	0.7	0.7
Ostali prihodi	263.0	414.0	373.4	280.4	280.4
Rashodi	1,321.7	1,566.5	1,576.4	1,553.7	1,553.3
Bruto plaće i naknade	927.5	1,013.7	1,176.8	1,210.0	1,224.6
Izdaci za materijal i usluge	204.5	225.8	262.1	231.3	239.0
Kamate	0.5	0.5	0.5	0.5	0.4
Subvencije, socijalna davanja i transferi	80.2	222.5	46.7	41.1	42.8
Ostali rashodi	19.4	22.0	0.0		
Neto izdaci za nefinansijsku imovinu	89.6	82.0	90.3	70.8	46.5
Bilanca	-35.8	-131.3	-181.8	-252.1	-251.7
Finansiranje	35.8	131.3	181.8	252.1	251.7
Unutrašnje	39.7	135.3	185.9	119.0	60.0
Otplata unutrašnjeg duga					
Ostalo (+/-)	39.7	135.3	185.9	119.0	60.0
Vanjsko	-3.9	-4.0	-4.1	-6.7	-6.7
Povlačenje ino kredita					
Otplata glavnice ino kredita	-3.9	-4.0	-4.1	-6.7	-6.7
Nepokriveni višak rashoda			0.0	139.8	198.4

Izvor: Ministarstvo finansija i trezora BiH

Federacija BiH

Tabela 12: Okvir budžeta Federacije BiH (u mil. KM)

Federacija BiH	Izvršenje 2024	Plan 2025	Plan 2026	Projekcije 2027	Projekcije 2028
Prihodi	13.659,5	14.887,2	15.487,2	16.272,7	17.122,2
Porezni prihodi	6.772,4	7.200,6	7.527,9	7.899,1	8.266,1
Indirektni porezi	5.187,8	5.479,3	5.738,4	6.033,9	6.318,3
Direktni porezi	1.584,6	1.721,3	1.789,5	1.865,2	1.947,8
Ostali porezni prihodi	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Doprinosi	5.508,0	6.100,0	6.356,1	6.748,1	7.181,1
Grantovi i transferi	20,8	23,4	24,5	25,6	26,9
Ostali prihodi	1.358,3	1.563,1	1.578,8	1.599,9	1.648,0
Rashodi	14.068,9	15.783,1	16.365,8	17.019,4	17.672,8
Bruto plaće i naknade	3.198,2	3.451,9	3.628,1	3.832,8	4.049,1
Izdaci za materijal i usluge	2.813,1	3.093,4	3.247,4	3.334,7	3.422,3
Kamate	202,9	243,6	287,8	269,7	260,5
Subvencije, socijalna davanja i transferi	6.282,7	7.017,7	7.247,2	7.600,1	7.848,8
Ostali rashodi	466,9	579,6	628,4	633,7	642,5
Neto izdaci za nefinansijsku imovinu	1.105,1	1.396,9	1.326,9	1.348,4	1.449,6
Bilans	-409,4	-895,9	-878,6	-746,7	-550,6
Finansiranje	409,4	895,9	878,6	746,7	550,6
Unutrašnje	482,0	355,9	154,5	44,4	84,9
Otplata unutrašnjeg duga	-228,9	-454,1	-505,5	-615,6	-575,1
Ostalo (+/-)	710,9	810,0	660,0	660,0	660,0
Vanjsko	-147,6	569,2	724,1	702,3	465,7
Povlačenje ino kredita	556,0	1.200,0	1.236,1	1.161,9	919,2
Otplata glavnice ino kredita	-703,6	-630,8	-512,0	-459,6	-453,5
Nepokriveni višak rashoda	75,0	-29,2	0,0	0,0	0,0

Izvor: Federalno ministarstvo finansija

Tabela 13: Okvir budžeta Republike Srpske (u mil. KM)

Republika Srpska	Izvršenje 2024	Plan 2025	Plan 2026	Projekcije 2027	Projekcije 2028
Prihodi	7.249,2	8.224,5	8.629,6	9.010,9	9.457,0
Porezni prihodi	4.095,8	4.483,9	4.726,4	4.946,6	5.170,2
Indirektni porezi	3.125,8	3.324,4	3.518,3	3.685,2	3.851,2
Direktni porezi	902,5	1.056,2	1.099,3	1.147,6	1.200,4
Ostali porezni prihodi	67,5	103,3	108,8	113,9	118,6
Doprinosi	2.582,8	2.925,3	3.148,0	3.325,8	3.528,7
Grantovi i transferi	49,5	32,9	50,9	10,4	4,8
Ostali prihodi	521,1	782,4	704,3	728,1	753,2
Rashodi	7.469,8	8.365,2	8.772,5	9.023,8	9.253,3
Bruto plaće i naknade	1.574,1	1.874,8	1.997,0	2.014,7	2.026,8
Izdaci za materijal i usluge	612,2	693,2	669,1	672,6	676,2
Kamate	270,4	295,2	300,6	331,7	321,4
Subvencije, socijalna davanja i transferi	3.931,4	4.255,7	4.485,6	4.636,6	4.810,6
Ostali rashodi	366,1	338,7	343,2	337,3	318,9
Neto izdaci za nefinansijsku imovinu	715,6	907,5	977,0	1.030,8	1.099,4
Bilanca	-220,7	-140,7	-142,9	-12,9	203,7
Finansiranje	220,7	140,7	142,9	12,9	-203,7
Unutrašnje	-135,1	-216,7	-3,4	-375,5	-19,1
Otplata unutrašnjeg duga	-535,9	-652,8	-504,9	-603,9	-484,2
Ostalo (+/-)	400,8	436,0	501,5	228,5	465,1
Vanjsko	366,7	357,4	146,3	388,3	-184,6
Povlačenje ino kredita	797,4	764,3	1.137,6	842,9	300,9
Otplata glavnice ino kredita	-430,6	-407,0	-991,3	-454,5	-485,6
Nepokriveni višak rashoda	-11,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Izvor: Ministarstvo finansija RS

Brčko distrikt

Tabela 14: Okvir budžeta Brčkog distrikta (u mil. KM)

Brčko Distrikt	Izvršenje 2024	Plan 2025	Plan 2026	Projekcije 2027	Projekcije 2028
Prihodi	408,2	427,4	452,7	471,2	488,3
Porezni prihodi	311,6	338,6	360,3	377,0	393,1
Indirektni porezi	276,0	294,6	314,0	330,4	346,2
Direktni porezi	35,6	44,0	46,3	46,6	46,9
Ostali porezni prihodi	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Doprinosi	50,8	55,5	58,1	59,2	59,8
Grantovi i transferi	0,4	0,1	0,2	0,1	0,1
Ostali prihodi	45,4	33,2	34,1	34,9	35,3
Rashodi	386,3	418,9	444,4	462,8	479,4
Bruto plaće i naknade	118,1	143,9	164,5	165,2	166,2
Izdaci za materijal i usluge	110,3	124,6	123,1	125,2	126,7
Kamate	1,4				
Subvencije, socijalna davanja i transferi	121,4	116,3	123,4	130,0	140,5
Ostali rashodi					
Neto izdaci za nefinansijsku imovinu	35,1	34,1	33,4	42,5	45,9
Bilanca	22,0	8,5	8,4	8,4	8,9
Finansiranje	-22,0	-8,5	-8,4	-8,4	-8,9
Unutrašnje	7,0	3,4	3,4	-2,8	-3,1
Otplata unutrašnjeg duga		-3,3	-3,0	-2,8	-3,1
Ostalo (+/-)	7,0	6,7	6,4		
Vanjsko	-12,5	-13,2	-11,7	-5,5	-5,8
Povlačenje ino kredita					
Otplata glavnice ino kredita	-12,5	-13,2	-11,7	-5,5	-5,8
Nepokriveni višak rashoda	-16,5	1,3	0,0	0,0	0,0

Izvor: Direkcija za finansije Brčkog distrikta

BiH konsolidirano

Tabela 15: Konsolidirano BiH (u mil. KM)

Konsolidirano BiH	Izvršenje 2024	Plan 2025	Plan 2026	Projekcije 2027	Projekcije 2028
Prihodi	22,602.8	24,974.3	25,964.1	27,056.5	28,369.0
Porezni prihodi	12,200.3	13,043.7	13,635.1	14,243.3	14,849.9
Indirektni porezi	9,610.2	10,118.8	10,591.2	11,070.0	11,536.2
Direktni porezi	2,522.7	2,821.5	2,935.1	3,059.4	3,195.1
Ostali porezni prihodi	67.5	103.3	108.8	113.9	118.6
Doprinosi	8,141.6	9,080.8	9,562.2	10,133.1	10,769.7
Grantovi i transferi	73.0	57.1	76.3	36.8	32.5
Ostali prihodi	2,187.8	2,792.7	2,690.6	2,643.3	2,717.0
Rashodi	23,246.7	26,133.7	27,159.1	28,059.8	28,958.7
Bruto plaće i naknade	5,817.9	6,484.3	6,966.4	7,222.8	7,466.7
Izdaci za materijal i usluge	3,740.0	4,137.0	4,301.7	4,363.8	4,464.2
Kamate	475.2	539.3	588.9	601.9	582.3
Subvencije, socijalna davanja i transferi	10,415.8	11,612.2	11,902.9	12,407.8	12,842.7
Ostali rashodi	852.4	940.3	971.6	971.0	961.4
Neto izdaci za nefinansijsku imovinu	1,945.4	2,420.6	2,427.6	2,492.5	2,641.4
Bilans	-643.9	-1,159.4	-1,195.0	-1,003.3	-589.7
Finansiranje	643.9	1,159.4	1,195.0	1,003.3	589.7
Unutrašnje	393.6	277.9	340.3	-214.9	122.7
Otplata unutrašnjeg duga	-764.8	-1,110.2	-1,013.5	-1,222.4	-1,062.4
Ostalo (+/-)	1,158.4	1,388.0	1,353.8	1,007.4	1,185.1
Vanjsko	202.7	909.4	854.6	1,078.4	268.6
Povlačenje ino kredita	1,353.4	1,964.3	2,373.7	2,004.8	1,220.1
Otplata glavnice ino kredita	-1,150.7	-1,055.0	-1,519.1	-926.4	-951.6
Nepokriveni višak rashoda	47.6	-27.8	0.0	139.8	198.4

Izvor: Računice Savjetodavne grupe Fiskalnog vijeća

Gornje granice zaduženja budžeta

Ograničenja iznosa duga na svim nivoima vlasti u Bosni i Hercegovini utvrđena su zakonima, i to:

- Zakonom o zaduživanju, dugu i garancijama Bosne i Hercegovine (“Službeni glasnik Bosne i Hercegovine”, broj 52/05),
- Zakonom o dugu, zaduživanju i garancijama u Federaciji Bosne i Hercegovine (“Službene novine Federacije BiH”, broj 45/25) i
- Zakonom o zaduživanju, dugu i garancijama Republike Srpske (“Službeni glasnik Republike Srpske”, br. 71/12, 52/14, 114/17, 131/20, 28/21 i 90/21).

Federacija BiH

U Federaciji BiH usvojen je novi Zakon o dugu, zaduživanju i garancijama u Federaciji BiH, koji je stupio na snagu 26. juna 2025. godine.

Članom 12. Zakona propisano je godišnje ograničenje iznosa novog zaduživanja Federacije, kantona, grada i općine, i to na način da se ono određuje budžetom i zakonom o izvršenju budžeta, a grada i općine budžetom i odlukom o izvršenju budžeta. U periodu privremenog finansiranja Federacija, kanton, grad i općina se mogu zadužiti po osnovi unutrašnjeg i vanjskog duga do iznosa utvrđenog u odluci o privremenom finansiranju. U odluci o privremenom finansiranju može biti predviđena mogućnost dodatnog zaduživanja najviše do iznosa tekućih otplata duga koji ima dospijće u periodu do 3 mjeseca po isteku privremenog finansiranja. Ukoliko se u periodu privremenog finansiranja budžet ne donese do 31. marta, Vlada Federacije, vlada kantona, gradonačelnik i načelnik ovlašteni su donositi odluke o zaduženju i zaduživanjem osiguravati sredstva za otplatu duga koji dospijeva tokom fiskalne godine. U slučaju da se vrijednosni papiri emitiraju s diskontom, ograničenje se obračunava po nominalnoj vrijednosti emitiranih vrijednosnih papira.

Također, Zakonom su u čl. 73. propisane gornje granice i mjere za stabilizaciju ukupnog javnog duga. Javni dug Federacije može iznositi najviše 60% bruto domaćeg proizvoda Federacije. Ukoliko javni dug Federacije dostigne 50% BDP-a, Federalno ministarstvo finansija u roku od 30 dana informira Vladu Federacije o dostizanju limita zaduženosti i predlaže mjere za optimizaciju upravljanja javnim dugom. Vlada Federacije je u roku od 60 dana od dostavljanja prijedloga Federalnog ministarstva finansija dužna utvrditi mjere za optimizaciju upravljanja javnim dugom. Ukoliko javni dug Federacije dostigne 55% BDP-a, Federalno ministarstvo finansija u roku od 30 dana informira Vladu Federacije, te predlaže dodatne mjere za optimizaciju upravljanja javnim dugom. Vlada Federacije na prijedlog Federalnog ministarstva finansija utvrđuje mjere za smanjenje tekućih rashoda u iznosu od najmanje 3% rashoda utvrđenih u budžetu Federacije za tekuću godinu prilagođenih srazmjerno preostalom periodu tekuće godine. Vlada Federacije predlaže Parlamentu Federacije usvajanje utvrđenih mjera koje će se primjenjivati dok se udio javnog duga Federacije u BDP-u, izračunatog prema navedenim kriterijima, ne svede ispod 55%.

Republika Srpska

Zakonom o zaduživanju, dugu i garancijama Republike Srpske utvrđeno je da javni dug Republike Srpske (dug Republike Srpske, dug jedinica lokalne samouprave i dug fondova socijalne sigurnosti) na kraju fiskalne godine ne može biti veći od 55% BDP-a ostvarenog u toj

godini (u 2025. godini: 10.639 mil. KM⁵⁶), dok ukupan dug Republike Srpske (javni dug Republike Srpske, dug javnih preduzeća, Investiciono-razvojne banke Republike Srpske i institucija javnog sektora) na kraju fiskalne godine ne može biti veći od 60% BDP-a ostvarenog u toj godini (u 2025. godini: 11.606 mil. KM). Zakonom o dopunama Zakona o zaduživanju, dugu i garancijama Republike Srpske („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 52/14) definisano je da se dug nastao po osnovu zaduženja za finansiranje sanacije štete iz Jedinственог регистра šteta, propisanog u Zakonu o fondu solidarnosti za obnovu Republike Srpske, izuzima iz ograničenja koja su propisana za ukupan i javni dug Republike Srpske.

Kratkoročni dug Republike Srpske ne može biti veći od 8% iznosa redovnih prihoda ostvarenih u prethodnoj fiskalnoj godini. Ukupna izloženost Republike Srpske po izdanim garancijama ne može biti veća od 15% ostvarenog BDP-a u toj godini. Dodatno, budžetom Republike Srpske utvrđuje se iznos kratkoročnog i dugoročnog duga Republike Srpske koji može nastati tokom budžetske godine. Narodna skupština Republike Srpske, na prijedlog Vlade, odlučuje o: ukupnom kratkoročnom i dugoročnom zaduživanju koje može nastati u toku fiskalne godine, kao i o njegovoj namjeni, o ukupnom iznosu garancija Republike Srpske koje Vlada može izdati u toku fiskalne godine,⁵⁷ te odobravanju kapitalne investicije, kao i o maksimalnom iznosu zaduženja za finansiranje te investicije.

Jedinice lokalne samouprave se mogu dugoročno zadužiti samo ako u periodu stvaranja duga ukupan iznos koji dopijeva za otplatu, po predloženom dugu i cjelokupnom dospelom, neizmirenom postojećem dugu, u bilo kojoj narednoj godini nije veći od 18% iznosa njihovih redovnih prihoda ostvarenih u prethodnoj fiskalnoj godini. Kratkoročni dug jedinica lokalne samouprave ne može biti veći od 5% njihovih redovnih prihoda ostvarenih u prethodnoj fiskalnoj godini, a izloženost po izdanim garancijama ne može da bude veća od 30% iznosa njihovih redovnih prihoda ostvarenih u prethodnoj fiskalnoj godini (sva pravila koja važe za jedinice lokalne samouprave važe i za fondove socijalne sigurnosti, osim u dijelu koji se tiče garancija — fondovi socijalne sigurnosti ne mogu ih izdavati). Skupština jedinice lokalne samouprave donosi odluku o zaduženju i izdavanju garancije jedinice lokalne samouprave, a Ministarstvo finansija daje saglasnost za zaduženje, odnosno izdavanje garancije. Upravni odbor fonda socijalne sigurnosti donosi odluku o zaduživanju fonda socijalne sigurnosti, Ministarstvo finansija daje mišljenje, a Vlada Republike Srpske daje saglasnost za zaduženje fonda. Zakonom o fiskalnoj odgovornosti,⁵⁸ u okviru općih fiskalnih pravila, utvrđeno je pravilo o dugu koje podrazumijeva da javni dug Republike Srpske na kraju fiskalne godine ne može biti veći od 55% ostvarenog BDP-a u toj godini, dok je u okviru posebnih fiskalnih pravila definisan prag za dug, koji podrazumijeva da ukoliko javni dug Republike Srpske na kraju fiskalne godine dostigne 50% ostvarenog BDP-a u toj godini, budžet za narednu godinu mora da bude s budžetskim suficitom. Ministarstvo finansija godišnje izvještava Vladu Republike Srpske i Narodnu skupštinu o zaduženju.⁵⁹

⁵⁶ Procijenjeni BDP Republike Srpske za 2025. godinu iznosi 19.344 miliona KM (Dokument okvirnog budžeta Republike Srpske za period 2026–2028. godine).

⁵⁷ Član 1. Zakona o izmjenama Zakona o zaduživanju, dugu i garancijama Republike Srpske („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 114/17).

⁵⁸ „Službeni glasnik Republike Srpske“ br. 94/15 i 62/18.

⁵⁹ Dokument Informacija o dugu sa stanjem na dan 31.12.2024. godine dostupan je na portalu Ministarstva finansija Republike Srpske.